

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 1. juuni 2018
(OR. en)

9634/18

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0217 (COD)

AGRI 262
AGRIORG 33
AGRISTR 33
AGRIFIN 51
CODEC 938

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Kättesaamise kuupäev:	1. juuni 2018
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2018) 393 final
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1306/2013

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2018) 393 final.

Lisatud: COM(2018) 393 final

Brüssel, 1.6.2018
COM(2018) 393 final

2018/0217 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

**ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega
tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1306/2013**

{SWD(2018) 301 final} - {SEC(2018) 305 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Mitmeaastast finantsraamistikku aastateks 2021–2027 (edaspidi „mitmeaastane finantsraamistik“)¹ käsitlevas komisjoni ettepanekus on sätestatud ühise põllumajanduspoliitika (edaspidi „ÜPP“) eelarveraamistik ja põhisuunad. Selle alusel esitab komisjon määruste paketi, milles sätestatakse ÜPP õiguslik raamistik aastateks 2021–2027, ning mõjuhinnangu, milles kaalutakse alternatiivseid võimalusi poliitika kujundamiseks. Ettepanekutes on aktide kohaldamise alguskuupäevana ette nähtud 1. jaanuar 2021 ja need on koostatud 27 liikmesriigist koosneva liidu jaoks, mis on kooskõlas Ühendkuningriigi teatega tema kavatsuse kohta astuda välja Euroopa Liidust ja Euratomist, tuginedes Euroopa Liidu lepingu artiklile 50, mille Euroopa Ülemkogu sai 29. märtsil 2017.

Viimane ÜPP reformimise otsus võeti vastu 2013. aastal ning reformi hakati rakendama 2015. aastal. Olukord, milles kõnealune reform välja töötati, on praeguseks asendunud oluliselt teistsugusega. Eelkõige on aset leidnud järgmised muutused.

Põllumajandustoodete hinnad on oluliselt langenud; neid on alla löönud makromajanduslikud tegurid, geopoliitilised pinged ja muud jõud.

Kaubanduslääbirääkimiste rõhuasetus on märgatavamalt nihkunud mitmepoolsetelt kokkulepetelt kahepoolsetele ning EL on muutunud maailma turgudele avatumaks.

EL on võtnud uusi rahvusvahelisi kohustusi – näiteks seoses kliimamuutuste leevendamisega (COP21 raames) ja mitmesuguste rahvusvahelise arengu aspektidega (ÜRO kestliku arengu eesmärkide raames) –, samuti edusammud, et paremini reageerida muudele geopoliitilistele muutustele, sealhulgas ränne.

Nimetatud muutused on kutsunud esile avaliku arutelu selle üle, kas 2013. aasta reform on piisav, et ÜPP saaks hästi täita praeguse aja arvukaid ülesandeid, mis on seotud põllumajandussektori majandusliku olukorra, keskkonnahoiu, kliimameetmete ning ELi maapiirkondade sotsiaal-majandusliku tugevusega, eriti võttes arvesse tekkivaid tegevusvõimalusi kaubanduses, biomajanduses, taastuvenergeetikas, ringmajanduses ja digitaalmajanduses.

ÜPPd on vaja ajakohastada, et see aitaks nende ülesannetega toime tulla, lihtsustada, et sellega kaasneks võimalikult väike halduskoormus, ja veelgi enam ELi muu poliitikaga seostada, et see aitaks võimalikult palju kaasa komisjoni kümne prioriteedi ja kestliku arengu eesmärkide saavutamisele. Oma hiljutises teatises mitmeaastase finantsraamistiku kohta tuletas komisjon meelde, et ajakohastatud ühine põllumajanduspoliitika peab toetama üleminekut täielikult kestlikule põllumajandussektorile ja aitama arendada elujõulisi maapiirkondi, mis pakuvad ohutut ja kvaliteetset toitu enam kui 500 miljonile tarbijale. Euroopa vajab arukat, vastupidavat, kestlikku ja konkurentsivõimelist põllumajandussektorit, et tagada ohutu, kvaliteetse, taskukohase, toitva ja mitmekesise toidu tootmine oma kodanikele ning tugev sotsiaal-majanduslik struktuur maapiirkondades. Ajakohastatud ühine

¹ [COM(2018) 322 final – mitmeaastase finantsraamistiku määrus, MFF määrus].

põllumajanduspoliitika peab keskkonna ja kliimaga seotud kaugeleulatuvamate püüdluste kajastamise kaudu suurendama ELi tasandi lisaväärtust ning täitma kodanike ootusi seoses tervise, keskkonna ja kliimaga.

Kooskõlas oma 2017. aasta tööprogrammiga pidas komisjon laialdasi konsultatsioone ÜPP lihtsustamise ja ajakohastamise üle, et see aitaks võimalikult palju kaasa komisjoni kümne prioriteedi ja kestliku arengu eesmärkide saavutamisele. Konsultatsioonide keskmes olid konkreetsed poliitilised prioriteedid tulevikuks, ilma et see piiraks järgmises mitmeaastases finantsraamistikus ÜPP-le ettenähtud rahaeraldasi. Protsessi raames peeti ulatuslikke konsultatsioone ja analüüsi olemasolevaid tõendeid ÜPP tulemuslikkuse kohta, sealhulgas asjakohaseid REFITi platvormi arvamusi.

Tulemused esitati 29. novembril 2017 vastu võetud teatises „Toidutootmise ja põllumajanduse tulevik“. Teatis loob aluse tulevase ÜPP teemalise struktureeritud dialoogi pidamiseks ELi institutsioonides ja sidusrühmadega. Kõnealuses poliitikadokumendis visandati n-ö tulevikukindla ÜPP ülesanded, eesmärgid ja võimalikud vahendid; see peab olema lihtsam, arukam ja ajakohastatud ning juhtima üleminekut kestlikumale põllumajandusele.

Eelkõige tõi komisjon 2020. aasta järgse ÜPP peamiste prioriteetidena välja kõrgemad keskkonna- ja kliimaeesmärgid, sihipärasemad toetused ning suurema tuginemise teadusuuringute, innovatsiooni ja nõustamise tõhusale kombinatsioonile. Samuti pakkus komisjon ÜPP tulemuslikkuse parandamiseks välja uue rakendamismudeli, et suunata poliitika põhitähelepanu nõuete täitmiselt tulemuslikkusele ning muuta vastutuse jagunemine ELi ja liikmesriikide vahel subsidiaarsemaks. Uue rakendamismudeliga taotletakse ELi eesmärkide paremat saavutamist strateegilise kavandamise, üldiste poliitiliste sekkumisviiside ja ühiste tulemusnäitajate abil, suurendades sellega nii tulevase ÜPP sisemist sidusust kui ka selle sidusust ELi teiste eesmärkidega.

• **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

ÜPP eesmärgid on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 39:

- tõsta põllumajanduse tootlikkust tehnilise progressi edendamise ning põllumajandusliku tootmise ratsionaalse arengu tagamise ja tootmistegurite, eelkõige tööjõu optimaalse kasutamise teel;
- selle kaudu kindlustada põllumajandusega tegeleva rahvastikuosa rahuldav elatustase, eelkõige põllumajandusega tegelevate inimeste isikutulu suurendamise teel;
- stabiliseerida turud;
- tagada varude kättesaadavus;
- tagada mõistlikud tarbijahinnad.

Käesolev ettepanek vastab täielikult aluslepingus sätestatud ÜPP eesmärkidele. Sellega ajakohastatakse ja lihtsustatakse aluslepingu sätete rakendamist.

• **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Põllumajandus ja metsandus hõlmab 84 % ELi territooriumist. Mõlemad sektorid sõltuvad keskkonnast ja mõjutavad seda. Seetõttu tingib mitu ettepanekus esitatud ÜPP erieesmärki

keskkonna- ja kliimameetmete võtmise, mis on kooskõlas ELi sellekohaste tegevuspõhimõtetega.

On hästi teada, et tarbimisharjumused mõjutavad rahvatervist. Seos toidu ja mõnikord ka toidu tootmise viisidega seob põllumajanduspoliitikat tervishoiupoliitikaga. Käesolevad ettepanekud tugevdavad seost tervishoiupoliitikaga, eelkõige tervisliku toitumise ja antimikroobikumide kasutamise vähendamise valdkonnas.

EL on väärtuslike põllumajandustoodete ja toiduainete peamine importija ja eksportija ning seega mõjutab toidusüsteeme väljaspool ELi. Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 208 võetakse ettepanekus arvesse ELi arengukoostöö eesmäärke, milles käsitletakse vaesuse kaotamist ja kestlikku arengut arengumaades, eelkõige tagades, et ELi toetusel põllumajandustootjatele ei ole mõju kaubandusele või see mõju on minimaalne.

Nagu muudes sektorites, nii saab ka põllumajanduses ja maapiirkondades paremini kasutada uut tehnoloogiat ja uusi teadmisi, eelkõige digitaaltehnoloogiat. Käesolevad ettepanekud tugevdavad seost teaduspoliitikaga, seades teadmistevahetuse korraldamise poliitika rakendamismudelis olulisele kohale. Samamoodi võimaldab digitaliseerimisele pandud rõhk seoste loomist ELi digitaalarengu tegevuskavaga.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

ÜPP kava määruse õiguslik alus on ELi toimimise lepingu artikkel 42 ja artikli 43 lõige 2.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Euroopa Liidu toimimise lepingus on sätestatud, et põllumajandusalane pädevus on jagatud liidu ja liikmesriikide vahel, ning nähakse ühtlasi ette ühine põllumajanduspoliitika, millel on ühised eesmärgid ja mida rakendatakse ühiselt. Praegune ÜPP rakendamise süsteem tugineb üksikasjalikele nõuetele ELi tasandil ning hõlmab ranget kontrolli, karistusi ja auditeerimiskorda. Need eeskirjad on tihti kuni põllumajandustootja tasandini väga ettekirjutavad, kuid liidu väga varieeruvates põllumajandus- ja kliimatingimustes ei sobi soovitud tulemuse ja ELi tasandi lisaväärtuse saavutamiseks ülalt alla lähenemisviisi ega kõikjal sama lahenduse pakkumine.

Käesolevas ettepanekus esitatud rakendamismudeli kohaselt kehtestab liit poliitilised alusparameetrid (ÜPP eesmärgid, üldised sekkumismeetmete liigid, põhinõuded), liikmesriigid aga kannavad suuremat vastutust ja annavad põhjalikumalt aru, kuidas nad täidavad eesmäärke ja saavutavad kokkulepitud sihid.

Suurem subsidiaarsus võimaldab võtta sellistest eesmärkidest ja sihtidest lähtuvalt paremini arvesse kohalikke tingimusi ja vajadusi. Liikmesriigid vastutavad ÜPP sekkumismeetmete kohandamise eest, et anda võimalikult suur panus ELi eesmärkide saavutamisse. Praeguste juhtimisstruktuuride säilitamise kõrval – nende kasutamist tuleb jätkata, et tagada kõikide poliitiliste eesmärkide nimel tegutsemise tõhus seire ja nende eesmärkide täitmine – saavad liikmesriigid rääkida rohkem kaasa toetusesaajate suhtes kohaldatava nõuete täitmiseks ja selle kontrollimiseks vajaliku raamistiku (sealhulgas kontrollide ja karistuste) väljatöötamisel.

- **Proportsionaalsus**

ELi põllumajandussektori ja maapiirkondade ees seisvad majanduslikud, keskkonnavalased ja ühiskondlikud probleemid nõuavad tõhusaid lahendusi, mis vastavad nende probleemide ELi-ülelele mõõtmele. Kuna liikmesriikidele antakse suurem õigus valida ja kohendada ÜPP raames ettenähtud poliitikavahendeid, et täita eesmärgi tulemustepõhisemas mudelis, muutub veelgi ebatõenäolisemaks, et ÜPP ületab proportsionaalse meetme piiri.

- **Vahendi valik**

Kuna kõik algsed õigusaktid on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused, peavad muudatused tegema Euroopa Parlament ja nõukogu.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

ÜPP ulatub kaugele Euroopa Liidu loomise ja kujunemise ajalukku. Sellele pandi alus 1960. aastate algul, lähtudes aluslepingus sätestatud eesmärkidest, ning hiljem on seda korduvalt reformitud, et parandada põllumajandussektori konkurentsivõimet, edendada maaelu arengut, lahendada uusi probleeme ja vastata paremini ühiskonna nõudmistele. Viimane suur reform võeti vastu 2013. aastal. **2013. aasta reformiga** koondati **ÜPP üldeesmärgid** kolme ploki ümber:

- i. elujõuline toidutööstus;
- ii. loodusvarade jätkusuutlik majandamine ja kliimameetmed;
- iii. tasakaalustatud territoriaalne areng.

Selleks et hinnata eespool nimetatud eesmärkide saavutamist ning teha kindlaks eesseisvad ülesanded, edendati laialdaste konsultatsioonide raames struktureeritud arutelu kõikide sidusrühmadega, kaasa arvatud väljaspool põllumajandussektorit. Tõendeid ÜPP tulemuslikkuse kohta koguti ka arvukatest ÜPP kohta saada olevatest teabeallikatest (need on lühidalt kokku võetud allpool 1. tekstikastis) ning nende põhjal hinnati ÜPP saavutusi ja puudusi läbi aastate, eriti aga viimast reformi silmas pidades. Tõendite all peetakse silmas eelkõige järgmist:

- ÜPP tulemuslikkuse mõõtmiseks kasutatava ühise seire- ja hindamisraamistiku² kaudu kogutud tõendid;
- kehtiva mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) jooksul tehtud uuringud ÜPP praeguste eesmärkide hindamiseks; esimesed tulemused avaldatakse 2017./2018. aastal³;

² Kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1306/2013 ([ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused \(EMÜ\) nr 352/78, \(EÜ\) nr 165/94, \(EÜ\) nr 2799/98, \(EÜ\) nr 814/2000, \(EÜ\) nr 1290/2005 ja \(EÜ\) nr 485/2008](#)) artikliga 110 ja komisjoni 22. juuli 2014. aasta rakendusmäärusega (EL) nr 834/2014, [milles sätestatakse ühise põllumajanduspoliitika ühise seire- ja hindamisraamistiku kohaldamise eeskirjad](#).

maaelu arengu programmi rakendamise aastaaruannetes esitatud tulemused eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude ja vastavate rahastamispakettide kohta;

- põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi veebisaidil on avaldatud ka muid mõju hindamise seisukohalt asjakohaseid taustadokumente, andmeid, fakte ja arve⁴.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Korraldati avalik konsultatsioon, mis hõlmas enam kui 322 000 vastust, struktureeritud dialoogi sidusrühmadega, viit ekspertide seminari, REFITi platvormi arvamusi ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, Regioonide Komitee ja liikmesriikide parlamentide esitatud materjale. Arvesse võeti ka põllumajandusturgude töökonna (AMTF)⁵ ja Corki maaelu arengu konverentsi (2016)⁶ soovitusi.

- **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Selleks et koguda tõendeid ja teadmisi ÜPPga seotud küsimuste ekspertidelt, korraldati 2017. aasta märtsist 2018. aasta veebruarini mitu temaatilist seminari. Seminarid võimaldasid ekspertidel ja komisjoni ametnikel seisukohti vahetada ning aitasid sõnastada põhijäreldusi ja -küsimusi, mida tuleb ÜPP ajakohastamise ja lihtsustamise käigus arvesse võtta.

Seminaridel käsitletud viis teemat valiti selliselt, et need hõlmaksid kõige olulisemaid valdkondi, milles olid ilmnenu lüngad teadmistes ja erimeelsused poliitiliste lähenemisviiside suhtes. Seminarid järgisid sarnast metoodikat, mis põhines järgmistel punktidel:

- (1) uusima tõendusmaterjali kogumine ekspertide, akadeemiliste ringkondade, praktikute ja rahvusvaheliste institutsioonide tasandil;
- (2) keskendumine tegelikule kogemusele kohapeal;
- (3) hindamine, kas uute tehnoloogiate/lähenemisviisidega saab parandada edasist poliitika kujundamist asjaomases valdkonnas.

Seminaride ja ettekannete kokkuvõtted on kättesaadavad aadressil

³ Euroopa Komisjon (2017), „[Hindamise ja uuringute kava 2017–2021](#)“, Põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraat.

⁴ Vt:

https://ec.europa.eu/agriculture/statistics/facts-and-figures_et
https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/consultations/cap-modernising/eco_background_final_en.pdf

https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/consultations/cap-modernising/env_background_final_en.pdf

https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/consultations/cap-modernising/soc_background_final_en.pdf

⁵ Põllumajandusturgude töökonna aruanne (2016), „[Turutulemuste parandamine. Põllumajandustootjate positsiooni parandamine tarneahelas](#)“ („Improving market outcomes. Enhancing the position of farmers in the supply chain“).

⁶ Euroopa Komisjon (2016), „[Cork 2.0. Euroopa maaelu arengu konverents](#)“ („Cork 2.0: European Conference on Rural Development“), veebisait.

1. seminar. Keskkonna- ja kliimavajaduste täitmise parimad tavad (23.–24. märts 2017)

Kahepäevasel seminaril osales keskkonna- ja kliimaküsimuste eksperte paljudest valdkondadest. Käsitleti järgmisi teemasid:

- keskkonnavajaduste hindamise vahendid;
- meetmete kasutuselevõtu parandamise viisid (põhitähelepanuga käitumispõhiste lähenemisviiside rollil).

2. seminar. Riskijuhtimine (18.–19. mai 2017)

Kahepäevasel seminaril püüti edendada tõendusmaterjali kogumise teemat arutus vahendite üle, mis aitaksid põllumajandustootjatel paremini toime tulla tootmis-, hinna- ja sissetulekuriskidega. Käsitleti järgmisi teemasid:

- ELi turu turvaabinõudega seotud ülesanded ja Ameerika Ühendriikides kehtiva riskijuhtimissüsteemi hiljutised muudatused;
- futuuriturgude olukord ELis, ELi põllumajanduskindlustuse ja -edasikindlustuse sektor, avaliku ja erasektori partnerluse olukord ja saagikindlustusskeem;
- riskijuhtimise käitumuslikud tahud.

3. seminar. Toidu ja sellega seotud küsimused (31. mai 2017)

Toidu ja sellega seotud küsimuste teemalisel seminaril käsitleti ÜPP seostamist tervishoiupoliitikaga ja ÜPP suutlikkust aidata põllumajandustootjatel kohaneda tarbimisharjumuste muutumisega. Eelkõige nõuab suuremat tähelepanu antimikroobikumiresistentsus.

4. seminar. Sotsiaal-majanduslikud küsimused (9. juuni 2017)

Sotsiaal-majanduslikele küsimustele pühendatud seminaril keskenduti majanduskasvu ja tööhõive suundumustele ELi põllumajanduslikus toidutööstuses. Seminaril käsitleti põllumajanduse ja toidu globaalsete väärtusahelate vahelisi seoseid ELis nii teoreetilisest kui ka praktilisest vaatepunktist, tuginedes juhtumiuuringutele.

5. seminar. ÜPP keskkonna- ja kliimaalase tulemuslikkuse mõõtmine (26. veebruar 2018)

Seminaril arutati, milliseid poliitilisi aluseesmärke saab ELi tasandil seada, kuidas neid saab liikmesriikide tasandil ellu viia ning kuidas neid saab seirata, kontrollida ja hinnata.

• **Mõjuhindang**

Õigusaktide ettepanekuid toetav mõjuhindang ning õiguskontrollikomitee arvamused asuvad veebisaidil

[Õiguskontrollikomitee mõjuhindangute ja lisatud arvamuste nimekirj](#)

Õiguskontrollikomitee esialgne arvamus oli negatiivne. Komitee tunnustas küll ÜPP ajakohastamise ja lihtsustamise püüdlust ning põhjalikku analüüsi, kus tuuakse eri

stsenaariumides hästi esile poliitikaeesmärkide vahelised kompromissid, kuid leidis, et aruandes tuleks paremini lahti seletada ettepanekus esitatud uue rakendamismudeli põhjendus, teostatavus ja toimimine. Nõutud täiendused lisati mõjuhinna aruandesse, sealhulgas uue rakendamismudeliga seotud ettepanekuid käsitlevasse eraldi lissasse. Selle põhjal esitas õiguskontrollikomitee reservatsioonidega positiivse arvamuse. Komitee leidis küll, et aruanne on paranenud, kuid nõudis lisatäpsustusi kindlaks tehtud riskide maandamiseks ette nähtud kaitsemeetmete kohta. Komitee nõudmistele vastusena tehtud kohandused on esitatud mõjuhinna aruande (komisjoni talituste töödokument) 1. lisa.

Mõjuhinna aruandes esitatakse erinevad poliitikavalikud ja analüüsitakse neid. Hinnangus ei nimetata eelistatud valikut. Selle asemel katsetati eri valikutes ettepanekute osade eri kombinatsioone, et selgitada välja optimaalne kombinatsioon.

Poliitikavalikutes katsetatakse põhiliselt võrdlevaid lähenemisviise kindlaksmääratud eesmärkide saavutamiseks:

1. keskkonna- ja kliimaeesmärkide erinev ulatus, keskendudes eesmärkide saavutamise kohustuslike ja vabatahtlike süsteemide võimalikele mõjudele;
2. põllumajandusliku sissetuleku toetamise eri viisid ning eelkõige selle jagamine eri põllumajandustootjate vahel, raskuspunktiga võimalikel mõjudel väikestele ja keskmise suurusega põllumajandusettevõtetele;
3. üldisemad sotsiaal-majanduslikud sekkumismeetmed eelkõige maaelu arengu poliitika raames ning läbivad ajakohastamisviisid.

Esimeses valikus katsetatakse vabatahtliku ökokava potentsiaali aidata kaasa kõrgemate keskkonna- ja kliimaeesmärkide seadmisele. Samuti analüüsitakse võimalust toetada põllumajandustootjate sissetulekut riskijuhtimisvahendite abil ja väiksemate otsetoetustega. Kahes allvalikus kajastatakse liikmesriikide erinevaid keskkonnanäesmärgi ja lähenemisviise otsetoetustele uue rakendamismudeli raames.

Teine valik hõlmab sihipärasemaid otsetoetusi ja suuremat tingimuslikkuse rakendamist, et parandada ÜPP samaaegset keskkonnavalikust ja majanduslikku tulemuslikkust ja täita kliimaga seotud ülesandeid. Välja on töötatud ka allvalikud, et näitlikustada võimalikke erinevusi liikmesriikide keskkonna- ja kliimaeesmärkide ulatuses.

Viimases valikus pannakse suurt rõhku keskkonnahoiule ja tööhõivele ning suunatakse tähelepanu väikestele ja keskmise suurusega põllumajandustootjatele kui maapiirkondade tööhõive säilitamise vahendile. Liikmesriigid on kohustatud eraldama 30 % I samba maksetest lisatoetusteks neljale kavale, mis oleksid põllumajandustootjate jaoks vabatahtlikud – mahepõllumajandus, püsirohuma, looduslikust eripärast tingitud piirangutega alad ja lineaarsed maastikuelemendid –, eesmärgiga stimuleerida kliimameetmeid ja loodusvarade säästvat majandamist.

Mõjuhinnaangus tuuakse välja keerulised kompromissid, mis on nii paljusid eri laadi eesmärgi taotleva poliitika puhul paratamatud, kui põhiparameetreid oluliselt muudetakse.

Keskne põhiparameeter on ÜPP toetuse suurus. Mitmeaastast finantsraamistikku aastateks 2021–2027 käsitlevas teatises (mai 2018) tegi komisjon ettepaneku vähendada seda 5 % võrra, mis jääb mõjuhinnaangus analüüsitud vahemikku.

Põllumajandusliku sissetuleku seisukohalt on olulised nii toetuse suurus kui ka selle jagunemine. Piisavalt suure toetuse ja seega põllumajandusliku sissetuleku tagamine jääb tulevikus keskseks elemendiks nii toiduga kindlustatuse, keskkonna- ja kliimapüüdluste kui ka maapiirkondade elujõulisuse tagamise eesmärgil. Väikeste ja keskmise suurusega põllumajandusettevõtete ning looduslikust eripärast tingitud piirangutega alade **sihipärasem toetamine** võib aidata säilitada rohkem töökohti põllumajandusettevõtetes ja põllumajanduslikku tegevust kogu territooriumil, tugevdades nii maapiirkondade sotsiaal-majanduslikku struktuuri. Otsetoetuste jaotust saab parandada nende piiramise ja ühtlustamisega. On selge, et igasugune valik, mis näeb ette otsetoetuste olulise ümberjagamise väiksema tootlikkusega põllumajandusettevõtetele ja piirkondadele, toob lühiajalises perspektiivis kaasa ELi konkurentsivõime vähenemise, kuid tugevdab keskkonnakaitset. Vähem selge on aga see, milline oleks sobilik meetmete kombinatsioon, mis leevendaks kahjulikku mõju sissetulekutele ning täidaks samal ajal paremini ülesandeid, mis on põllumajandusele samuti olulised, nagu keskkond ja kliima või ühiskondlikud ootused. See nõuab stimuleerivaid kohandusi, mis parandavad nii sektori sotsiaal-majanduslikke kui ka keskkonnavalaseid tulemusi.

Analüüsid ja sidusrühmadega konsulteerimise tulemusena saadud teave näitavad, et see on võimalik tingimusel, et **kõrgemate keskkonna- ja kliimaeesmärkide** seadmiseks vajalikud täiendavad meetmed võimaldavad võtta kasutusele parimad tavad (nii traditsioonilistes kui ka muudes põllumajanduse vormides), mis hõlmavad teadmisi, innovatsiooni ja uusimat asjakohast tehnoloogiat.

Analüüsi eelduste ja valikute põhjal on võimalik leida kompromisse ÜPP majanduslike, keskkonnavalaste ja ühiskondlike eesmärkide saavutamisel ning ka selle soovitud ajakohastamise ja lihtsustamise suhtes. Kokkuvõttes võib ümberjagamine tuua kaasa kontrollitava mõju sissetulekutele ning toetada soovitud kõrgemate keskkonna- ja kliimaeesmärkide seadmist ning **ÜPP koostoimet teiste poliitikavaldkondadega**. Selleks aga peaksid põllumajandussektor ja -poliitika kasutama võimalusi, mida pakuvad innovatsioon ja tehnoloogiad, mis juba võimaldavad ajakohastamist ja lihtsustamist.

Teistsugused eeldused ja valikud kindlasti muudaksid tulemuste üksikasju, kuid mitte põhisõnumit, mis on järgmine: *tulevase ÜPP eelistatud poliitikavalik peaks olema kombinatsioon eri valikute kõige tulemuslikumatest komponentidest ja vältima nende nõrkusi kaitsemeetmete abil, mis on vajalikud ELi-üleste võrdsete tingimuste tagamiseks*. See tähendab, et on vaja selgeid kriteeriume sissetulekutoetuse suuruse ja jaotuse (nt piiramine ja/või kahanemine), keskkonna- ja kliimaeesmärkide, tingimuslikkuse, ajakohastamise stiimulite ning piisava subsidiaarsuse/lihtsustamise jaoks.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Praeguse poliitika rakendamise keerukus tuleneb suures osas sellest, et rõhk on ELi tasandil kehtestatud üksikasjalike eeskirjade täitmisel. Ettepanekus esitatud uue rakendamismudeli kohaselt kaob ELi-üleste toetuskõlblikkuskriteeriumide tasand; see võimaldab liikmesriikidel määratleda sellised toetuskõlblikkuse tingimused, mis vastavad kõige paremini nende olukorra eripärale. See peaks tooma kaasa olulise lihtsustamise.

ÜPP raames on aja jooksul järjestikuste reformide tulemusena välja kujunenud mitu eri toetusvahendit. Nende vahendite koordineerimine on mõnikord raskeks osutunud. Käesoleva ettepaneku kohaselt koondatakse kõik ÜPP eri toetuskomponendid ühte sidusasse raamistikku, mis vähendab ÜPP rakendamise halduskoormust.

- **Põhiõigused**

Ettepanekus arvestatakse põhiõigusi ja järgitakse eriti Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid.

4. MÕJU EELARVELE

Mitmeaastast finantsraamistikku aastateks 2021–2027 käsitleva komisjoni ettepanekuga (COM(2018) 322 final) on ette nähtud, et märkimisväärne osa ELi eelarvest peaks jätkuvalt olema suunatud põllumajandusele, mis on ühine strateegilise tähtsusega poliitika. Seetõttu tehakse ettepanek, et ÜPP keskenduks oma põhitegevustele ning et EAGFile eraldataks 286,2 miljardit ja EAFRD-le 78,7 miljardit eurot (jooksevhindades).

Kõnealustele põllumajanduslikele vahenditele lisandub rahastus programmist „Euroopa horisont“, mille ettepanekukohases rahastamispaketis sisaldub 10 miljardit eurot teadusuuringute ja innovatsiooni toetamiseks toidu, põllumajanduse, maaelu arengu ja biomajanduse valdkonnas. EAGFis luuakse uus põllumajandusreserv põllumajandussektori lisatoetuse rahastamiseks. Aasta jooksul kasutamata jäänud reservsummad kantakse üle järgmisse aastasse.

Otsetoetuste liikmesriikidevahelise jaotuse suhtes tehakse ettepanek, et kõikide liikmesriikide puhul, kus otsetoetused moodustavad alla 90 % ELi keskmisest, jätkub perioodil 2014–2020 alanud protsess ning praegu 90 %st puudu jääv osa kahaneb 50 % võrra. Otsetoetuste tasemete liikmesriikidevahelise ühtlustamise rahastamises osalevad kõik liikmesriigid. Sellest lähtudes arvutatakse ÜPP strateegiakava määruse kohased liikmesriikide eraldised otsetoetusteks.

Maaelu arengu valdkonnas tehakse ettepanek muuta rahastuse jaotust ELi ja liikmesriikide eelarvete vahel. Kooskõlas Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide suhtes tehtud ettepanekutega võimaldab liikmesriikide kaasrahastamismäära suurenemine jätkata Euroopa maapiirkondade avaliku sektori vahenditest toetamist suurelt osalt endisel tasemel. EAFRD toetuse jaotamine põhineb objektiivsetel kriteeriumidel, mis on seotud poliitikaeesmärkidega ja võtavad arvesse praegust jaotust. Nagu praegugi, tuleks vähem arenenud piirkondade puhul jätkuvalt kasutada kõrgemaid kaasrahastamise määrasid, mida kohaldataks ka teatavate meetmete suhtes, nagu programm LEADER ja halduskohustustega seotud maksed.

Liikmesriikidele jäetakse teatav mänguruum eraldistevahelisteks ülekanneteks. Kuni 15 % vastavatest otsetoetustest võib üle kanda EAFRD eraldise alla ja vastupidi. Otsetoetustest võib EAFRD eraldise alla üle kanda suurema protsendi, kui sekkumine teenib keskkonna- ja kliimaeesmärke ning noortele põllumajandustootjatele alustamistoetuste maksmist.

Üksikasjad ÜPP ettepaneku mõju kohta eelarvele on välja toodud ettepanekuga kaasas olevas finantsselgituses.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning seire-, hindamis- ja aruandluskord**

Üleminek tulemustekesksemale poliitikale nõuab usaldusväärset tulemusraamistikku, mis põhineb ühistel näitajatel ning võimaldab komisjonil poliitika tulemuslikkust seirata ja

hinnata. Poliitika tulemuslikkuse seire ja hindamise aluseks võetaks praegune **ühine seire- ja hindamisraamistik** ning praegune otsetoetuste ja maaelu arengu seiresüsteem, kuid neid tuleb lihtsustada ja edasi arendada (sealhulgas kaks sammast omavahel vastavusse viia). Vajalikud on lisainvesteeringud sobivate näitajate väljatöötamiseks ja piisavate andmevoogude tagamiseks.

Uus **tulemuslikkuse seire- ja hindamisraamistik** hakkab katma kõiki tulevase ÜPP vahendeid, nii ÜPP strateegiakavu kui ka neid ÜPP osi, mida ÜPP strateegiakavad ei hõlma (teatavad ühise turukorralduse osad, erikavad). Tulemuslikkust mõõdetakse poliitika erieesmärkide suhtes, kasutades ühiseid näitajaid.

Uue mudeli põhimõtted on järgmised.

- Taustanäitajad jäävad endiselt oluliseks, sest need kajastavad majanduse, keskkonna ja ühiskonna üldiste suundumuste asjakohaseid tahke ning tõenäoliselt mõjutavad tulemuslikkust.
- Väljavalitud näitajaid peaks olema vähe, kuid need peaksid olema eesmärgipärasemad; valida tuleks eelkõige sellised näitajad, mis näitavad võimalikult täpselt, kas toetatud sekkumine aitab eesmärkide saavutamisele kaasa, ning kasutada tuleks kindlaksmääratud võrdlusaluseid ja selgeid määratlusi.
- Poliitika üldist tulemuslikkust hinnatakse mitme aasta vältel mõjunäitajate põhjal. Kõikide tulemusnäitajate põhjal toimub igal aastal poliitika tulemuslikkuse järelkontroll.
- Väljundnäitajate kaudu seostatakse kulud igal aastal poliitika rakendamise tulemuslikkusega. Seda tehakse igal aastal mitme (enamasti juba olemasoleva) väljundnäitaja põhjal.
- Asjakohaste tulemuslikkuse põhinäitajate usaldusväärsust saab suurendada statistiliste ja haldusandmete kombineerimise teel, kuid selle tagamiseks on vajalik kvaliteedikontrolli süsteem.

Ettepaneku põhisisu on vastutuse ja võimaluste ümberpaigutamine ühtses selgelt määratletud ja jõustatud raamistikus, et täita samal ajal mitut võtme-eesmärki, milleks on lihtsustamine, suunatus tulemustele (mitte nõuete täitmisele) ning poliitika tõhusus ja mõjus.

Poliitika rakendamise jooksva seire ja suunamise põhivahendina on ette nähtud iga-aastane tulemuslikkuse läbivaatamine. Et iga-aastane tulemuslikkuse läbivaatamine toimiks, tuleb ÜPP strateegiakava rakendamise iga-aastases aruandes ehk nn tulemuslikkuse aastaaruandes esitada nii asjakohased väljund- kui ka tulemusnäitajad. Liikmesriigid annavad igal aastal aru saavutatud väljundi ja tehtud kulutuste kohta ning selle kohta, kui palju kogu perioodiks seatud eesmärkide saavutamisest puudu on, väljendatuna tulemusnäitajate väärtustena.

Hindamine toimub kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe⁷ lõigetega 22 ja 23, milles kolm institutsiooni kinnitavad, et olemasoleva poliitika ja õigusaktide hindamine peaks moodustama aluse võimalike edasiste meetmete mõju

⁷ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel 13. aprillil 2016 sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe; ELT L 123, 12.5.2016, lk 1–14.

hindamiseks. Hinnatakse programmi mõju kohapeal, tuginedes programmi näitajatele/eesmärkidele ning üksikasjalikule analüüsile selle kohta, mil määral saab programmi pidada asjakohaseks, mõjusaks, tõhusaks, piisavalt Euroopa lisaväärtust andvaks ja muude ELi tegevuspõhimõtetega kooskõlas olevaks. Hindamine hõlmab kogemustest õppimist, et teha kindlaks puudujäägid/probleemid või võimalused meetmeid või nende tulemusi parandada ning aidata nende kasutustõhusust/mõju maksimeerida.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei kohaldata.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Ettepanek hõlmab kolme määrust:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega nähakse ette liikmesriikide poolt ühise põllumajanduspoliitika kohaselt koostatavate ning Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) ja Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi (EAFRD) rahastatavate strateegiakavade (ÜPP strateegiakavade) toetamise eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1305/2013 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1307/2013 (edaspidi „ÜPP strateegiakava määrus“);
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1306/2013 (edaspidi „ÜPP horisontaalne määrus“);
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrusi (EL) nr 1308/2013 (millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus), (EL) nr 1151/2012 (põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta), (EL) nr 251/2014 (aromatiseeritud veinisoodete määratlemise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähiste kaitse kohta), (EL) nr 228/2013 (millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks) ja (EL) nr 229/2013 (millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed Egeuse mere väikesaarte jaoks) (edaspidi „muutmismäärus“)

Nende kolme määruse koosmõjus viiakse ÜPP eesmärgid vastavusse Junckeri komisjoni prioriteetide ja kestliku arengu eesmärkidega ning samal ajal lihtsustatakse poliitika rakendamist. ÜPPd kohandatakse paremini kohalikule olukorrale, kaotades toetuskõlblikkuse tingimused ELi tasandil. Liikmesriigid saavad määratleda suurema osa toetuskõlblikkuse tingimustest riigi tasandil, et need vastaksid nende olukorra eripärale. Samal ajal kahaneb kontrollimisega seotud halduskoormus, sest väheneb otseseos ELi tasandi toetuskõlblikkustingimuste ja lõplike toetusesaajate vahel.

Selleks et edendada veelgi põllumajanduse, toidutootmise ja maapiirkondade kestlikku arengut, keskenduvad ÜPP üldeesmärgid põllumajandusettevõtete majanduslikule elujõulisusele, vastupanuvõimele ja sissetulekule, parematele keskkonna- ja kliimatulemustele ning maapiirkondade tugevamale sotsiaal-majanduslikule struktuurile. Peale selle on läbiv eesmärk teadmiste, innovatsiooni ja digitaliseerimise edendamine põllumajanduses ja maapiirkondades.

Uue ÜPP kaudu taotletakse järgmisi erieesmärke:

- (a) toetada kogu ELi territooriumil põllumajandusettevõtete elujõulisust tagavat sissetulekut ja nende vastupidavust, et parandada toiduga kindlustatust;
- (b) suurendada turule orienteeritust ja konkurentsivõimet, sealhulgas tähtsustada rohkem teadusuuringuid, tehnoloogiat ja digitaliseerimist;
- (c) parandada põllumajandustootjate positsiooni väärtusahelas;
- (d) aidata kaasa kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele ning säästvale energeetikale;
- (e) edendada kestlikku arengut ja loodusvarade, nagu vesi, muld ja õhk, tõhusat majandamist;
- (f) aidata kaasa elurikkuse kaitsmisele, parandada ökosüsteemi teenuseid ning säilitada elupaiku ja maastikke;
- (g) meelitada noori põllumajandustootjaks hakkama ja lihtsustada äriarendust maapiirkondades;
- (h) edendada tööhõivet, majanduskasvu, sotsiaalset kaasatust ja kohalikku arengut maapiirkondades, sealhulgas biomajandust ja kestlikku metsandust;
- (i) parandada ELi põllumajanduse vastavust ühiskonna nõudmistele toidu ja tervishoiu, sealhulgas ohutu, toitva ja kestliku toidu, samuti loomade heaolu valdkonnas.

Nende eesmärkide täitmiseks tagavad liikmesriigid ÜPP toetuse lihtsustamise ja tulemuslikkuse. Nad kujundavad välja sekkumismeetmed, mis nende olukorras sobivad, tuginedes määruses nimetatud sekkumismeetmete liikidele. Liikmesriigid peavad pöörama erilist tähelepanu keskkonna- ja kliimaalastele erieesmärkidele, põlvkondade vahetusele ja poliitika rakendamise ajakohastamisele, keskendudes teadmiste, nõustamise ja uute (digitaalsete) tehnoloogiate paremale kasutamisele.

Liikmesriigid esitavad ÜPP strateegiakavas oma ettepanekud sekkumismeetmete võtmiseks, et saavutada ELi erieesmärgid. Õigusaktides sätestatakse eeskirjad ÜPP strateegiakavade sisu kohta ning komisjon kontrollib kavu ja kiidab need heaks. ÜPP strateegiakavad koondavad suuremat osa ÜPP toetusvahenditest, mida rahastatakse EAGFist (kaasa arvatud valdkondlikud programmid, mis olid siiani sätestatud ühise turukorralduse määrusega) ja EAFRDst. Nii kujundatakse igas liikmesriigis üks sidus sekkumisstrateegia. ÜPP strateegiakavades seavad liikmesriigid ühiselt määratletud tulemusnäitajaid kasutades eesmärgid, mida nad soovivad programmitöö perioodil saavutada.

Kui ÜPP strateegiakavad on kehtestatud, annavad liikmesriigid igal aastal aru nende rakendamise edenemisest, kasutades ühiste näitajate süsteemi. Liikmesriigid ja komisjon seiravad edusamme ja hindavad sekkumismeetmete mõjust.

Järgmises lõigus tutvustatakse kolme määruse sisu.

ÜPP strateegiakava määrus

I jaotises sätestatakse määruse reguleerimisala ja mõisted.

II jaotises esitatakse ÜPP üld- ja erieesmärgid, mida liikmesriigid peavad oma ÜPP strateegiakavas kavandatud sekkumismeetmega taotlema. III jaotises sätestatakse ÜPP strateegiakavade ühisnõuded ning mitme sekkumismeetme suhtes kehtivad elemendid. Ühisnõuded hõlmavad vastavust üldpõhimõtetele ja põhiõigustele, nagu konkurentsimoontonutuste vältimine, siseturu ja diskrimineerimiskeelu järgimine ning WTO omamaise toetuse eeskirjade järgimine. Samuti hõlmavad need nõudeid seoses kindlate mõistetega, mis tuleb ÜPP strateegiakavas määratleda, nagu mis on põllumajandusmaa, põllumajanduslik tegevus, tegelik põllumajandustootja, noor põllumajandustootja. Kõnealuses osas kirjeldatakse nn tingimuslikkusega seotud kohustusi (hea põllumajandustava nõuded, mida peavad täitma kõik pindalapõhiste toetuste saajad, aga ka ELi õigusaktidest tulenevad kohustused) ning vajadust pakkuda põllumajandusettevõtetele hästi toimivaid nõustamisteenuseid.

Samuti esitatakse kõnealuses jaotises sekkumismeetmete liigid, mida liikmesriigid võivad oma ÜPP strateegiakava elluviimiseks kasutada. Sekkumismeetmete liigid on üldised sekkumismeetmete kategooriad, mida liikmesriigid võivad oma ÜPP strateegiakavas kasutada.

IV jaotis hõlmab finantssätteid. Selles käsitletakse eelkõige rahalisi eraldisi iga liikmesriigi ja fondi kohta ning määratakse kindlaks eraldiste fondidevahelise ülekandmise võimalused. Jaotises sätestatakse EAFRD osalusmäärad suhtarvuna liikmesriikide avaliku sektori kuludesse ning kehtestatakse teatavate eriotstarbeliste rahaliste eraldiste alam- või ülempiirid.

V jaotises esitatakse ÜPP strateegiakavade eeskirjad. Selles nimetatakse, milliseid elemente peavad liikmesriigid ÜPP strateegiakava kavandit koostades arvesse võtma ning milline peab olema selle minimaalne sisu, sealhulgas eesmärgid ja finantsplaneerimine. Kõnealuses jaotises selgitatakse ka seda, milliste eeskirjade kohaselt komisjon ÜPP strateegiakavu heaks kiidab ja kuidas kavu muuta saab.

VI jaotis hõlmab vajalikke koordineerimis- ja haldussätteid. Selles määratakse liikmesriikide ametiasutuste kohustused seoses ÜPP strateegiakavast tulenevate konkreetsete ülesannetega. Kõikide sidusrühmade kaasamiseks nähakse ette seirekomitee. Samuti nähakse ette võrgustikud, mis peavad ÜPP strateegiakava edukat rakendamist hõlbustama. Sellised võrgustikud moodustatakse nii liikmesriikide kui ka ELi tasandil. Kõnealuses jaotises nähakse ette ka Euroopa innovatsioonipartnerlus, et soodustada teadmiste ja innovatsiooni vahetust.

VII jaotises sätestatakse tulemuslikkuse seire- ja hindamisraamistik, millega nähakse ette eeskirjad selle kohta, millest ja millal peavad liikmesriigid seoses oma ÜPP strateegiakava elluviimise edusammudega aru andma ning kuidas neid edusamme seiratakse ja hinnatakse. Kõnealuses jaotises nähakse ette ka heade keskkonna- ja kliimatulemuste eest antava tulemuslikkuspreemia eeskirjad.

VIII ja IX jaotis sisaldavad konkurentsieeskirju, milles selgitatakse, kuidas tuleb eelkõige riigiabi eeskirju kohaldada, ning lõppsätteid selle kohta, millised määrused tunnistatakse kehtetuks ning millal hakatakse määrust kohaldama.

ÜPP horisontaalne määrus

Ettepaneku kohaselt säilitatakse ÜPP praegune kahest sambast koosnev struktuur, kus I samba iga-aastaseid üldiselt kohaldatavaid meetmeid täiendavad mitmeaastase programmitöö põhimõttel II samba meetmed, mis võtavad arvesse liikmesriikide ja piirkondade eripära. 2020. aasta järgne ÜPP uus ülesehitus taotleb aga suuremat subsidiaarsust, et liikmesriigid

saaksid mõlema samba meetmete rakendamist paremini oma olukorrale ja põllumajandustootjate konkreetsetele tingimustele kohandada. Suurem subsidiaarsus tähendab ÜPP haldamise vastutuse ümberjaotamist ning Euroopa Liidu, liikmesriikide ja põllumajandustootjate suhte muutmist.

Sellest lähtudes kohandatakse kehtivat ÜPP horisontaalset määrust uuele rakendamismudelile ja nähakse ette suurem paindlikkus liikmesriikidele poliitika rakendamisel (kooskõlas nende kohalike vajadustega), vähem bürokraatiat toetusesaajatele ja üleminek tulemuslikkusepõhisele poliitikale.

Selleks et muuta ELi tasandil rõhuasetust nõuete täitmiselt tulemuslikkusele, tuleb määrata selgelt kindlaks eesmärgid, mille poliitika peab saavutama; need eesmärgid seatakse taas ELi tasandil. Rohkem tulemustest juhinduva poliitikamehhanismi suunas liikumiseks jälgitakse aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse asemel tulemuslikkust ja seda, et järgitaks ELi põhinõudeid, nagu ühtne haldus- ja kontrollisüsteem ning haldusasutused (makseasutused, koordineerivad asutused, pädevad asutused ja sertifitseerimisasutused). ÜPP-le omased tugevad ja usaldusväärsed haldusstruktuurid säilitatakse.

Lisaks rahastamisele sätestatakse ÜPP horisontaalses määruses ka edaspidi kontrollide ja karistuste, tingimustele vastavuse kontrollimise ning ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi üldpõhimõtted. Seega sätestatakse määruses rahastamis-, haldus- ja kontrollisüsteemide, kontrollimis- ja heakskiitmisprotsesside (iga-aastane raamatupidamisarvestuse ja tulemuslikkuse kontrollimine ja heakskiitmine) ning vastavuskontrolli menetluse eeskirjad.

Käesolev määrus hõlmab mitmeid lihtsustamise elemente. Esiteks kajastab uus iga-aastane tulemuslikkuse kontrollimine ja heakskiitmine rõhuasetuse nihkumist sellelt, kas iga üksik toetusesaaja täidab nõudeid, sellele, kas poliitika on liikmesriikides tulemuslik.

Lisaks nähakse määrusega ette makseasutuste arvu vähendamine ning koordineeriva asutuse ja sertifitseerimisasutuse rolli tugevdamine kooskõlas uue rakendamismudeliga. See muudab süsteemi läbipaistvamaks ning teeb selle rakendamise nii riigiasutustele kui ka komisjonile vähem koormavaks. Kooskõlas finantsmäärusega võetakse kasutusele ühtse auditi põhimõte ning komisjoni auditite arvu saab vähendada.

Muutmismäärus

Teatistes „Toidutootmise ja põllumajanduse tulevik“ kinnitatakse, et ÜPP keskne element on turule orienteeritus, kuid rõhutatakse ka keskkonnasäästlikkuse ja kliimamuutustega seotud ülesandeid. Samuti kaasatakse põllumajandussektor selles otsustavalt toidu ja elanike sellealaste murede teemasse, tuletades meelde, et „selle poliitika kõige olulisem ülesanne [on] aidata põllumajandustootjatel ennetada toitumisharjumuste muutumist ja kohandada oma tootmist vastavalt turusignaalidele ja tarbijanõudlusele“. Kuna vajalikke kohandusi takistada võivad üksikasjalikud eeskirjad on kehtestatud ELi tasandil, annab reform võimaluse tarvilike muudatuste tegemiseks. Samuti peaks ÜPP aitama lahendada kodanike muresid seoses kestliku põllumajandustootmisega.

Seetõttu tehakse ettepanek säilitada määruse (EL) nr 1308/2013 ülesehitus ja põhijooned, muutes üksikuid sätteid neid majanduslikke, keskkonnavalaseid ja ühiskondlikke muutusi arvestades, mis on aset leidnud alates määruse jõustumisest 2014. aastal.

Esiteks tehakse ettepanek kaotada määruse (EL) nr 1308/2013 sätted sektoripõhiste sekkumismeetmete kohta, sest tulevase ÜPP asjaomaseid sekkumismeetmeid käsitletakse

ÜPP strateegiakava määruses ja need hõlmatakse liikmesriikide strateegiakavadesse, et tagada ÜPP sekkumismeetmete suurem sidusus.

Teiseks on küll üldjoontes saavutatud 2008. ja 2013. aasta järjestikuste veinipoliitika reformide eesmärgid, mille tulemus on majanduslikult elujõuline veinisektor, kuid tekkinud on uued majanduslikud, keskkonna- ja kliimaprobleemid. Seetõttu nähakse määruses ette mitu praeguste eeskirjade muudatust, et neid probleeme lahendada.

Kolmandaks kutsuti teatises „Toidutootmise ja põllumajanduse tulevik“ üles muutma geograafilisi tähiseid põllumajandustootjate ja tarbijate jaoks atraktiivsemaks ja hõlpsamini hallatavaks. Seetõttu tehakse ettepanek muuta kehtivaid geograafiliste tähiste alaseid eeskirju, mis on sätestatud neljas põhiõigusaktis, et saavutada lihtsam geograafiliste tähiste süsteem, geograafiliste tähiste kiirem registreerimine ja tootespetsifikaatide muudatuste tõhusam heakskiitmine. Kõnealuste muudatuste eesmärk on lihtsam geograafiliste tähiste süsteem, mis oleks tarbijatele arusaadavam, mida oleks lihtsam tutvustada ja mille halduskulud oleksid väiksemad.

Veinide geograafiliste tähiste alaste eeskirjade valdkonnas ning kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega lihtsustaks heakskiitmist, lühendaks tähtaegu ning võimaldaks mõistlikumat vahendite kasutamist see, kui taotluste kontroll ELi tasandil piirduks ilmsete vigade kontrollimisega, intellektuaalomandi eeskirjad eraldataks muudest tootespetsifikaadi nõuetest ning liikmesriikidele antaks õigus võtta vastu otsuseid muudatuste kohta, millel puudub ELi tasandi mõju. Samamoodi nähakse heakskiitmise tõhusamaks muutmiseks ette teatavate menetluste, näiteks vaidlustamismenetluse lihtsustamine.

„Kaitstud päritolunimetuse“ mõiste selgemaks muutmine seoses veinidega lubab tootjarühmadel uusi sorte kasutada, mis on vajalik ka kliimamuutustele reageerimiseks, ning võimaldab taotluste nõuetekohast põhjendamist kooskõlas viinamarjakasvatuse ja veinitootmise tegeliku olukorraga. Samuti tehakse ettepanek tugevdada geograafiliste tähiste kaitset võltsimise vastu internetis ja transiitkaupade puhul.

Veinide geograafiliste tähiste suhtes tehtud lihtsustamisettepanekut tuleb kohaldada ka põllumajandustoodete ja toiduainete puhul, et tagada kavade vahel mõistlik sidusus ning tuua eespool nimetatud eelised ka selle sektori geograafilise tähisega toodete valmistajateni. Aromatiseeritud veinide geograafiliste tähiste kava, mis hõlmab ainult viit geograafilist tähist 3350st, ei saa olla toimiv ning see tuleb ühendada mõne muu kavaga, milleks sobib põllumajandustoodete ja toiduainete kava, sest see hõlmab juba muid alkoholseid jooke.

Peale selle nähakse määrusega ette sätted, mis vastavad lihtsalt sisemistele seadusandlusalastele kohustustele, mille EL ja selle liikmesriigid võtsid hiljutiste Maaelukaubandusorganisatsiooni ministrite konverentsi otsuste raames eelkõige ekspordisubsiidiumide ja üldisemalt ekspordikonkurentsi meetmete valdkonnas.

Samuti tehakse ettepanek kustutada mitu aegunud sätet, muu hulgas suhkrusektori suhtes kohaldatud tootmise reguleerimise ja nõuete süsteem, mis aegus 2016/2017. turustusaasta lõpus.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1306/2013

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artikli 43 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse kontrollikoja arvamust,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁸,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust⁹,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni 29. novembri 2017. aasta teatises Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele pealkirjaga „Toidutootmise ja põllumajanduse tulevik“ jõuti järeldusele, et on vaja jätkuvalt suurendada ühise põllumajanduspoliitika (edaspidi „ÜPP“) vastavust tuleviku probleemidele ja võimalustele, edendades tööhõivet, majanduskasvu ja investeringuid, võideldes kliimamuutustega ja nendega kohanedes ning tuues teadusuuringud ja innovatsiooni laboriseinte vahelt välja põldudele ja turgudele. Samuti peaks ÜPP aitama lahendada kodanike muresid seoses kestliku põllumajandustootmisega.
- (2) [Siia tulevad nõukogu ja Euroopa Parlamendi asjakohased resolutsioonid]
- (3) Nõuete täitmisest juhinduvat ÜPP rakendamismudelit tuleks kohandada, et see keskenduks rohkem tulemustele ja tulemuslikkusele. Seepärast peaks liit kehtestama poliitika põhieesmärgid, sekkumisviisid ja kohaldatavad ELi põhinõuded, liikmesriikidel aga peaks olema suurem vastutus ja aruandekohustus nende eesmärkide täitmisel. Seetõttu tuleks tagada suurem subsidiaarsus, et võtta paremini arvesse kohalikke tingimusi ja vajadusi. Selleks peaksid uue rakendamismudeli kohaselt

⁸ ELT C , , lk .

⁹ ELT C , , lk .

liikmesriigid ise kooskõlas liidu põhinõuetega vastutama oma ÜPP sekkumismeetmete kujundamise eest, et anda võimalikult suur panus ÜPP liiduüleste eesmärkide saavutamisse, ning kehtestama ja välja kujundama toetusesaajate suhtes kohaldatava nõuete täitmiseks ja selle kontrollimiseks vajaliku raamistiku.

- (4) ÜPP hõlmab eri sekkumisviise ja meetmeid, millest paljud sisalduvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) .../...¹⁰ [ÜPP strateegiakava määrus] III jaotises käsitletud ÜPP strateegiakavades. Muud meetmed järgivad endiselt traditsioonilist nõuete täitmise loogikat. Oluline on rahastada kõiki sekkumisviise ja meetmeid, et aidata kaasa ÜPP eesmärkide saavutamisele. Nendel sekkumisviisidel ja meetmetel on ühiseid komponente, mistõttu nende rahastamine tuleks sätestada koos. Sellekohased sätted peaksid aga võimaldama vajaduse korral erinevaid käsitusviise. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1306/2013¹¹ hõlmas kahte Euroopa põllumajandusfondi: Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (edaspidi „EAGF“) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (edaspidi „EAFRD“) (edaspidi „fondid“). Need fondid tuleks käesoleva määrusega säilitada. Arvestades reformi ulatust, on asjakohane määrus (EL) nr 1306/2013 asendada.
- (5) Käesoleva määrusega ette nähtud sekkumisviiside ja meetmete suhtes tuleks kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) .../... [uus finantsmäärus]¹² sätteid, eelkõige neid, mis käsitlevad eelarve täitmist koostöös liikmesriikidega, akrediteeritud asutuste toimimist ja eelarvepõhimõtteid.
- (6) Selleks et ühtlustada vääramatut jõudu käsitleva klausli kohaldamist liikmesriikides, tuleks käesolevas määruses vajaduse korral sätestada vääramatu jõu ja erandlike asjaolude puhuks asjakohased erandid ÜPP eeskirjadest ning samuti võimalike vääramatu jõu ja erandlike asjaoludega seotud juhtumite mittetäielik nimekiri, mida liikmesriikide pädevatel asutustel tuleb tunnustada. Liikmesriikide pädevad asutused peaksid langetama vääramatu jõu või erandlike asjaolude kohta otsuseid juhtumipõhiselt, tuginedes asjakohastele tõenditele.
- (7) ÜPP kulusid, sealhulgas määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] III jaotise kohaste ÜPP strateegiakavade sekkumiste kulusid, tuleks rahastada liidu üldeelarvest (edaspidi „liidu eelarve“) kas otse fondide kaudu või koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames. Tuleks täpsustada fondide kaudu rahastatavate kulude liigid.
- (8) Selleks et saavutada Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „alusleping“) artiklis 39 seatud ÜPP eesmärgid ning järgida määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artiklis 59 sätestatud koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise põhimõtet, peavad liikmesriigid looma vajaliku juhtimissüsteemi. Selleks tuleks sätestada pädeva asutuse, makseasutuse, koordineeriva asutuse ja sertifitseerimisasutuse määramise kord.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu [...] määrus (EL) .../... (ELT L [...], [...], lk [...]).

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549).

¹² Määrus (EL, Euratom) nr ... [uus finantsmäärus].

- (9) Tuleb ette näha makseasutuste ja koordineerivate asutuste liikmesriikidepoolne akrediteerimine, liidu vahendite haldaja kinnituste ja tulemuslikkuse aastaaruannete saamise korra sisseseadmine ning haldus- ja seiresüsteemide, aruandlussüsteemide ja raamatupidamise aastaaruannete sertifitseerimine sõltumatute asutuste poolt. Selleks et tagada liikmesriikide tasandil tehtavate kontrollide süsteemi, eelkõige loa-, valideerimis- ja maksemenetluste läbipaistvus ning vähendada komisjoni talituste ja liikmesriikide haldus- ja auditeerimiskoormust seoses iga makseasutuse akrediteerimise nõudega, tuleks piirata nende asutuste ja organite arvu, kellele need õigused antakse, arvestades iga liikmesriigi põhiseaduse sätteid.
- (10) Kui liikmesriik akrediteerib rohkem kui ühe makseasutuse, peaks ta määrama üheainsa avalik-õigusliku koordineeriva asutuse, kes vastutab fondide valitsemise ühetaolisuse, komisjoni ja akrediteeritud makseasutuste vahelise suhtluse ning komisjoni nõutava eri makseasutuste tegevust käsitleva teabe kiire vahendamise eest. Koordineeriv asutus peaks samuti võtma ja kooskõlastama meetmeid selleks, et lahendada liikmesriigi tasandil esinevad üldist laadi puudused, ning teavitama komisjoni järelmeetmetest.
- (11) Liikmesriikide akrediteeritud makseasutuste kaasamine on uue rakendamismudeli kohaselt otsustav eeltingimus selleks, et tagada piisav kindlus, et liidu eelarvest rahastatavate sekkumiste abil saavutatakse asjakohastes ÜPP strateegiakavades seatud eesmärgid ja sihid. Seetõttu tuleks käesolevas määruses sõnaselgelt sätestada, et liidu eelarvest võib hüvitada ainult akrediteeritud makseasutuste kantud kulusid. Peale selle peab ÜPP strateegiakava määruses nimetatud sekkumisviiside kuludele, mida rahastab liit, vastama väljund ning need peavad olema kooskõlas liidu põhinõuete ja juhtimissüsteemidega.
- (12) Eelarvedistsipliini raames on vaja kindlaks määrata EAGFi rahastatavate kulude iga-aastane ülemmäär, võttes arvesse maksimumsummasid, mis on kõnealuse fondi jaoks kindlaks määratud mitmeaastase finantsraamistikuga, mis on ette nähtud nõukogu määrusega (EL, Euratom) [COM(2018)322 final – MFFi määrus]¹³.
- (13) Eelarvedistsipliiniga on ühtlasi nõutud, et EAGFi rahastatavate kulude iga-aastasest ülemmäärast tuleb kinni pidada igal juhul ja kõikides eelarvemenetluse ning eelarve täitmise etappides. Sellest tulenevalt on vajalik, et igale liikmesriigile antavate otsetoetuste ülemmääraks loetakse määruses (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] asjaomase liikmesriigi otsetoetuste suhtes sätestatud ülemmäära ning et kõnealuste toetuste hüvitamisel ei ületata nimetatud rahalist ülemmäära.
- (14) Selle tagamiseks, et ÜPP rahastamiseks kasutatavad summad jääksid aastaste ülemmäärade piiridesse, tuleks säilitada finantsdistsipliini mehhanism, millega kohandatakse otsetoetuste taset. 2 000 euro lävend tuleks aga tühistada. Säilitada tuleks põllumajandusreserv, et toetada põllumajandussektorit põllumajanduslikku tootmist või turustamist mõjutavate turumuutuste või suurte kriiside korral. Määruse (EL, Euratom) [uus finantsmäärus] artikli 12 lõike 2 punktiga d on ette nähtud, et kulukohustustega sidumata assigneeringud, võib üle kanda üksnes järgmisse eelarveaastasse. Selleks et rakendamist toetusesaajatele ja liikmesriikide haldusasutuste jaoks oluliselt lihtsamaks teha, tuleks kasutada pikendusmehhanismi, kasutades 2020. aastal põllumajandussektoris loodud reservi kasutamata summasid.

¹³ Määrus (EL, Euratom) nr [uus MFFi määrus]

Selleks kantakse erandina artikli 12 lõike 2 punktist d põllumajandusreservi kulukohustustega sidumata assigneeringud üle ilma ajaliste piiranguteta, et rahastada põllumajandusreservi järgmistel eelarveaastatel. Lisaks on 2020. eelarveaasta seisukohast vaja teha teine erand, kuna kriisireservi kasutamata kogusumma, mis on 2020. aasta lõpus alles, tuleks 2012. aastasse üle kanda, ilma et neid kantakse tagasi eelarveridadele, mis hõlmavad ÜPP strateegiakava kohaseid otsetoetustena makstavaid sekkumisi.

- (15) Liikmesriikide haldusasutuste ja põllumajandustootjate liigse halduskoormuse vältimiseks tuleks sätestada, et finantsdistsipliini kohaldamise raames eelmisest eelarveaastast üle kantud summasid ei maksta tagasi, kui finantsdistsipliini kohaldatakse teist aastat järjest (N+1 aasta) või kui kulukohustustega sidumata assigneeringute kogusumma moodustab alla 0,2 % EAGFi aastasest ülemmäärast.
- (16) Võttes arvesse Horvaatia põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste tasemeid kõikide asjaomases liikmesriigis antavate otsetoetuste suhtes järkjärgulise kohaldamise mehhanismi rakendamise raames, tuleks finantsdistsipliini kohaldada Horvaatias alles alates 1. jaanuarist 2022.
- (17) Fondide rahalise osaluse kindlaksmääramiseks võetavad meetmed, mis on seotud rahaliste ülemmäärade arvutamisega, ei mõjuta ELi toimimise lepinguga määratud eelarvapädevate institutsioonide volitusi. Need meetmed peaksid sellest tulenevalt rahastamispakettidel, mis on kehtestatud kooskõlas institutsioonivahelises kokkuleppes [...] [COM(2018) 322 final – MFFi määrus].
- (18) Eelarvedistsipliin nõuab ka keskpika perioodi eelarveseisundi pidevat jälgimist. Komisjon peaks vajaduse korral tegema seadusandjale ettepaneku võtta asjakohased meetmed, et tagada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) .../... [COM(2018) 322 final – MFFi määrus] sätestatud ülemmääradest kinnipidamine liikmesriikide poolt. Lisaks peaks komisjon igal ajal täies ulatuses kasutama oma halduspädevust, et tagada iga-aastasest ülemmäärast kinnipidamine, ning vajaduse korral soovitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule või nõukogule asjakohaseid meetmeid eelarveseisundi parandamiseks. Kui liikmesriikide esitatud hüvitisetaotlused ei võimalda eelarveaasta lõpus kinni pidada iga-aastasest ülemmäärast, peaks komisjonil olema õigus võtta meetmeid, mis tagavad eelarvejäägi ajutise jaotuse liikmesriikide vahel proportsionaalselt nende hüvitusootel taotlustega, ja ka meetmeid, mis tagavad vastavuse asjaomaseks aastaks kehtestatud ülemmääraga. Kõnealuse aasta maksed tuleks teha järgneva eelarveaasta arvel ja määrata lõplikult kindlaks liidu rahastuse kogusumma liikmesriigi kohta ning liikmesriikidevaheline kompenseerimine, et tagada kindlaksmääratud summast kinnipidamine.
- (19) Eelarve täitmisel tuleks komisjonil sisse seada igakuine põllumajanduskulude varajase hoiatamise ja seiresüsteem, et võimalikult kiiresti reageerida iga-aastase ülemmäära ületamise ohu korral, võtta vastu asjakohased meetmed talle antud halduspädevuse raames ning esitada uued meetmed, juhul kui kõnealused meetmed näivad olevat ebapiisavad. Euroopa Parlamendile ja nõukogule korrapäraselt esitatavas komisjoni aruandes tuleks võrrelda aruande esitamise päevani kantud kulusid kuluprognosidega ja anda hinnang eeldatavale eelarve täitmisele järelejäanud eelarveaastal.
- (20) EAGFiga seoses tuleks sätestada, et komisjon annab liikmesriikidele akrediteeritud makseasutuste kantud kulude katmiseks vajalikud rahalised vahendid kõnealuste

asutuste kantud kulude hüvitistena raamatupidamiskirjendite alusel. Samuti on vaja ette näha, et igakuiste maksetena saadavaid hüvitisi oodates tuleb liikmesriikidel koondada ise rahalised vahendid vastavalt oma akrediteeritud makseasutuste vajadustele. Käesolevas määruses tuleks sõnaselgelt sätestada, et liikmesriigid ja ÜPP rakendamise seotud toetusesaajad peavad ise kandma oma haldus- ja personalikulud.

- (21) Selleks et anda komisjonile eelkõige vahendid põllumajandustoodete turu juhtimiseks, põllumajanduskulude seire lihtsustamiseks ning põllumajandusressursside seireks keskmises ja pikas perspektiivis, tuleks ette näha agrometeoroloogilise süsteemi kasutamine ning satelliitandmete hankimine ja täiustamine.
- (22) EAFRD finantsjuhtimise suhtes tuleks kehtestada sätted seoses eelarveliste kulukohustuste, maksetähtaegade, kulukohustustest vabastamise ja katkestustega. Maaelu arengu toetusena makstavaid sekkumisi rahastatakse liidu eelarvest aastate peale jagatud kulukohustuste alusel. Liikmesriikidel peaks olema võimalik kasutada liidu fondide vahendeid kohe, kui ÜPP strateegiakavad heaks kiidetakse. Seetõttu on vaja sobivalt piiratud eelmaksete süsteemi, et tagada regulaarne rahavoog, mis võimaldab sekkumiste raames teha toetusesaajatele makseid õigel ajal.
- (23) Lisaks eelmaksetele on vaja eristada ka komisjoni vahe- ja lõppmakseid akrediteeritud makseasutustele. Sätestada tuleb ka kõnealuseid makseid käsitlevad üksikasjalikud eeskirjad. Automaatne kulukohustustest vabastamise põhimõte peaks kiirendama sekkumismeetmete rakendamist ja aitama kaasa finantsjuhtimise usaldusväärsusele. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) .../...¹⁴ [ÜPP strateegiakava määrus] sätestatud eeskirjadega piirkondlikke sekkumisi hõlmavate riiklike raamistike kohta nähakse liikmesriikide jaoks ette ka vahend meetmete täitmise ja usaldusväärse finantsjuhtimise tagamiseks.
- (24) Liikmesriigid peaksid tagama, et liidu toetus makstakse toetusesaajatele õigeaegselt, nii et neil on võimalik seda tõhusalt kasutada. Kui liikmesriigid ei pea kinni liidu õiguses sätestatud maksetähtaegadest, võib see põhjustada toetusesaajatele tõsisemaid probleeme ja ohustada liidu aastaelarve koostamist. Seetõttu tuleks liidu rahastamisest välja jätta need kulud, mille puhul ei ole maksetähtaegadest kinni peetud. Kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega peaks komisjonil olema mõlema fondi puhul õigus kehtestada selle üldpõhimõtte erandeid.
- (25) ÜPP uue rakendamismudeli ülesehituse ja põhimõtete kohaselt ei peaks see, kas liikmesriigi tehtud maksed vastavad liidupoolse rahastamise tingimustele, sõltuma enam konkreetsetele toetusesaajatele tehtud maksete seaduslikkusest ja korrektsusest. Selle asemel peaksid liikmesriikide maksed seoses määruses (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] osutatud sekkumisliikidega olema rahastamiskõlblikud juhul, kui neil on vastav väljund ja nad on vastavuses kohaldatavate liidu põhinõuetega.
- (26) Määrusega (EL) nr 1306/2013 oli ette nähtud EAGFi ja EAFRD igakuiste või vahemaksete vähendamine ja peatamine, et toetada seaduslikkuse ja korrektsuse kontrollimist. Uue rakendamismudeliga tuleks neid vahendeid kasutada

¹⁴

Euroopa Parlamendi ja nõukogu [...] määrus (EL) .../... (ELT L [...], [...], lk [...]).

tulemuslikkusepõhise rakendamise toetamiseks. Samuti tuleks selgitada vähendamise ja peatamise vahelist erinevust.

- (27) Menetlust, mille kohaselt EAGFi makseid liidu õiguses sätestatud rahalise ülemmäära ületamise korral vähendatakse, tuleks lihtsustada ja ühtlustada see samasuguse menetlusega EAFRD maksete jaoks.
- (28) Liikmesriigid peaksid saatma N+1 aasta 15. veebruariks komisjonile raamatupidamise aastaaruande ja ÜPP strateegiakava rakendamise tulemuslikkuse aastaaruande. Kui kõnealuseid dokumente ei saadeta ja komisjon ei saa seetõttu kontrollida ega heaks kiita asjaomase makseasutuse raamatupidamisaruannet ega kontrollida tulemuslikkuse aruandes esitatud väljundite põhjal kulude rahastamiskõlblikkust, peaks komisjonil olema õigus peatada igakuised maksed ja katkestada kvartalipõhine hüvitamine niikauaks, kuni puuduvad dokumendid on esitatud.
- (29) Kasutusele tuleks võtta uus maksete peatamise vorm juhuks, kui väljundid on ebatavaliselt väikesed. Kui aruandes esitatud väljundid on deklareeritud kuludega võrreldes ebatavaliselt väikesed ning liikmesriigil puudub sellele olukorrale hea ja arusaadav põhjendus, peaks komisjonil olema õigus lisaks N–1 eelarveaasta kulude vähendamisele, peatada ka tulevased kulud seoses selle sekkumismeetmega, mille väljundid olid ebatavaliselt väikesed. Selline peatamine tuleks kinnitada iga-aastases tulemuslikkuse kontrollimise ja heakskiitmise otsuses.
- (30) Ka tulemuslikkuse mitmeaastase seire raames peaks komisjonil olema õigus makseid peatada. Kui liikmesriigi ÜPP strateegiakavas seatud sihtide poole liikumine viibib või on ebapiisav, peaks komisjonil olema õigus nõuda, et asjaomane liikmesriik võtaks tarvitusele parandusmeetmed kooskõlas tegevuskavaga, mis kehtestatakse komisjoniga konsulteerides ning mis sisaldab selgeid edunäitajaid. Kui liikmesriik tegevuskava ei esita või ei rakenda või kui tegevuskava on olukorra parandamiseks ilmselgelt ebapiisav, peaks komisjonil olema õigus rakendusaktiga igakuised või vahemaksed peatada.
- (31) Nagu oli ette nähtud ka määrusega (EL) nr 1306/2013, peaks komisjonil olema õigus peatada maksed juhul, kui on tõsiseid puudusi juhtimissüsteemis, sealhulgas mittevastavus liidu põhinõuetele ja aruandluse ebausaldusvärsus. Läbi vaadata tuleks aga maksete peatamise tingimused, et mehhanism tõhusamaks muuta. Peatamise finantstagajärjed tuleks otsustada sihtotstarbelise vastavusmenetluse tulemusena.
- (32) Liikmesriikide pädevad asutused peaksid liidu õigusega ette nähtud maksed toetusesaajatele täies ulatuses välja maksuma.
- (33) Selleks et ÜPPga seotud teatavaid tululiike ÜPP otstarbel uuesti kasutada, tuleks need määratleda sihtotstarbelise tuluna. Määruse (EL) nr 1306/2013 artiklis 43 sisalduvat summade loetelu tuleks muuta ning asjaomased sätted tuleks ühtlustada ja ühendada sihtotstarbeliste tulude suhtes kehtivate sätetega.
- (34) Määruses (EL) nr 1306/2013 on loetletud ÜPPga seotud teavitusmeetmed ja nende eesmärgid ning kehtestatud nende rahastamise ja vastavate projektide rakendamise eeskirjad. Eesmärgid ja teavitusmeetmete liike käsitlevad erisätted tuleks käesolevasse määrusse üle kanda.

- (35) ÜPP kohaste meetmete ja sekkumisviiside rahastamine rajaneb suurelt osalt koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise põhimõttel. Selleks et tagada liidu fondide usaldusväärne haldamine, peaks komisjonil kontrollima, kuidas makseid tegevad liikmesriikide ametiasutused vahendeid haldavad. Tuleks kindlaks määrata komisjoni tehtava kontrolli laad, täpsustada komisjoni vastutust liidu eelarve täitmise küsimuses ning selgitada liikmesriikide koostöökohustusi.
- (36) Selleks et komisjonil oleks võimalik täita oma kohustust kontrollida liidu kulude haldus- ja kontrollisüsteemide olemasolu ja nõuetekohast toimimist liikmesriikides, tuleks sõltumatult liikmesriikide enda tehtavatest kontrollidest ette näha kontrollid, mida teevad komisjoni nimel tegutsema volitatud isikud, kes saavad taotleda seejuures abi liikmesriikidelt.
- (37) Komisjonile edastatava teabe koostamiseks tuleks võimalikult suurel määral kasutada infotehnoloogiat. Kontrollide käigus peaks komisjonil olema täielik ja kohene juurdepääs kulusid käsitlevale teabele nii paberkandjal kui ka elektroonilisel kujul.
- (38) Selleks et kohaldada [uue] finantsmääruse nõudeid kolmanda isiku audititele tuginemise kohta ja vähendada eri institutsioonide tehtud auditite kattumise ohtu, tuleb sätestada eeskirjad ühtse audit põhimõtte kohta ja anda komisjonile võimalus tugineda kontrollimisel usaldusväärsete sertifitseerimisasutuste tööle.
- (39) Akrediteeritud makseasutuste ja liidu eelarve vahelise finantssuhte kehtestamiseks peaks komisjon makseasutuste raamatupidamisarvestust igal aastal kontrollima ja selle heaks kiitma raamatupidamisarvestuse iga-aastase kontrollimise ja heakskiitmise raamistikus. Raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise otsus peaks piirduma raamatupidamisarvestuse täielikkuse, täpsuse ja tõepärasusega ega peaks hõlmama kulude vastavust liidu õigusele.
- (40) Kooskõlas uue rakendamismudeliga tuleks ette näha iga-aastane tulemuslikkuse kontrollimine ja heakskiitmine, et kontrollida kulude rahastamiskõlblikkust aruandes esitatud väljundite põhjal. Tuleks kehtestada toetuste vähendamise mehhanism, selleks et lahendada olukordi, kus deklareeritud kuludele vastavad väljundid puuduvad ning liikmesriik ei suuda seda kõrvalekallet põhjendada.
- (41) Komisjon vastutab aluslepingu artikli 317 kohaselt liidu eelarve täitmise eest koostöös liikmesriikidega. Komisjonil peaks seega olema õigus rakendusaktidega otsustada, kas liikmesriikide tehtud kulutused on liidu õigusega vastavuses. Liikmesriikidele tuleks anda õigus oma makseotsuseid põhjendada ning lahendada nende ja komisjoni vahelised lahkhelid lepitusmenetluse teel. Selleks et anda liikmesriikidele minevikus tehtud kulutustega seoses õiguslikud ja rahalised tagatised, tuleks kindlaks määrata tähtaeg, mille vältel komisjon otsustab, millised finantstagajärjed peaksid mittevastavusel olema.
- (42) Liidu finantshuvide tagamise eesmärgil peaksid liikmesriigid looma süsteemid, et veenduda, et fondidest rahastatud sekkumised tehtud tegelikult ja nõuetekohaselt, säilitades samas usaldusväärse finantsjuhtimise praeguse kindla raamistiku. Kooskõlas finantsmäärusega, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom)

nr 883/2013,¹⁵ nõukogu määrusega (EÜ, Euratom) nr 2988/95,¹⁶ nõukogu määrusega (Euratom, EÜ) nr 2185/96¹⁷ ja nõukogu määrusega (EL) 2017/1939¹⁸ tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, sealhulgas eeskirjade eiramise, sh pettuste tõkestamine, avastamine, parandamine ja uurimine, kadumaläinud, alusetult makstud või valesti kasutatud rahaliste vahendite tagasinõudmine ning vajaduse korral halduskaristuste kohaldamine. Lisaks võib Euroopa Pettustevastane Amet kooskõlas määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013 ja määrusega (Euratom, EÜ) nr 2185/96 korraldada haldusjuurdlusi, sealhulgas kohapealne kontroll ja inspekteerimine, et teha kindlaks, kas on esinenud pettus, korruptsioon või muu ebaseaduslik tegevus, mis kahjustab liidu finantshuve. Kooskõlas määrusega (EL) nr 2017/1939 võib Euroopa Prokuratuur korraldada uurimisi ja esitada süüdistusi liidu finantshuve kahjustavate pettuste ja muude kuritegude suhtes, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371¹⁹. Kooskõlas finantsmäärusega peavad kõik liidu vahendeid saavad isikud ja üksused tegema täielikku koostööd liidu finantshuvide kaitsmisel, andma komisjonile, Euroopa Pettustevastasele Ametile, Euroopa Prokuratuurile ja kontrollikojale vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et liidu vahendite haldamises osalevad kolmandad isikud annavad samasugused õigused. Et OLAF saaks teostada oma pädevust, peaksid liikmesriikidel olema süsteemid, mis võimaldaksid neil teatada komisjonile avastatud eeskirjade eiramistest ja muudest ÜPP strateegiakava raames liikmesriikide poolt kehtestatud tingimustele mittevastavuse juhtudest, sealhulgas pettused, ning võetud järelmeetmetest ja OLAFi juurdluste järelmeetmetest. Selleks et tagada fondidega seotud kaebuste tulemuslik läbivaatamine, peaks liikmesriikides olema kehtestatud selleks vajalik kord.

- (43) Horisontaalseid finantseeskirju, mille Euroopa Parlament ja nõukogu Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võtsid, kohaldatakse käesoleva määruse suhtes. Need eeskirjad on sätestatud finantsmääruses ning nendes määratakse eelkõige kindlaks menetlus eelarve kehtestamiseks ja täitmiseks toetuste, avalike hangete, auhindade, kaudse eelarve täitmise teel ning nähakse ette finantshalduses osalejate vastutus. ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud eeskirjad käsitlevad ka liidu eelarve kaitsmist üldistunud puuduste korral õigusriigi toimimises liikmesriikides, sest õigusriigi põhimõtte järgimine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemusliku liidupoolse rahastamise oluline eeltingimus.
- (44) Asjakohane on tagada, et avalike hankelepingute sõlmimise korra eiramisest tulenev maksete tegemisest keeldumine või nende tagasinõudmine vastab eiramise raskusastmele ja on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, nagu on näiteks esitatud komisjoni kehtestatud asjakohastes suunistes finantskorrektsioonide kohta, mida kohaldatakse kõnealuse korra eiramisel liidu rahastatavate kulude suhtes, mis on

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

¹⁶ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

¹⁷ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 14.11.1996, lk 2).

¹⁸ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

kantud eelarve täitmisel koostöös liikmesriikidega. Lisaks on kohane selgitada, et selline eiramine mõjutab tehingute seaduslikkust ja korrektsust ainult toetuse mittemakstava või lõpetatava osa ulatuses.

- (45) Põllumajandussektori õigusaktide mitme sätete kohaselt nõutakse tagatise esitamist, et tagada kohustuse mittetäitmise korral nõutava summa maksmine. Tagatiste raamistiku tugevdamiseks tuleks kõikide kõnealuste sätete suhtes kohaldada ühte horisontaalset eeskirja.
- (46) Liikmesriigid peaksid looma teatavate määrusega (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] ette nähtud sekkumiste ning vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 228/2013²⁰ IV peatükis ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse nr 229/2013²¹ IV peatükis sätestatud meetmete jaoks ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi (edaspidi „ühtne süsteem“) ja seda kasutama. Liidu toetuse tõhususe ja seire edendamiseks tuleks liikmesriikidel lubada ühtset süsteemi kasutada ka muude liidu sekkumisviiside suhtes.
- (47) Ühtse süsteemi olemasolevad põhiosad ning eelkõige sätted, mis on seotud põldude identifitseerimise süsteemi, georuumilise ja loomapõhise taotlussüsteemi, toetusõiguste identifitseerimise ja registreerimise süsteemi, toetusesaajate identifitseerimise süsteemi ning kontrolli ja karistuste süsteemiga, tuleks säilitada. Liikmesriigid peaksid jätkuvalt kasutama Copernicuse programmi teenuste pakutavaid andmeid ja teabetooteid, nagu ka infotehnoloogilisi vahendeid, nagu Galileo ja EGNOS, et tagada kogu liidus täielikud ja võrreldavad andmed põllumajandusliku keskkonna- ja kliimapoliitika seireks ning Copernicuse programmi Sentinel-satelliitidega kogutud täielikult, tasuta ja avalikult kättesaadavate andmete ja teabe kasutamise edendamiseks. Selleks peaks ühtne süsteem hõlmama ka pindala seiresüsteemi.
- (48) Osana ÜPP rakendamiseks vajalikest juhtimissüsteemidest peaks ühtne süsteem tagama, et tulemuslikkuse aastaaruannetes esitatavad koondandmed on usaldusväärsed ja kontrollitavad. Nõuetekohaselt toimiva ühtse süsteemi olulisust arvestades tuleb kehtestada selle kvaliteedinõuded. Liikmesriigid peaksid hindama igal aastal põldude identifitseerimise süsteemi, georuumilise taotlussüsteemi ja pindala seiresüsteemi kvaliteeti. Samuti peaksid liikmesriigid võtma meetmeid võimalike puuduste kõrvaldamiseks ning koostama komisjoni nõudmisel tegevuskava.
- (49) Komisjoni teatises „Toidutootmise ja põllumajanduse tulevik“ määratleti tulevase ÜPP strateegilise suunitlusena keskkonnanahoiu ja kliimameetmete edendamine ning ELi keskkonna- ja kliimaeesmärkidesse panustamine. Seega on tekkinud vajadus jagada keskkonna- ja kliimaalastel eesmärkidel liikmesriikide ja liidu tasandil põldude identifitseerimise süsteemi ja muid ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi andmeid. Seetõttu tuleks ette näha ühtse süsteemi raames kogutud ning keskkonna- ja kliimaeesmärkide seisukohalt oluliste andmete jagamine liikmesriikide ametiasutuste

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. märtsi 2013. aasta määrus (EL) nr 228/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 247/2006 (ELT L 78, 20.3.2013, lk 23).

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. märtsi 2013. aasta määrus (EL) nr 229/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed Egeuse mere väikesaarte jaoks ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1405/2006 (ELT L 78, 20.3.2013, lk 41).

vahel ning liidu institutsioonide ja organitega. Selleks et suurendada tõhusust eri ametiasutustele kättesaadavate andmete kasutamisel Euroopa statistika koostamiseks, tuleks ka sätestada, et ühtsest süsteemist saadavad andmed tehakse statistilistel eesmärkidel kättesaadavaks asutustele, mis on osa Euroopa statistikasüsteemist.

- (50) Makseid saavate ja tegevate ettevõtjate äridokumentide kontrollimine võib olla väga tõhus vahend EAGFi rahastamissüsteemi kuuluvate tehingute kontrollimiseks. Nimetatud kontroll täiendab muid liikmesriikide tehtavaid kontrolle. Samuti võivad liikmesriigid sätestada ulatuslikuma kontrolli, kui on ette nähtud liidu õiguses.
- (51) Dokumendid, mille põhjal selline kontroll tuleb teha, tuleks valida nii, et oleks võimalik teha täielik kontroll. Kontrollitavad ettevõtjad tuleks valida nende vastutusel teostatud tehingute laadi põhjal ning makseid saavate või tegevate ettevõtjate sektoripõhine jaotus tuleks valida vastavalt nende majanduslikule tähtsusele EAGFi rahastamissüsteemis.
- (52) Määratleda tuleks kontrolli tegevate ametnike volitused ja ettevõtjate kohustus teha äridokumendid nimetatud ametnikele kindla ajavahemiku jooksul kättesaadavaks ning edastada ametnikele nende nõutud teavet. Samuti tuleks ette näha, et teatavatel juhtudel võib äridokumente ära võtta.
- (53) Põllumajanduskaubanduse rahvusvahelise struktuuri tõttu ja siseturu toimimise huvides on vaja korraldada liikmesriikidevahelist koostööd. Peale selle on vaja luua liidu tasandil keskne dokumendisüsteem kolmandates riikides asuvate makseid saavate või tegevate ettevõtjate kohta.
- (54) Kuigi liikmesriigid vastutavad oma kontrolliprogrammide vastuvõtmise eest, tuleb kõnealused programmid edastada komisjonile, et komisjon saaks täita oma seire ja koordineerimisega seotud ülesandeid, tagades programmide vastuvõtmise asjakohaste kriteeriumide põhjal ning kontrolli suunamise suure pettuseohuga seotud sektoritesse või ettevõtjatele. On oluline, et iga liikmesriik määraks asutuse, kes vastutab äridokumentide kontrolli järelevalve ja koordineerimise eest. Määratud asutus peaks olema sõltumatu asutustest, kes viivad läbi kontrolli enne maksete sooritamist. Kontrolli käigus kogutud teavet tuleks hoida konfidentsiaalsena, et kaitsta ärisaladust.
- (55) ÜPP oluline osa on tingimuslikkus; eriti seoses ÜPP keskkonna- ja kliimakomponentidega, aga ka rahvatervise ja loomadega seotud küsimuste puhul. Seetõttu tuleb tingimuslikkuse süsteemi toimivuse tagamiseks teha kontrolle ning vajaduse korral kohaldada karistusi. Selleks et tagada eri liikmesriikide toetusesaajate võrdne kohtlemine, tuleks teatavad tingimuslikkusega seotud kontrollide ja karistuste üldeeskirjad kehtestada liidu tasandil.
- (56) Tagamaks, et liikmesriigid jõustavad tingimusi ühetaoliselt, tuleb ette näha minimaalne liidu tasandi kontroll, kuid pädevate kontrollorganite ja kontrollide korraldus peaks olema liikmesriikide otsustada.
- (57) Liikmesriikidel peaks olema võimalik sätestada karistuste üksikasjad, kuid karistused peaksid olema proportsionaalsed, tõhusad ja hoiatavad ega tohiks piirata muid liidu või liikmesriikide õiguses sätestatud karistusi. Selleks et tagada liikmesriikide tulemuslik ja ühetaoline lähenemisviis, tuleb liidu tasandil ette näha minimaalne karistusmäär esmakordse hooletusest tingitud mittevastavuse eest; korduvuse korral peaks protsent olema suurem ning tahtlikkus võib kaasa tuua täieliku maksetest

ilmajätmise. Karistuste proportsionaalsuse tagamiseks peaks liikmesriikidel olema õigus võtta väiksemate ja esmakordsete mittevastavuste puhuks kasutusele varajase hoiatamise süsteem.

- (58) Selleks et tagada võrdsed tingimused liikmesriikidele ning karistussüsteemi tõhusus ja hoiatav mõju seoses tingimuslikkusega, antakse komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte karistuste kohaldamise ja arvutamise kohta.
- (59) Komisjoni ja liikmesriikide sujuva koostöö tagamiseks ÜPP kulude rahastamisel ning eelkõige selleks, et võimaldada komisjonil teha liikmesriikide finantsjuhtimise üle järelevalvet ja kontrollida akrediteeritud makseasutuste raamatupidamisarvestust ning see heaks kiita, on vajalik, et liikmesriigid koguksid kindlat liiki teavet ning edastaksid seda komisjonile.
- (60) Komisjonile edastatava teabe koostamiseks ning komisjonile täieliku ja kohese ligipääsu võimaldamiseks kulusid käsitlevatele andmetele nii paberandjal kui ka elektroonilisel kujul tuleb sätestada andmete esitamise ja edastamise asjakohased eeskirjad ning ka tähtaegadega seotud eeskirjad.
- (61) Kuna liikmesriikide kontrollisüsteemide ja vastavuse kontrolli kohaldamine võib olla seotud isikuandmete ja ärisaladustega, peaksid liikmesriigid ja komisjon tagama sellega seoses saadud teabe konfidentsiaalsuse.
- (62) Liidu eelarve usaldusväärse finantsjuhtimise ning nii liikmesriikide kui ka toetusesaajate erapooletu kohtlemise huvides tuleks kehtestada eeskirjad euro kasutamise kohta.
- (63) Omavääringu ja euro vahetuskursid võivad tehingu sooritamise ajal muutuda. Seega tuleks asjaomaste summade suhtes kohaldatav kurss määrata sündmuse alusel, millega saavutatakse tehingu majanduslik eesmärk. Kohaldada tuleks vastava sündmuse kuupäeval kehtivat vahetuskurssi. Tuleb määrata nimetatud sündmus ehk rakendusjuht või loobuda selle kohaldamisest, järgides seejuures teatavaid kriteeriume, eelkõige kursimuutuste kiiret mõju. Tuleks sätestada erieeskirjad selliste liidus või maailmaturul tekkivate erandlike rahandusolukordade jaoks, millele tuleb viivitamata reageerida, et tagada ÜPP alusel kehtestatud korra tõhus toimimine.
- (64) Liikmesriikidel, kes ei ole eurot kasutusele võtnud, peaks olema võimalus tasuda ÜPPga seotud õigusaktidest tulenevate kulude eest eurodes, mitte omavääringus. Tuleks kehtestada erieeskirjad tagamaks, et kõnealune võimalus ei too kaasa põhjendamatuid eeliseid maksete tegijatele ega saajatele.
- (65) Tuleks kohaldada liidu õigust, milles käsitletakse üksikisikute kaitset isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumist, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 45/2001²² ja (EL) nr 2016/679,²³ kui liikmesriigid ja

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

komisjon koguvad isikuandmeid oma vastavate käesoleva määruse kohaste haldus-, kontrolli- ja auditeerimisülesannete ning seire- ja hindamiskohustuste täitmiseks.

- (66) Fondidest toetuse saajate nimede avaldamine võimaldab tugevdada avalikkuse kontrolli fondide kasutamise üle ning on vajalik liidu finantshuve piisava kaitse tagamiseks. See saavutatakse sellise avaldamise ennetava ja hoiatava mõju kaudu, takistades toetusesaajatel eeskirjade eiramist ning suurendades põllumajandustootjate isiklikku vastutust saadud avalike vahendite kasutamisel. Asjakohase teabe avaldamine on kooskõlas Euroopa Kohtu hiljutise kohtupraktikaga ning ka määruses (EL, Euratom) nr 966/2012 sätestatud lähenemisviisiga.
- (67) Sellega seoses tuleks nõuetekohaselt tunnustada kodanikuühiskonna, sealhulgas meedia ja valitsusväliste organisatsioonide rolli ja panust pettuse ja avalike vahendite väärkasutuse vastasesse halduskontrolliraamistikku.
- (68) Määruses (EL) .../... [ühissätete määrus]²⁴ on sätestatud Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamise läbipaistvuse ja programmidest teavitamise eeskirjad. Sidususe tagamiseks tuleks sätestada, et kõnealuseid eeskirju kohaldatakse ka EAFRD ja EAGFi sekkumismeetmete toetusesaajate suhtes, kui see on asjakohane.
- (69) Et saavutada EAGFist ja EAFRDst saadud raha kasutamise üle avalikkuse kontroll, tuleb toetusesaajate kohta avalikustada teatav teave. Kõnealune teave peaks sisaldama toetusesaaja identifitseerimisandmeid, toetuse summat ja seda, millisest fondist toetus saadi, ning asjaomase sekkumisliigi või meetme eesmärgi ja laadi. Kõnealune teave tuleks avaldada sellisel viisil, mis riivaks vähem toetusesaajate õigust eraelu puutumatusele ning isikuandmete kaitsele, mis on Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklites 7 ja 8 tunnustatud õigused.
- (70) Üksikasjade avaldamine meetme või sekkumise kohta, mis annab põllumajandustootjale õiguse toetust saada, ning toetuse laadi ja eesmärgi kohta annab avalikkusele konkreetset teavet toetust saanud tegevuse kohta ja toetuse andmise eesmärgi kohta. Avalikkusele sellise järelevalvevõimaluse andmine avaldaks ennetavat ja hoiatavat mõju ning aitaks kaitsta liidu finantshuve.
- (71) Kõnealuse teabe avaldamine koos käesolevas määruses sätestatud üldise teabega muudab liidu rahaliste vahendite kasutamise ÜPP raames läbipaistvamaks, aidates niiviisi kõnealust poliitikat nähtavamaks ja mõistetavamaks muuta. Teabe avaldamine võimaldab kodanikel osaleda rohkem otsustamisprotsessis ja tagab haldusasutustele suurema legitiimsuse ning tulemuslikkuse ja suurema vastutuse kodanike ees. Samuti näitab see kodanikele, milliseid avalikke hüvesid põllumajanduses pakutakse, toetades seeläbi riigitoetuse õiguspärasust põllumajandussektoris.
- (72) Seega ei ületa asjakohase teabe üldise avalikustamise sätestamine demokraatlikus ühiskonnas vajaliku avalikustamise piire, pidades silmas vajadust kaitsta liidu finantshuve ja ka seda, kui kaalukas on taotletav eesmärk – avalikkuse kontroll fondide raha kasutamise üle.
- (73) Andmekaitseõuete järgimiseks tuleks fondidest toetuse saajaid teavitada enne andmete avaldamist sellest, et nende andmed avaldatakse. Neid tuleks teavitada ka

²⁴ Määrus (EL) nr .../...

sellest, et liidu finantshuvide tagamise eesmärgil võivad liidu ja liikmesriikide auditeerimis- ja uurimisorganid nende isikuandmeid töödelda. Lisaks tuleks toetusesaajaid teavitada nende õigustest, mis on sätestatud määruses (EL) 2016/679, ning kõnealuste õiguste kasutamise korrast.

- (74) Komisjonile tuleks aluslepingu artikli 290 kohaselt anda õigus võtta vastu õigusakte, et täiendada või muuta käesoleva määruse teatavaid mitteolemuslikke osi. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid toimuksid kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Selleks et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (75) Komisjonile tuleks aluslepingu artikli 290 kohaselt delegeerida õigus võtta vastu õigusakte, et täiendada käesoleva määruse teatavaid mitteolemuslikke osi. See õigus peaks hõlmama järgmisi valdkondi: makseasutuste ja koordineerivate asutuste akrediteerimine, makseasutuste kohustused seoses riikliku sekkumisega, eeskirjad makseasutuste juhtimis- ja kontrollialase pädevuse sisu kohta, liikmesriikide poolt põllumajandustootjate suhtes kohaldatava finantsdistsipliini arvutamise eeskirjad, liidu eelarvest rahastatavate riikliku sekkumise meetmete liigid, hüvitamistingimused, rahastamiskõlblikkuse tingimused ja arvutusmeetodid makseasutuste poolt tegelikult tuvastatud asjaolude, komisjoni kehtestatud kindlamääraliste summade või põllumajandussektori õigusaktidega ettenähtud kindlamääraliste või mittekindlamääraliste summade alusel, riikliku sekkumisega seotud toimingute maksumuse hindamine ja riikliku sekkumise alla kuuluvate toodete kao või riknemise korral võetavad meetmed ning rahastatavate summade kindlaksmääramine. Samuti peaks kõnealune õigus hõlmama erandite tegemist selliste maksete rahastamiskõlbmatuks tunnistamisest, mille makseasutused on toetusesaajatele teinud enne varaseimat või pärast hiliseimat võimalikku maksekuupäeva. Kõnealune õigus peaks hõlmama ka maksete peatamise määra seoses iga-aastaste kontrolli- ja heakskiitmismenetlustega, maksete peatamise määra ja kestust ning asjaomaste summade tagasimaksmise või vähendamise tingimust seoses mitmeaastase tulemuslikkuse seirega. Samuti peaks kõnealune õigus hõlmama sekkumisi või meetmeid, mille puhul võivad liikmesriigid teha ettemakseid, ning tingimusi, mille alusel hüvitatakse fondide raames tehtud teatavaid kulusid ja saadud tulusid. Lisaks peaks kõnealune õigus hõlmama kohustuste ja summade maksmisele kohaldatavaid meetodeid, kui liidu eelarvet ei ole eelarveaasta alguseks vastu võetud või kui kavandatud kohustuste kogusumma ületab finantsmääruse artikli 170 lõikes 3 sätestatud piirmäära.

Peale selle peaks kõnealune õigus hõlmama liikmesriikide erikohustusi seoses kontrollidega ja juurdepääsuga dokumentidele ja teabele, liikmesriikide põhjenduste kriteeriume ning vähenduste kohaldamise metoodikat ja kriteeriume seoses iga-aastase tulemuslikkuse kontrollimise ja heakskiitmisega, samuti vastavuse kontrollimise menetluse raames kohaldatavate finantskorrektsioonide metoodikat ja kriteeriume.

Kui süsteemi nõuetekohane haldamine seda nõuab, peaks kõnealune õigus hõlmama ka eeskirju lisanõuete kohta, mis on seotud tolliprotseduuridega, eelkõige Euroopa

Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 952/2013²⁵ sätestatud tolliprotseduuridega, samuti eeskirju, mis käsitlevad tagatise, mittediskrimineeriva kohtlemise tagamist, vastutava poole kindlakstegemist juhul, kui seda kohustust ei täideta, olukordi, kus pädev asutus võib loobuda tagatisenõudest, tingimusi esitatavale tagatisele ja tagatise andjale, tagatise esitamise ja vabastamise tingimusi, ettemaksete raames tagatise esitamisega seotud eritingimusi ning tagatisega hõlmatud kohustuste rikkumise tagajärgede määratlemist.

Seoses ühtse süsteemiga peaks kõnealune õigus hõlmama ka põldude identifitseerimise süsteemi, georuumilise taotlussüsteemi ja pindala seiresüsteemi kvaliteedi hindamise eeskirju ning põldude identifitseerimise süsteemi, toetusesaajate identifitseerimise ja toetusõiguste identifitseerimise ja registreerimise süsteemi määratlust, põhijooni ja eeskirju.

Peale selle peaks kõnealune õigus hõlmama eeskirju sekkumiste kohta, mille suhtes ei kohaldata tehingute kontrollimist, eeskirju, mis käsitlevad rakendusjuhtu ja vahetuskurssi eurot mittekasutavate liikmesriikide puhul ning vahetuskurssi, mida kohaldatakse kuludeklaratsioonide koostamisel ja riikliku ladustamise toimingute registreerimisel makseasutuse raamatupidamises, samuti meetmeid liidu õiguse kohaldamise kaitseks juhul, kui omavääringuga seotud erandlikud rahandustavad võivad seda ohustada.

Komisjonile tuleks aluslepingu artikli 290 kohaselt anda õigus võtta vastu õigusakte, et muuta käesoleva määruse teatavaid mitteolemuslikke osi, seoses piirmääraga, millest allapoole jäävaid ettevõtjaid kontrollitakse ainult konkreetsete põhjuste korral.

- (76) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamise ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011²⁶. Kõnealused volitused peaksid hõlmama eeskirju, mis käsitlevad järgmist: makseasutuste ja koordineerivate asutuste akrediteerimise, akrediteeringu kehtetuks tunnistamise ja selle läbivaatamise menetlused ning makseasutuste akrediteeringu järelevalve menetlused; makseasutuse vahendite haldaja kinnituse aluseks olev töö ja kontrollid; koordineeriva asutuse toimimine ja teabe esitamine komisjonile koordineeriva asutuse poolt; sertifitseerimisasutuste ülesanded, sealhulgas teostatavad kontrollid ja kontrollitavad asutused, ning sertifitseerimisasutuste koostatavad sertifikaadid ja aruanded ning nende saatedokumendid.
- (77) Komisjoni rakendamisvolitused peaksid hõlmama ka järgmist: auditeerimispõhimõtted, millel põhinevad sertifitseerimisasutuste arvamusel, sealhulgas riskihindamine, sisekontrollid ja nõutav auditi tõendusmaterjali tase; sertifitseerimisasutuste kasutatavad auditeerimismeetodid, võttes arvesse rahvusvahelisi auditeerimisstandardeid, et esitada oma arvamusi.

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (78) Komisjoni rakendamisvolitused peaksid hõlmama ka järgmist: summade kindlaksmääramine riikliku sekkumise meetmete rahastamiseks; eeskirjad, mille kohaselt komisjon rahastab satelliitandmete hankimist pindala seiresüsteemi tarbeks; meetmed, mida komisjon võtab pindala seiresüsteemi jaoks kasutatavate kaugseirerakenduste kaudu; menetlus, mille kohaselt komisjon kõnealused satelliitandmed ja pindala seiresüsteemi hangib; satelliitandmete ja meteoroloogiliste andmete hankimise, täiustamise ja kasutamise tingimused ning kohaldatavad tähtajad.
- (79) Komisjoni rakendamisvolitused peaksid hõlmama ka järgmist: finantsdistsipliini menetluses otsetoetuste sekkumismetmete kohandamise määra kehtestamine ja selle kohandamine ning tingimused, mida kohaldatakse assigneeringute suhtes, mis kantakse üle määruse (EL, Euratom) nr [uus finantsmäärus] artikli 12 lõike 2 punkti d kohaselt otsetoetustena makstavate sekkumiste rahastamiseks; eelarvedistsipliini menetluses maksete summa ajutine kindlaksmääramine ja eelarvejäägi ajutine jaotus liikmesriikide vahel; kuludeklaratsiooni alusel tehtavate komisjoni igakuiste maksete kindlaksmääramine.
- (80) Lisaks peaksid komisjoni rakendamisvolitused hõlmama järgmist: tähtaja määramine, mille jooksul akrediteeritud makseasutused koostavad ja edastavad komisjonile maaelu arengu toetusena makstavate sekkumistega seotud kulude vahedeklaratsioonid ning menetluseeskirjad ja muud praktilised üksikasjad maksetähtaegade mehhanismi nõuetekohaseks toimimiseks; liikmesriikidele tehtavate igakuiste või vahemaksete vähendamine ja peatamine ning eeskirjad tegevuskavade elementide ja nende kehtestamise menetluse kohta. Rakendamisvolitused peaksid hõlmama ka eeskirju, mis on vajalikud ja põhjendatud eriolukorras, et lahendada konkreetseid probleeme seoses makseperioodide ja ettemaksete tegemisega; makseasutuste eraldi arvepidamise üksikasju; makseasutuste raamatupidamisarvestusse kirjendatavate üksikasjade suhtes kohaldatavaid eritingimusi; eeskirju riikliku ladustamisega seotud sekkumismetmete rahastamise ja raamatupidamisarvestuse kohta ning muude fondidest rahastatavate kulutuste kohta; automaatse kohustustest vabastamise korra rakendamise tingimusi.
- (81) Lisaks peaksid komisjoni rakendamisvolitused hõlmama järgmist: menetlused, mis on seotud koostöökohustustega, mida liikmesriikidel tuleb täita seoses komisjoni kohapealsete kontrollidega ja juurdepääsuga teabele; tingimused, mille alusel säilitatakse teostatud makseid tõendavaid dokumente; iga-aastane raamatupidamisarvestuse kontrollimine ja heakskiitmine, sealhulgas seoses kõnealuste rakendusaktide vastuvõtmise ja rakendamisega võetavad meetmed; iga-aastane tulemuslikkuse kontrollimine ja heakskiitmine, sealhulgas seoses kõnealuste rakendusaktide vastuvõtmise ja rakendamisega võetavad meetmed, ning komisjoni ja liikmesriikide vaheline teabevahetus ning menetlused ja tähtajad, millest tuleb kinni pidada; vastavuse kontrolli menetlus, sealhulgas seoses kõnealuste rakendusaktide vastuvõtmise ja rakendamisega võetavad meetmed, komisjoni ja liikmesriikide vaheline teabevahetus, tähtajad, millest tuleb kinni pidada, ja lepitusmenetluse eeskirjad; liidu eelarvesse kantud summade liidu rahastamisest väljajätmine ning liikmesriikide poolt komisjonile seoses mittevastavusest tingitud tagasinõudmisega esitatava teate ja teatise vormid.
- (82) Komisjoni rakendamisvolitused peaksid hõlmama ka eeskirju, mille eesmärk on saavutada liikmesriikide kohustuste ühetaoline kohaldamine seoses liidu finantshuvide kaitsega, ja eeskirju, mille eesmärk on saavutada kontrollide ühetaoline kohaldamine liidus.

- (83) Lisaks peaksid komisjoni rakendamisvolitused hõlmama järgmist: esitatavate tagatiste vorm ning tagatiste esitamise, nende heakskiitmise ja algsete tagatiste asendamise menetlus; tagatiste vabastamise menetlus ja liikmesriikide või komisjoni teatistes seoses tagatistega.
- (84) Komisjoni rakendamisvolitused peaksid hõlmama ka järgmist: põldude identifitseerimise süsteemi, georuumilise taotlussüsteemi ja pindala seiresüsteemi kvaliteedi hindamise aruannete komisjonile edastamise või kättesaadavaks tegemise vormi, sisu ja tingimusi käsitlevad eeskirjad ning eeskirjad parandusmeetmete kohta, mida liikmesriigid peavad nendes süsteemides ilmnunud puuduste suhtes võtma; georuumilise taotlussüsteemi ja pindala seiresüsteemi põhijooned ja eeskirjad.
- (85) Komisjoni rakendamisvolitused peaksid hõlmama ka eeskirju, mille eesmärk on saavutada äridokumentide kontrolli käsitlevate eeskirjade ühetaoline kohaldamine. Samuti peaksid need hõlmama eeskirju, mis käsitlevad teabe edastamist liikmesriikidelt komisjonile, ning meetmeid liidu õiguse kohaldamise kaitseks, kui seda võivad ohustada omavääringuga seotud erandlikud rahandustavad.
- (86) Lisaks peaksid komisjoni rakendamisvolitused hõlmama eeskirju fondidest toetuse saajate nime avaldamise vormi ja tähtaegade kohta, toetusesaajatele nende andmete avaldamisest teatamise kohustuse ühetaolise kohaldamise kohta ning komisjoni ja liikmesriikide koostöö kohta seoses fondidest toetuse saajate nime avaldamisega.
- (87) Teatavate rakendusaktide vastuvõtmiseks tuleks kasutada nõuandemenetlust. Rakendusaktide puhul, mis on seotud summade arvutamisega komisjoni poolt, võimaldab nõuandemenetlus komisjonil võtta endale täieliku vastutuse eelarve haldamise eest ning selle eesmärk on suurendada tõhusust, prognoositavust ja kiirust tähtaegade ja eelarvemenetluste järgimisel. Rakendusaktide puhul, mis seonduvad liikmesriikidele tehtavate maksete, raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise menetluse läbiviimise ning iga-aastase tulemuslikkuse kontrollimise ja heakskiitmisega, võimaldab nõuandemenetlus komisjonil võtta endale täieliku vastutuse eelarve haldamise eest ning kontrollida makseasutuste raamatupidamise aastaaruandeid raamatupidamise heakskiitmiseks või juhul, kui kulusid ei ole kantud kooskõlas liidu eeskirjadega, selliste kulude liidu rahastamisest välja jätmiseks. Muude rakendusaktide vastuvõtmiseks tuleks kasutada kontrollimenetlust.
- (88) Komisjonile tuleks anda õigus võtta määrust (EL) nr 182/2011 kohaldamata vastu rakendusakte seoses EAGFi kuludeks eraldatava netosaldo kindlaksmääramise, liikmesriikide kuludeklaratsioonide alusel tehtavate komisjoni igakuiste maksete kindlaksmääramise ja igakuiste maksete tegemise korra raames lisamaksete või mahaarvamiste tegemisega.
- (89) Seetõttu tuleks määrus (EL) nr 1306/2013 kehtetuks tunnistada.
- (90) Selleks et võimaldada sujuvat üleminekut määruses (EL) nr 1306/2013 sätestatud eeskirjadelt käesolevas määruses sätestatud eeskirjadele, tuleks üleminekusätete kehtestamiseks delegeerida komisjonile kooskõlas aluslepingu artikliga 290 õigus võtta vastu õigusakte.

- (91) Euroopa andmekaitseinspektoriga konsulteeriti ja ta esitas oma arvamuse²⁷.
- (92) Kuna liikmesriigid ei suuda käesoleva määruse eesmärgi täielikult saavutada, arvestades selle seoseid muude ÜPP vahenditega ning liikmesriikide rahaliste vahendite piiratust, ning neid on seetõttu parem saavutada liidu tasandil mitmeks aastaks tagatud liidu rahastamise ja prioriteetidele keskendumise kaudu, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kooskõlas kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega ei lähe käesolev määrus kaugemale sellest, mis on vajalik nimetatud eesmärkide saavutamiseks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

²⁷ ELT C , , lk .

I jaotis

Kohaldamisala ja mõisted

Artikkel 1

Kohaldamisala

Käesolevas määruses sätestatakse eeskirjad, milles käsitletakse eelkõige järgmist:

- (j) kulude rahastamine ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) raames, sealhulgas maaelu arengu kulude rahastamine;
- (k) liikmesriikide kehtestatavad juhtimis- ja kontrollisüsteemid;
- (l) raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise ning vastavuse kontrolli menetlused.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (m) „eeskirjade eiramine“ – eeskirjade eiramine määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 artikli 1 lõike 2 tähenduses;
- (n) „juhtimissüsteemid“ – käesoleva määruse II jaotise II peatükis osutatud juhtorganid ning käesolevas määruses ja määruses (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] osutatud liidu põhinõuded, sealhulgas aruandlussüsteem, mis on võetud kasutusele määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] artiklis 121 osutatud iga-aastase tulemusaruande jaoks;
- (o) „liidu põhinõuded“ – määruses (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] ja käesolevas määruses sätestatud nõuded.

Artikkel 3

Erandid vääramatute ja erandlike asjaolude korral

ÜPP rahastamise, haldamise ja seire puhul võidakse „vääramatute jõe“ ja „erandlike asjaoludena“ tunnustada eelkõige järgmist:

- (p) raske loodusõnnetus, mis kahjustab tõsiselt põllumajanduslikku majapidamist;
- (q) põllumajandusliku majapidamise loomakasvatushoonete hävimine õnnetusjuhtumi tagajärjel;
- (r) toetusesaaja karja osa või kogu karja haigestumine loomataudi või vastavalt osade või kõigi põllukultuuride nakatumine taimehaigusesse;

- (s) kogu põllumajandusliku majapidamise või selle olulise osa sundvõõrandamine, kui taotluse esitamise päeval ei olnud võimalik sundvõõrandamist ette näha.

II jaotis

Põllumajandusfondide üldsätted

I PEATÜKK

Põllumajandusfondid

Artikkel 4

Põllumajanduskulude rahastamise fondid

ÜPP raames rahastatakse eri sekkumisi ja meetmeid liidu üldeelarvest (edaspidi „liidu eelarve“) järgmiste fondide kaudu:

- (t) Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF);
- (u) Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD).

Artikkel 5

EAGFi kulud

- 4. EAGFi eelarve täitmine toimub liikmesriikide ja liidu koostöö korras või otse, nagu on sätestatud lõigetes 2 ja 3.
- 5. Eelarve jagatud täitmise korral rahastatakse EAGFist järgmised kulud:
 - (a) põllumajandusturgusid reguleerivad või toetavad meetmed, nagu on sätestatud määruses (EL) 1308/2013²⁸;
 - (b) määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] III jaotise 3. peatükis osutatud sektoripõhised sekkumised;
 - (c) põllumajandustootjatele otsetoetustena makstavad sekkumised vastavalt määruse (EL) .../...[ÜPP strateegiakava määrus] artiklis osutatud ÜPP strateegiakavale;
 - (d) liidu rahaline toetus põllumajandustoodete teavitus- ja müügiedendusmeetmetele liidu siseturul ja kolmandates riikides, mida liikmesriigid rakendavad ja mis on komisjoni poolt välja valitud;
 - (e) liidu rahaline toetus määruses (EL) nr 228/2013 osutatud põllumajanduse erimeetmetele liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks ning määruses (EL) nr

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671).

229/2013 osutatud väiksematele Egeuse mere saartele suunatud põllumajandusvaldkonna erimeetmetele.

6. EAGFist rahastatakse eelarve otsese täitmise raames järgmised kulud:

- (f) põllumajandustoodete müügievendus otseselt komisjoni poolt või rahvusvaheliste organisatsioonide vahendusel;
- (g) liidu õiguse kohaselt võetud meetmed põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamise tagamiseks;
- (h) põllumajanduse raamatupidamise andmesüsteemide loomine ja haldamine;
- (i) põllumajandusuuringute süsteemid, sealhulgas põllumajanduslike majapidamiste struktuuriuuringud.

Artikkel 6 **EAFRD kulud**

EAFRD eelarvet täidetakse liikmesriikide ja liidu koostöös. Sellest rahastatakse liidu rahalist toetust, mis on ette nähtud määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] III jaotise 4. peatükis osutatud ÜPP strateegiakava kohastele maaelu arengu sekkumistele.

Artikkel 7 **Muud kulud, sealhulgas tehniline abi**

Mõlemast fondist võib kas komisjoni algatusel või tema nimel otseselt rahastada ÜPP rakendamiseks vajalikku ettevalmistust, seiret, haldus- ja tehnilist abi ning hindamist, auditeerimist ja kontrolli. Eelkõige hõlmavad need järgmist:

- (v) ÜPP analüüsi, haldamise, seire-, teabevahetuse ja rakendamise meetmed, samuti kontrollisüsteemide ning tehnilise ja haldusabi rakendamisega seotud meetmed;
- (w) artikli 22 kohasteks pindala seiresüsteemide jaoks vajalike satelliitandmete hankimine komisjoni poolt;
- (x) komisjoni poolt kaugseirerakenduste kaudu võetud meetmed põllumajandusressursside seireks vastavalt artiklile 23;
- (y) meetmed, mis on vajalikud teabevahetuse, vastastikuse sidumise ning ÜPP rahastamiseks kasutatavate fondide finantsjuhtimise seire ja kontrolli meetodite ja tehniliste vahendite säilitamiseks ja arendamiseks;
- (z) ÜPP kohta teabe esitamine kooskõlas artikliga 44;
- (aa) ÜPP alased uuringud ning fondidest rahastatud meetmete hindamine, sealhulgas hindamismeetodite parendamine ja teabevahetus ÜPP tavade kohta, samuti koostöös Euroopa Investeerimispannaga (EIP) tehtud uuringud;

- (bb) vajaduse korral rahaline toetus ÜPPga seotud rakendusasutustele, mis on asutatud vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 58/2003²⁹;
- (cc) rahaline toetus teabe levitamise, teadlikkuse tõstmise, koostöö edendamise ja kogemuste vahetamisega seotud meetmetele, mida võetakse liidu tasandil maaelu arengu sekkumiste raames, sealhulgas võrgustike loomine asjaomaste osapooltega;
- (dd) infotehnoloogiavõrgustikud, mis keskenduvad infotöötlusele ja -vahetusele, sealhulgas ettevõtte infotehnoloogiasüsteemid, mida on vaja seoses ÜPP juhtimisega;
- (ee) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1151/2012³⁰ artikli 44 lõike 2 kohaselt liidu kvaliteedipoliitika raames logode väljatöötamiseks, registreerimiseks ja kaitseks ning sellega seotud intellektuaalse omandi õiguste kaitseks vajalikud meetmed, sealhulgas vajalikud infotehnoloogilised (IT-)arendused.

II PEATÜKK

Juhtorganid

Artikkel 8

Makseasutused ja koordineerivad asutused

7. Makseasutused on liikmesriikide asutused või talitused, kes vastutavad artikli 5 lõikes 2 ja artiklis 6 osutatud kulude haldamise ja kontrolli eest.

Kui maksete tegemine välja arvata, võib nimetatud ülesannete täitmist delegeerida.

8. Liikmesriigid akrediteerivad makseasutustena asutused või talitused, kes kohaldavad halduskorraldust ja sisekontrollisüsteemi, mis annavad piisava tagatise selle kohta, et maksed on seaduslikud ja korrektsed ning nende suhtes kohaldatakse nõuetekohast arvepidamist. Selleks täidavad makseasutused artikli 10 lõike 1 punkti a kohaselt komisjoni kehtestatud akrediteerimise miinimumtingimusi seoses sisekeskkonna, kontrollitegevuse, teabe ja selle edastamise ning seirega.

Iga liikmesriik piirab akrediteeritud makseasutuste arvu järgmiselt:

- (a) üks asutus riigi tasandil või, kui see on kohaldatav, üks asutus piirkonna kohta; ning
- (b) üks asutus, nii EAGFi kui ka EAFRD kulude haldamiseks.

Kui makseasutused luuakse piirkondlikul tasandil, peavad liikmesriigid siiski lisaks akrediteerima riiklikul tasandil makseasutuse selliste toetuskavade jaoks, mida nende iseloomu tõttu tuleb hallata riigi tasandil, või andma kõnealuste kavade haldamise volitused üle oma piirkondlikele makseasutustele.

²⁹ Nõukogu 19. detsembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 58/2003, millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded (EÜT L 11, 16.1.2003, lk 1).

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 1151/2012, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 343 10.10.2013 lk 1).

Makseasutustelt, mis ei suutnud hallata EAGFi või EAFRD kulusid vähemalt kolme aasta jooksul, võetakse nende akrediteering ära.

Liikmesriigid ei tohi täiendavalt määrata uut makseasutust pärast käesoleva määruse jõustumist.

9. Määruse (EL, Euratom) 2018/... [uus finantsmäärus] artikli 63 lõigete 5 ja 6 kohaldamisel koostab akrediteeritud makseasutuse juht hiljemalt asjaomasele eelarveaastale järgneva aasta 15. veebruariks järgmised dokumendid ja esitab need komisjonile:

- (c) raamatupidamise aastaaruanne kulude kohta, mis on kantud nende akrediteeritud makseasutustele delegeeritud ülesannete täitmise käigus, nagu on ette nähtud finantsmääruse artikli 63 lõike 5 punktiga a, ja millele on lisatud vajalik teave raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise kohta vastavalt artiklile 51;
- (d) artikli 52 lõikes 1 osutatud iga-aastane tulemusaruanne, mis tõendab, et kulud tehti vastavalt artiklile 35;
- (e) finantsmääruse artikli 63 lõikega 6 ettenähtud liidu vahendite haldaja kinnitus selle kohta, et:
 - i) asjaomane teave on nõuetekohaselt esitatud, täielik ja täpne, nagu on ette nähtud finantsmääruse artikli 63 lõike 6 punktiga a,
 - ii) juhtimissüsteem toimib nõuetekohaselt, andes vajaliku tagatise seoses iga-aastases tulemusaruandes esitatud väljunditega, nagu on ette nähtud finantsmääruse artikli 63 lõike 6 punktidega b ja c,
 - iii) auditi ja kontrollide käigus süsteemides tuvastatud vigade ja nõrkuste olemuse ja ulatuse analüüsi ning võetud või kavandatud parandusmeetmed, nagu on ette nähtud finantsmääruse artikli 63 lõike 5 punktiga b.

Komisjon võib 15. veebruariks seatud tähtaega, millele on osutatud esimeses lõigus, erakorraliselt pikendada 1. märtsini, kui asjaomane liikmesriik seda taotleb, nagu on ette nähtud finantsmääruse artikli 63 lõike 7 teise lõiguga.

10. Mitme makseasutuse akrediteerimise korral määravad liikmesriigid avalik-õigusliku koordineeriva asutuse, kellele ta paneb järgmised ülesanded:

- (f) komisjonile esitatava teabe kogumine ja komisjonile edastamine;
- (g) artikli 52 lõikes 1 osutatud iga-aastase tulemusaruande esitamine;
- (h) meetmete võtmine või koordineerimine, eesmärgiga kõrvaldada üldist laadi puudused ja teavitada komisjoni järelmeetmetest;
- (i) liidu õigusnormide ühtlustatud kohaldamise edendamine ja tagamine.

Esimese lõigu punktis a osutatud finantsteabe töötlemisega seoses kohaldatakse koordineeriva asutuse suhtes liikmesriigipoolset eriakrediteerimist.

Koordineeriva asutuse esitatav iga-aastane tulemusaruanne sisaldab artikli 11 lõikes 1 osutatud arvamust ja edastamisel lisatakse sellele liidu vahendite haldaja kinnitus, mis hõlmab kõnealust aruannet tervikuna.

11. Kui akrediteeritud makseasutus ei täida või enam ei täida ühte või mitut lõikega 2 ettenähtud akrediteerimiskriteeriumit, tunnistab liikmesriik omal algatusel või komisjoni taotlusel akrediteeringu kehtetuks, kui makseasutus ei tee pädeva asutuse poolt kindlaks määratud tähtaja jooksul vajalikke kohandusi vastavalt probleemi tõsidusele.
12. Makseasutused haldavad oma vastutusalasse kuuluvaid riikliku sekkumisega seotud toiminguid ja tagavad nende kontrolli ning neil lasub üldine vastutus kõnealuses valdkonnas.

Kui toetust antakse rahastamisvahendi kaudu, mida rakendab EIP või muu rahvusvaheline finantseerimisasutus, milles liikmesriigil on osalus, peab makseasutus tuginema kontrolliaruandele, mida tõendavad EIP või muu rahvusvahelise asutuse esitatud maksetaotlused.

Artikkel 9 **Pädev asutus**

13. Liikmesriigid määravad ministeeriumi tasandil asutuse, kes vastutab järgmise eest:
 - (j) artikli 8 lõikes 2 osutatud makseasutustele akrediteeringu andmine ning selle läbivaatamine ja tühistamine;
 - (k) artikli 8 lõikes 4 osutatud koordineeriva asutuse akrediteerimine;
 - (l) artiklis 11 osutatud sertifitseerimisasutuse määramine;
 - (m) pädevale asutusele käesoleva peatüki alusel pandud ülesannete täitmine.
14. Pädev asutus teeb vormikohase otsuse makseasutusele ja koordineerivale asutusele akrediteeringu andmise või pärast akrediteeringu läbivaatamist selle tühistamise kohta selliste akrediteerimistingimuste kontrollimise alusel, mille komisjon võtab vastu vastavalt artikli 10 lõike 1 punktile a. Pädev asutus teavitab komisjoni viivitamata antud ja tühistatud akrediteeringutest.

Artikkel 10 **Komisjoni volitused**

15. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 100 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust eeskirjadega, milles käsitatakse järgmist:
 - (n) artikli 8 lõikes 2 osutatud makseasutuste ja artikli 8 lõikes 4 osutatud koordineerivate asutuste akrediteerimise miinimumtingimused;

- (o) makseasutuste kohustused seoses riikliku sekkumisega ning eeskirjad nende juhtimis- ja kontrollialase pädevuse sisu kohta.
16. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega sätestatakse eeskirjad, milles käsitletakse järgmist:
- (p) makseasutuste ja koordineerivate asutuste akrediteerimise, akrediteeringu kehtetuks tunnistamise ja selle läbivaatamise menetlused ning makseasutuste akrediteeringu järelevalve menetlused;
 - (q) makseasutuste vahendite haldaja kinnituse aluseks olev töö ja kontrollid, millele on osutatud artikli 8 lõike 3 punktis c;
 - (r) artikli 8 lõikes 4 osutatud koordineeriva asutuse toimimine ja teabe esitamine komisjonile.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 11 **Sertifitseerimisasutused**

17. Sertifitseerimisasutus on avalik-õiguslik või eraõiguslik auditeerimisasutus, mille liikmesriik on määranud vähemalt kolmeks aastaks, ilma et see piiraks siseriikliku õiguse kohaldamist. Juhul, kui see asutus on eraõiguslik auditeerimisasutus, ja kui kohaldatav liidu või liikmesriigi õigus seda nõuab, valib selle välja liikmesriik avaliku pakkumismenetluse teel.

Finantsmääruse artikli 63 lõike 7 esimese lõigu kohaldamisel esitab sertifitseerimisasutus kooskõlas rahvusvaheliselt aktsepteeritud auditeerimisstandarditega koostatud arvamuse, milles märgitakse kas:

- (s) raamatupidamise aastaaruanne annab õige ja õiglase ülevaate;
- (t) liikmesriikide kehtestatud juhtimissüsteemid toimivad nõuetekohaselt;
- (u) artiklis 52 osutatud iga-aastase tulemusaruande kontrollimise ja heakskiitmise menetluse jaoks väljundnäitajate kohta esitatud tulemusaruanded ning määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] artiklis 115 osutatud mitmeaastase tulemuslikkuse seire jaoks tulemusnäitajate kohta esitatud tulemusaruanded, mis tõendavad, et käesoleva määruse artiklit 35 on järgitud, on korrektsed;
- (v) kulud meetmete eest, mis on sätestatud määruses (EL) nr 1308/2013 ja mille hüvitamist on komisjonilt taotletud, on seaduslikud ja korrektsed.

Kõnealuses arvamuses märgitakse ka seda, kas kontroll seab artikli 8 lõike 3 punktis c osutatud liidu vahendite haldaja kinnituses esitatud väited kahtluse alla.

Kui toetust rahastamisvahendi kaudu, mida rakendab EIP või muu rahvusvaheline finantseerimisasutus, milles liikmesriigil on osalus, peab makseasutus tuginema kontrolliaruandele, mille on koostanud selliste asutuste välisaudiitorid.

18. Sertifitseerimisasutus peab valdama vajalikku tehnilist oskusteavet. Sertifitseerimisasutus on oma tegevuses sõltumatu nii makseasutusest kui ka asjaomasest koordineerivast asutusest ning kõnealusele asutusele akrediteeringu andnud asutusest ja ÜPP rakendamise ja seire eest vastutavatest asutustest.
19. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse eeskirjad seoses sertifitseerimisasutuste ülesannetega, sealhulgas teostatavate kontrollidega ja kontrollitavate asutustega, ning kõnealuste asutuste koostatavate sertifikaatide ja aruannete ning saatedokumentidega.

Rakendusaktides sätestatakse ka:

- (w) auditeerimispõhimõtted, millel põhinevad sertifitseerimisasutuste arvamused, sealhulgas riskihindamine, sisekontrollid ja nõutav auditi tõendusmaterjali tase;
- (x) sertifitseerimisasutuste kasutatavad auditeerimismeetodid, võttes arvesse rahvusvahelisi auditeerimisstandardeid, et esitada oma arvamusi.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

III JAOTIS

Fondide finantsjuhtimine

I PEATÜKK

EAGF

1. JAGU

EELARVEDISTSIPLIIN

Artikkel 12

Eelarve ülemmäär

20. EAGFi kulude iga-aastane ülemmäär koosneb maksimumsummadest, mis on selle jaoks kindlaks määratud määrusega (EL, Euratom) [COM(2018) 322 final].
21. Juhul kui liidu õigusega nähakse ette summad, mis tuleb lõikes 1 osutatud summadest maha arvata või neile juurde liita, võtab komisjon ilma artiklis 101 osutatud menetlust kohaldamata vastu liidu õiguses osutatud andmete põhjal EAGFi kuludeks eraldatava netosaldo.

Artikkel 13

Ülemmäärast kinnipidamine

22. Kui liidu õigusega on liikmesriigiga seonduvate põllumajanduskulude puhul ettenähtud rahaline ülemmäär eurodes, hüvitatakse sellised kulud eurodes kindlaksmääratud ülemmäära ulatuses, ning artiklite 37–40 kohaldamise korral koos vajalike kohandustega.
23. Liikmesriikide määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] artiklis 81 osutatud otsetoetustena makstavaid sekkumisi, mida on korrigeeritud käesoleva määruse artiklis 15 sätestatud kohandustega, käsitatakse rahaliste ülemmääradena eurodes.

Artikkel 14

Põllumajandusreserv

24. Reserv, mille eesmärk anda põllumajandussektorile täiendavat toetust turukorralduseks või turu stabiliseerimiseks või põllumajandustoodangu tootmist ja turustamist mõjutavate kriiside korral (edaspidi „põllumajandusreserv“), määratakse kindlaks EAGFi puhul iga aasta alguses.

Põllumajandusreservi assigneeringud kantakse otse liidu eelarvesse.

Põllumajandusreservist tehakse vahendid kättesaadavaks määruse (EL) nr 1308/2013 artiklite 8–21 ning artiklite 219, 220 ja 221 kohaste meetmete jaoks aastaks või aastateks, mille jaoks lisatoetust taotletakse.

25. Põllumajandusreservi summa peab olema vähemalt 400 miljonit eurot jooksevhindades ajavahemiku 2021–2027 iga aasta alguses. Komisjon võib vajaduse korral põllumajandusreservi summat aasta jooksul kohandada, võttes arvesse turuarenguid või väljavaateid asjaomasel või järgmisel aastal ning olemasolevaid assigneeringuid EAGFi raames.

Erandina finantsmääruse artikli 12 lõike 2 punktist d kantakse põllumajandusreservi kulukohustustega sidumata assigneeringud üle ilma ajaliste piiranguteta, et rahastada põllumajandusreservi järgmistel eelarveaastatel.

Erandina finantsmääruse artikli 12 lõike 2 punktist d kantakse ka kriisireservi kasutamata summa, mis on 2020. aasta lõpus alles, üle 2012. aastasse ilma artikli 5 lõike 2 punktis c osutatud meetmeid hõlmavatele eelarveridadele tagasi kandmata ja tehakse põllumajandusreservi rahastamiseks kättesaadavaks.

Artikkel 15 **Finantsdistsipliin**

26. Komisjon määrab kindlaks käesoleva määruse artikli 5 lõike 2 punktis c osutatud otsetoetuste kohandamise määra ning käesoleva määruse artikli 5 lõike 2 punktis f osutatud erimeetmete jaoks määruse (EL) nr 228/2013 IV peatüki ja määruse (EL) nr 229/2013 IV peatüki alusel antava liidu rahalise toetuse kohandamise määra (edaspidi „kohandamise määr“), kui asjaomase eelarveaasta vaheülemmäära raames rahastatavate meetmete prognoosid osutavad kohaldatava aastase ülemmäära ületamisele.

Komisjon võtab selle kalendriaasta 30. juuniks, mille suhtes kohandamise määra kohaldatakse, vastu rakendusaktid, millega määratakse kindlaks kohandamise määr. Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

27. Kuni selle kalendriaasta 1. detsembrini, mille suhtes kohandamise määra kohaldatakse, võib komisjon uue teabe alusel võtta vastu rakendusaktid, millega kohandatakse lõike 1 kohaselt kindlaks määratud kohandamise määra. Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

28. Kui on kohaldatud finantsdistsipliini, kasutatakse finantsmääruse artikli 12 lõike 2 punkti kohaselt ülekantud assigneeringuid selleks, et rahastada käesoleva määruse artikli 5 lõike 2 punkti c kohaseid kulusid niivõrd, kuivõrd see on vajalik finantsdistsipliini korduva kohaldamise vältimiseks.

Kui ümberpaigutatavad assigneeringud, nagu on osutatud esimeses lõigus, jäävad kasutada, võib komisjon võtta vastu rakendusaktid, milles sätestatakse iga liikmesriigi kulukohustustega sidumata assigneeringud, mis tuleb lõplikele toetusesaajatele tagasi kanda, välja arvatud juhul, kui kulukohustustega sidumata

assigneeringute kogusumma, mis kuulub tagasikandmisele, moodustab EAGFi kulude iga-aastasest üldisest ülemmäärast alla 0,2 %.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

29. Komisjoni poolt vastavalt lõike 3 teisele lõigule kindlaksmääratud summad kannavad liikmeriigid lõplikele toetusesaajatele tagasi kooskõlas objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumidega. Liikmesriigid võivad kohaldada hüvitatava summa miinimummäära lõpliku toetusesaaja kohta.

Esimeses lõigus osutatud tagasimakset kohaldatakse üksnes lõplikele toetusesaajatele nendes liikmesriikides, kus eelmisel eelarveaastal kohaldati finantsdistsipliini.

30. Kuna määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] artikli 140 lõikega 2 ettenähtud otsetoetustena makstavad sekkumised võetakse kasutusele järk-järgult, kohaldatakse finantsdistsipliini Horvaatia suhtes alates 1. jaanuarist 2022.

31. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 100 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust finantsdistsipliini arvutamist käsitlevate eeskirjadega, mida liikmesriigid kohaldavad põllumajandustootjate suhtes.

Artikkel 16 ***Eelarvedistsipliini kord***

32. Kui N eelarveaasta eelarveprojekti koostamise ajal tundub, et on oht artiklis 12 osutatud summat N eelarveaasta kohta ületada, teeb komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule või nõukogule ettepaneku rakendada vajalikke meetmeid, et tagada kõnealusest summast kinnipidamine.

33. Kui mis tahes ajal on komisjoni hinnangul oht artiklis 12 osutatud summat ületada ja kui komisjon ei saa võtta asjakohaseid meetmeid olukorra parandamiseks, pakub ta välja muud meetmed, mille abil tagada osutatud summast kinnipidamine. Kõnealused meetmed võetakse vastu nõukogu poolt, kui asjakohase meetme õiguslik alus on aluslepingu artikli 43 lõige 3, või Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt, kui asjakohase meetme õiguslik alus on aluslepingu artikli 43 lõige 2.

34. Kui N eelarveaasta lõpul liikmesriikide hüvitamistaotlused ületavad või tõenäoliselt ületavad artiklis 12 osutatud summat, siis komisjon:

- (y) võtab nimetatud taotlused arvesse proportsionaalselt liikmesriikide poolt esitatud taotlustega ja olemasoleva eelarve piires ning võtab vastu rakendusaktid, millega määratakse ajutiselt kindlaks asjaomase kuu maksete summa;
- (z) määrab kõikide liikmesriikide jaoks hiljemalt N+1 eelarveaasta 28. veebruariks kindlaks nende N eelarveaasta liidu rahastamise seisu;
- (aa) võtab vastu rakendusaktid, millega määratakse kindlaks liidu rahastamise kogusumma liikmesriikide kaupa, tuginedes liidu rahastamise ühtsele määrale igakuisteks makseteks määratud eelarvele;

(bb) maksab hiljemalt N+1 aasta märtsi kuumaksega välja hüvitsed liikmesriikidele.

Esimese lõigu punktides a ja c osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

Artikkel 17

Varajase hoiatamise ja seiresüsteem

Selle tagamiseks, et artiklis 12 osutatud eelarve ülemmäära ei ületataks, rakendab komisjon EAGFi kulude suhtes igakuist varajase hoiatamise ja seiresüsteemi.

Iga eelarveaasta algul määrab komisjon sel eesmärgil kindlaks igakuiste kulude profiilid, tuginedes vajaduse korral kolme eelnenud aasta keskmistele igakuistele kuludele.

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule korrapäraselt aruande, milles analüüsitakse profiilidega seoses kantud kulude arengut ja mis sisaldab hinnangut jooksva eelarveaasta prognoositavale eelarve täitmisele.

2. JAGU

KULUDE RAHASTAMINE

Artikkel 18

Igakuised maksed

35. Komisjon teeb artikli 5 lõikes 2 osutatud kulude rahastamiseks vajalikud assigneeringud liikmesriikidele kättesaadavaks igakuiste maksetena, võttes aluseks akrediteeritud makseasutuste poolt võrdlusperioodil kantud kulud.
36. Kuni komisjon kannab igakuised maksed üle, koondavad liikmesriigid ise kuludeks vajalikud vahendid vastavalt oma akrediteeritud makseasutuste vajadustele.

Artikkel 19

Igakuiste maksete tegemise kord

37. Ilma et see piiraks artiklite 51, 52 ja 53 kohaldamist, teeb komisjon igakuised maksed akrediteeritud makseasutuste poolt kantud kulude hüvitamiseks võrdluskuu jooksul.
38. Igakuised maksed kantakse liikmesriikidele üle hiljemalt kantud kulude järgse teise kuu kolmandal tööpäeval, võttes arvesse artiklite 37–40 alusel kohaldatud vähendamisi ja peatamisi või muid korrektsioone. 1.–15. oktoobrini liikmesriikide kantud kulud loetakse tehtuks oktoobrikuus. 16.–31. oktoobrini kantud kulud loetakse tehtuks novembrikuus.
39. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega määratakse kindlaks tema poolt igakuiselt tehtavad maksed, võttes aluseks liikmesriikide kuludeklaratsiooni ja vastavalt artikli 88 lõikele 1 esitatud teabe.

40. Komisjon teavitab liikmesriiki viivitamata kõigist rahastamise ülempiiri ületamistest liikmesriigi poolt.
41. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega määratakse kindlaks lõikes 3 osutatud igakuised maksed, kohaldamata artiklis 101 osutatud menetlust.
42. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega määratakse kindlaks lisamaksed või mahaarvamised lõike 3 kohaselt tehtud maksete kohandamiseks, kohaldamata artiklis 101 osutatud menetlust.

Artikkel 20

Haldus- ja personalikulud

Fondiga ei kaeta liikmesriikide ja EAGFi toetuse saajate kantud haldus- ja personalikulusid.

Artikkel 21

Riikliku sekkumise kulud

43. Kui ühise turukorralduse raames ei ole riikliku sekkumise puhul kehtestatud kindlat summat ühiku kohta, siis rahastatakse asjaomast meetet EAGFist ühtsete standardsummade alusel, eelkõige kui tegemist on liikmesriikidest pärit rahaliste vahenditega, mida kasutatakse toodete kokkuostuks ning sekkumiskõlblike toodete ladustamisest ja vajaduse korral töötlemisest tulenevateks materiaalseteks tehinguteks, nagu on osutatud määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 11.
44. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 100 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust eeskirjadega, milles käsitatakse järgmist:
- (cc) liidu toetuse saamise tingimustele vastavate meetmete liigid ning hüvitamise tingimused;
 - (dd) rahastamiskõlblikkuse tingimused ja arvutusmeetodid makseasutuste poolt tegelikult tuvastatud asjaolude alusel, komisjoni kehtestatud kindlamääraliste summade alusel või põllumajandussektori õigusaktidega ettenähtud kindlamääraliste või mittekindlamääraliste summade alusel.
45. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 100 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust eeskirjadega, milles käsitletakse riikliku sekkumisega seotud toimingute maksumuse hindamist ja meetmeid, mida tuleb võtta, kui riikliku sekkumise alla kuuluvate toodete puhul esineb kadu või riknemist, samuti rahastatavate summade kindlaksmääramist.
46. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega määratakse kindlaks lõikes 1 osutatud summad. Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

Artikkel 22
Satelliitandmete hankimine

Komisjon ja liikmesriigid lepivad kokku artikli 64 lõike 1 punktis c osutatud pindala seiresüsteemi jaoks vajalike satelliitandmete loetelus vastavalt iga liikmesriigi koostatud spetsifikaadile.

Kooskõlas artikli 7 punktiga b edastab asjaomased satelliitandmed tasuta pindala seiresüsteemi eest vastutavatele pädevatele asutustele või kontrolliasutusi esindama volitatud teenusepakkujatele.

Komisjon jääb satelliitandmete omanikuks ning nõuab need töö lõpuleviimisel tagasi.

Komisjon võib usaldada artikli 64 lõike 1 punktis c osutatud pindala seiresüsteemi puudutavate tehnikate või töömeetoditega seotud ülesanded vastavate üksuste hooleks.

Artikkel 23
Põllumajandusressursside seire

Artikli 7 punkti c alusel rahastatavate meetmete eesmärk on anda komisjonile vahendid, et:

- (ff) juhtida liidu põllumajandusturge ülemaailmses kontekstis;
- (gg) tagada põllumajandusmaa ja maakasutuse muutuse, sealhulgas agrometsanduse, samuti põllukultuuride seisundi põllumajanduslik seire ja põllumajanduslik keskkonnaseire, et prognoosida eelkõige saagikust ja põllumajandustoodangut ning erandlike asjaoludega seonduvaid põllumajanduslikke mõjusid;
- (hh) jagada juurdepääsu kõnealustele prognoosidele rahvusvahelises kontekstis, näiteks ÜRO organisatsioonide algatused, sealhulgas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni kohaste riiklike kasvuhoonegaaside inventuuride loomine, või muude rahvusvaheliste ametite koordineeritavate algatused;
- (ii) suurendada maailmaturgude läbipaistvust;
- (jj) tagada ka agrometeoroloogilise süsteemi tehnoloogiline järelevalve.

Artikli 7 punkti c kohaselt rahastab komisjon meetmeid, mis hõlmavad ÜPP rakendamiseks ja seireks vajaliku teabe, sealhulgas satelliitandmete, georuumiliste andmete ja meteoroloogiliste andmete kogumist või hankimist, ruumiandmete infrastruktuuri ja veebisaidi loomist, ilmastikutingimuste alaste eriuuringute teostamist, põllumajandusmaa kasutuse muutuse ja mulla seisundi seire toetamiseks kasutatavat kaugseiret ning agrometeoroloogiliste ja ökonomeetriliste mudelite ajakohastamist. Vajaduse korral rakendatakse nimetatud meetmeid koostöös EEA, JRC, riiklike laborite ja asutustega ning erasektorit kaasates.

Artikkel 24
Rakendamisevolitused

Komisjon võib vastu võtta rakendusakte, milles sätestatakse

- (kk) eeskirjad, milles käsitletakse artikli 7 punktide b ja c kohast rahastamist;

- (ll) menetlus, mille alusel võetakse artiklites 22 ja 23 osutatud meetmed seatud eesmärkide saavutamiseks;
- (mm) satelliitandmete ja meteoroloogiliste andmete hankimise, täiustamise ja kasutamise tingimused ning kohaldatavad tähtajad.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

II peatükk

EAFRD

1. JAGU

EAFRD ÜLDSÄTTED

Artikkel 25

Kõigi maksete suhtes kohaldatavad sätted

47. Artiklis 6 osutatud EAFRD rahalise osaluse raames tehtavad komisjoni maksed ei ületa eelarvelisi kulukohustusi.

Ilma et see piiraks artikli 32 lõiget 1, kuuluvad kõnealused maksed varaseima avatud eelarvelise kulukohustuse juurde.

48. Kohaldatakse finantsmääruse artiklit 110.

2. JAGU

EAFRD RAHALINE OSALUS ÜPP STRATEEGIAKAVA RAAMES

Artikkel 26

EAFRD rahaline osalus

EAFRD rahaline osalus ÜPP strateegiakavadega seotud kuludes määratakse iga ÜPP strateegiakava puhul kindlaks liidu õiguses kehtestatud selliste ülemmäärade piires, mis on kehtestatud ÜPP strateegiakava kohastele sekkumistele EAFRD raames.

Artikkel 27

Eelarvelised kulukohustused

49. Komisjoni otsus kiita heaks ÜPP strateegiakava on rahastamisotsus finantsmääruse artikli 110 lõike 1 tähenduses ja pärast asjaomasele liikmesriigile teatamist juriidiline kohustus kõnealuse määruse tähenduses. Käesolevas otsuses määratakse kindlaks rahaline osalus aastas.
50. Liidu eelarvelised kulukohustused iga ÜPP strateegiakava suhtes määratakse iga-aastaste osamaksetena ajavahemikuks 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027.

Iga ÜPP strateegikava puhul võetakse esimese osamakse eelarvelised kulukohustused pärast seda, kui komisjoni on ÜPP strateegikava vastu võtnud.

Järgnevate osamaksete eelarvelised kulukohustused võtab komisjon igal aastal enne 1. maid, lähtudes käesoleva artikli esimeses lõigus osutatud otsusest, välja arvatud juhul, kui kohaldatakse finantsmääruse artiklit 16.

3. JAGU

RAHALINE OSALUS MAAELU ARENGU SEKKUMISTES

Artikkel 28

Maaelu arengu sekkumisteks ettenähtud maksete suhtes kohaldatavad sätted

51. Artiklis 6 osutatud kulude rahastamiseks vajalikud assigneeringud tehakse liikmesriikidele kättesaadavaks eel-, vahe- ja lõppmaksena, vastavalt käesolevas jaos esitatud kirjeldusele.
52. Eelmakse ja vahemaksete kogusumma ulatub maksimaalselt 95 %ni EAFRD rahalisest osalusest igas ÜPP strateegiakavas.

Kui 95 % ülemmäär on saavutatud, jätkavad liikmesriigid toetusetaotluste edastamist komisjonile.

Artikkel 29

Eelmaksete kord

53. Pärast seda kui komisjon on oma otsusega ÜPP strateegiakava heaks kiitnud, teeb ta ÜPP strateegiakava kestuse ajaks liikmesriigile esialgse eelmakse. Kõnealune esialgne eelmakse tehakse osamaksetena järgmiselt:
 - (a) 2021. aastal: 1 % kogu ÜPP strateegiakava kestuse ajaks EAFRDst eraldatava toetuse summast;
 - (b) 2022. aastal: 1 % kogu ÜPP strateegiakava kestuse ajaks EAFRDst eraldatava toetuse summast;
 - (c) 2023. aastal: 1 % kogu ÜPP strateegiakava kestuse ajaks EAFRDst eraldatava toetuse summast.

Kui ÜPP strateegiakava võetakse vastu 2022. aastal või hiljem, tehakse varasemad osamaksed viivitamata pärast seda, kui asjaomane kava on vastu võetud.

54. Kui kulusid ei kanta ning ÜPP strateegiakavaga seoses ei ole saadetud ühtegi kuludeklaratsiooni 24 kuu jooksul alates kuupäevast, millal komisjon tegi esimese eelmakse, makstakse kogu eelmaksena tasutud summa komisjonile tagasi. Kõnealune eelmakse tasaarvestatakse ÜPP strateegiakava raames kõige varem deklareeritud kuludega.

55. Täiendavaid eelmakseid ei tehta ega maksta tagasi, kui ümberpaigutamine EAFRDsse või EAFRDst on toimunud vastavalt määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] artiklile 90.
56. Eelmakse intresse kasutatakse asjaomase ÜPP strateegiakava jaoks ja arvestatakse maha kulude lõppdeklaratsioonis esitatud avaliku sektori kuludest.
57. Eelmakse kogusumma kontrollitakse ja kiidetakse heaks vastavalt artiklis 51 osutatud menetlusele enne ÜPP strateegiakava lõpetamist.

Artikkel 30 **Vahemaksed**

58. Vahemakseid tehakse iga ÜPP strateegiakava puhul. Need arvutatakse, kohaldades iga sekkumisliigi toetusmäära selle sekkumisliigi raames kantud avaliku sektori kulude suhtes, nagu on osutatud määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] artiklis 85.
59. Komisjon teeb vahemakseid vastavalt vahendite olemasolule ja võttes arvesse artiklite 37–40 kohaselt kohaldatavaid vähendamisi või peatamisi, et hüvitada akrediteeritud makseasutuste poolt ÜPP strateegiakava rakendamisel kantud kulud.
60. Kui rahastamisvahendeid rakendatakse kooskõlas määruse (EL) .../... [ühissätete määrus] artikliga 52, sisaldab kulude deklaratsioon välja makstud summasid või garantiide korral garantiilepingute kohaselt korraldusasutuse poolt lõplike toetusesaajate jaoks kõrvale pandud summasid, nagu on osutatud [määruse (EL) .../... (ÜPP strateegiakava – rahastamiskõlblikkuse eeskirjad või rahastamisvahendid) artikli 74 lõike 5] punktides a, b ja c.
61. Kui rahastamisvahendeid rakendatakse kooskõlas määruse (EL) .../... [ühissätete määrus] artikliga 52, tuleb rahastamisvahenditega seotud kulusid sisaldav kulude deklaratsioon esitada vastavalt järgmistele tingimustele:
 - (a) esimeses kuludeklaratsioonis märgitud summa peab olema eelnevalt makstud rahastamisvahendisse ja see võib olla kuni 25 % ÜPP strateegiakavasse panustatud kogusummast, mis on rahastamisvahenditele asjaomases rahastamislepingus eraldatud;
 - (b) summa, mis lisatakse järgnevasse kuludeklaratsioonidesse, mis esitatakse määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] artikli 80 lõikega 3 ettenähtud rahastamiskõlblikkusperioodi jooksul, sisaldab kulusid, nagu on osutatud [määruse (EL) .../... (ÜPP strateegiakava – rahastamiskõlblikkuse eeskirjad või rahastamisvahendid) artikli 74 lõikes 5].
62. Lõike 4 punktis a osutatud esimese kuludeklaratsiooni summa kantakse komisjoni raamatupidamisarvestusest välja mitte hiljem kui asjaomase ÜPP strateegiakava viimase rakendusaasta raamatupidamise aruannetes.
63. Komisjon teeb vahemakse, kui täidetud on järgmised nõuded:

- (c) akrediteeritud makseasutuse allkirjastatud kuludeklaratsioon edastatakse komisjonile vastavalt artikli 88 lõike 1 punktile c;
 - (d) EAFRD osaluse kogusummat iga sekkumisliigi puhul ei ületata kordagi kogu ÜPP asjaomase strateegiakava kestuse ajal;
 - (e) komisjonile esitatavate dokumentide edastamine, nagu on osutatud artikli 8 lõikes 3 ja artikli 11 lõikes 1;
 - (f) raamatupidamise aastaaruannete edastamine.
64. Komisjon teavitab viivitamata akrediteeritud makseasutust või koordineerivat asutust (kui selline asutus on määratud), kui mõni lõikes 6 sätestatud nõue ei ole täidetud. Kui mõnda lõike 6 punktis a, c või d sätestatud nõuet ei ole järgitud, loetakse kuludeklaratsioon vastuvõetamatuks.
65. Ilma et see piiraks artiklite 51, 52 ja 53 kohaldamist, teeb komisjon vahemaksed 45 päeva jooksul alates käesoleva artikli lõikes 6 sätestatud nõuetele vastava kuludeklaratsiooni registreerimisest.
66. Akrediteeritud makseasutused koostavad ja edastavad komisjonile kas otse või koordineeriva asutuse vahendusel (kui selline asutus on määratud) ÜPP strateegiakavadega seotud kulude vahedeklaratsioonid komisjoni poolt määratava tähtaja jooksul.

Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega määratakse akrediteeritud makseasutuste jaoks kindlaks tähtaeg, mille jooksul tuleb kõnealune kulude vahedeklaratsioon koostada ja esitada. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Kuludeklaratsioonid hõlmavad makseasutuste kantud kulusid iga asjaomase ajavahemiku jooksul. Kui määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] artikli 107 lõikes 8 osutatud kulusid ei saa komisjonile asjaomasel ajavahemikul deklareerida, kuna ÜPP strateegiakava muudatus ootab veel komisjoni heakskiitu, võib need siiski deklareerida järgnevatel ajavahemikel.

Vahepealsed kuludeklaratsioonid, milles käsitletakse pärast 16. oktoobrit kantud kulusid, kantakse järgneva aasta eelarvesse.

67. Kui edasivolitatud eelarvevahendite käsutaja nõuab täiendavat kontrollimist seetõttu, et seoses arvestusperioodi kuludeklaratsiooniga tehakse kindlaks määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] ja selle alusel komisjonis vastu võetud õigusaktidega nõutud teabe ebatäielikkus või ebaselgus või sellest tingitud mittevastavus, tõlgenduserinevused või muud vasturääkivused, esitab asjaomane liikmesriik edasivolitatud eelarvevahendite käsutaja taotlusel täiendavad andmed kõnealuses taotluses kindlaks määratud ajavahemiku jooksul, mille pikkus sõltub probleemi tõsidusest.

Lõike 8 kohase vahemaksetähtaja võib maksetaotluse kogu summa või osa suhtes katkestada alates andmete esitamise taotluse edastamise kuupäevast kuni kuupäevani, mil saadakse nõutud teave, mida peetakse rahuldavaks. Liikmesriigid võivad kokku leppida, et maksetähtaja edasilükkamist pikendatakse veel kolme kuu võrra.

Kui asjaomane liikmesriik ei vasta taotluses osutatud tähtaja jooksul täiendava teabe nõudele või kui vastus loetakse mitterahuldavaks või kui sellest nähtub, et kohaldatavaid eeskirju on rikutud või et liidu vahendeid on vääralt kasutatud, võib komisjon maksed vastavalt käesoleva määruse artiklitele 37–40 peatada või neid vähendada.

Artikkel 31

Lõppmakse tegemine ja maaelu arengu sekkumiste lõpetamine ÜPP strateegiakavas

68. Komisjon teeb lõppmakse vastavalt vahendite olemasolule pärast ÜPP strateegiakava rakendamist käsitleva viimase iga-aastase tulemusaruande kättesaamist, võttes aluseks EAFRD sekkumisliikide suhtes kehtiva rahastamiskava, ÜPP asjaomase strateegiakava viimase rakendusaasta raamatupidamisaruanded ning vastavad kontrollimise ja heakskiitmise otsused. Nimetatud raamatupidamisaruanded esitatakse komisjonile hiljemalt kuus kuud pärast määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] artikli 80 lõikega 3 ettenähtud kulude rahastamiskõlblikkuse viimast kuupäeva ning need hõlmavad makseasutuse poolt kantud kulusid kuni kulude rahastamiskõlblikkuse viimase kuupäevani.
69. Lõppmakse tehakse hiljemalt kuus kuud pärast kuupäeva, mil komisjon leiab, et lõikes 1 osutatud teave ja dokumendid on vastuvõetavad ning viimane raamatupidamise aastaaruanne on kontrollitud ja heaks kiidetud. Pärast lõppmakse tegemist allesjäänud kohustused vabastatakse komisjoni poolt kuue kuu jooksul, ilma et see piiraks artikli 32 lõike 5 kohaldamist.
70. Kui komisjon ei ole lõikes 1 sätestatud tähtajaks saanud viimast iga-aastast tulemusaruannet ning kava viimase rakendusaasta raamatupidamisaruannete kontrollimiseks ja heakskiitmiseks vajalikke dokumente, kaasneb sellega lõppmakse automaatne kohustustest vabastamine vastavalt artiklile 32.

Artikkel 32

Automaatne kohustustest vabastamine ÜPP strateegiakava puhul

71. Komisjon vabastab automaatselt kohustusest kõik ÜPP strateegiakava raames maaelu arengu sekkumisteks mõeldud eelarveliste kulukohustuste osad, mida ei ole kasutatud eel- või vahemaksete tegemiseks või mille kohta ei ole komisjonile seoses kantud kuludega eelarveliste kulukohustuste aastale järgneva teise aasta 31. detsembriks esitatud ühtegi artikli 30 lõikes 3 sätestatud nõuetele vastavat kuludeklaratsiooni.
72. Eelarveliste kulukohustuste see osa, mis on määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] artikli 80 lõikes 3 osutatud kulude rahastamiskõlblikkuse viimasel kuupäeval veel avatud või mille kohta ei ole kuue kuu jooksul pärast nimetatud kuupäeva esitatud ühtegi kuludeklaratsiooni, vabastatakse automaatselt kohustustest.
73. Edasilükkava mõjuga kohtu- või haldusmenetluse korral katkestatakse lõikes 1 või 2 osutatud automaatne kohustustest vabastamine asjaomaste tegevustega seotud summa ulatuses nimetatud kohtu- või haldusmenetluse ajaks, tingimusel et komisjon saab liikmesriigilt põhjendatud teatise N+3 aasta 31. jaanuariks.

74. Automaatse kohustustest vabastamise summade puhul ei võeta arvesse:
- (g) eelarveliste kulukohustuste osa, mille kohta on esitatud kuludeklaratsioon, kuid mille hüvitamist on komisjon N+2 aasta 31. detsembril vähendanud või on selle peatatud;
 - (h) eelarveliste kulukohustuste osa, mida makseasutus ei ole saanud maksta vääramatu jõu tõttu, millel on tõsised tagajärjed ÜPP strateegiakava rakendamisele. Vääramatut jõudu põhjusena esitavad riigiasutused peavad tõendama selle otsest mõju ÜPP strateegiakava või selle osa elluviimisele.
- Liikmesriigid saadavad esimeses lõigus osutatud erandite kohta komisjonile teabe hiljemalt 31. jaanuariks seoses summaga, mis deklareeriti eelneva aasta lõpuks.
75. Komisjon teavitab liikmesriike aegsasti automaatse kohustustest vabastamise rakendamise ohust. Komisjon teavitab neid oma valduses olevale teabele vastavast asjaomases summast. Liikmesriikidel on teabe kättesaamisest alates aega kaks kuud kõnealuse summaga nõustumiseks või oma märkuste esitamiseks. Komisjon teostab automaatse kulukohustustest vabastamise hiljemalt üheksa kuud pärast lõigete 1, 2 ja 3 kohaldamisest tuleneva viimase tähtaja möödumist.
76. Automaatse kohustustest vabastamise korral vähendatakse EAFRD rahalist osalust kõnealuse aasta asjaomases ÜPP strateegiakavas automaatselt vabastatud kulukohustuste summa võrra. Liikmesriik esitab komisjonile heakskiitmiseks muudetud rahastamiskava, millega jaotatakse toetuse vähendamine sekkumisliikide vahel. Vastasel korral vähendab komisjon igale sekkumisliigile eraldatud summasid proportsionaalselt.

III PEATÜKK

Ühissätted

Artikkel 33

Põllumajanduslik eelarveaasta

Ilma et see piiraks komisjoni poolt artikli 45 lõike 3 esimese lõigu punkti a kohaselt kehtestatud ning kuludeklaratsioone ja riikliku sekkumisega seotud tulu käsitlevate erisätete kohaldamist, hõlmab põllumajanduslik eelarveaasta tehtud kulusid ja saadud tulusid, mille makseasutused kannavad fondide eelarve raamatupidamisarvestusse seoses eelarveaastaga N, mis algab aasta N–1 16. oktoobril ja lõpeb aasta N 15. oktoobril.

Artikkel 34

Topeltrahastamise vältimine

Liikmesriigid tagavad, et EAGFist või EAFRDst rahastatavaid kulusid ei tohi katta liidu eelarvest ühegi teise rahastamisvahendiga.

Tegevus võib EAFRD raames saada ÜPP strateegiakava alusel ja muudest Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest või liidu vahenditest eri liiki toetusi üksnes juhul, kui kumuleeritud toetuse kogusumma, mis on saadud eri liiki toetustena, ei ületa suurimat abi

osakaalu või abisummat, mida kõnealuse sekkumisliigi suhtes kohaldatakse, nagu on osutatud määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] III jaotises. Sellistel juhtudel ei tohi liikmesriigid deklareerida komisjonile kulusid seoses järgmisega:

a) toetus mõnest muust ESI fondist või liidu vahendist; või

b) toetus sama ÜPP strateegiakava raames.

Kuludeklaratsioonis kajastatavate kulude summa võib arvutada proportsionaalselt kooskõlas toetuse tingimusi käsitleva dokumendiga.

Artikkel 35

Makseasutuste kantud kulude rahastamiskõlblikkus

Artikli 5 lõikes 2 ja artiklis 6 osutatud kulusid võib liit rahastada üksnes juhul, kui:

- (nn) need on tehtud akrediteeritud makseasutuste poolt,
- (oo) need on kooskõlas kohaldatavate liidu õigusnormidega või
- (pp) seoses sekkumisliikidega, millele on osutatud määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus],
 - i) need vastavad aruandes esitatud konkreetsele väljundile ning
 - ii) need on tehtud kooskõlas kohaldatavate juhtimissüsteemidega ega laiene riiklikes ÜPP strateegiakavades kehtestatud rahastamiskõlblikkuse tingimustele üksikute toetusesaajate puhul.

Esimese lõigu punkti c alapunkti i ei kohaldata ettemaksete suhtes, mis on tehtud toetusesaajatele määruks (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] osutatud sekkumisliikide alusel.

Artikkel 36

Maksetähtaegadest kinnipidamine

Kui maksetähtajad on liidu õigusega ette nähtud, toob see, kui makseasutused teevad makse enne varaseimat võimalikku maksekuupäeva või pärast hiliseimat võimalikku maksekuupäeva kaasa selle, et liit ei rahasta neid makseid.

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 100 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust eeskirjadega selliste asjaolude ja tingimuste kohta, mille korral võib käesoleva artikli esimeses lõigus osutatud makseid käsitada rahastamiskõlblikena, võttes arvesse proportsionaalsuse põhimõtet.

Artikkel 37

Igakuiste ja vahemaksete vähendamine

77. Kui komisjon teeb kuludeklaratsioonide või artiklis 88 osutatud teabe põhjal kindlaks, et liidu õiguses kehtestatud ülemmääradest ei ole kinni, vähendab komisjon

igakuiseid makseid või vahemakseid asjaomasele liikmesriigile rakendusaktidega, mis käsitlevad artikli 19 lõikes 3 osutatud igakuiseid makseid või artiklis 30 osutatud vahemakseid.

78. Kui komisjon teeb kuludeklaratsioonide või artiklis 88 osutatud teabe põhjal kindlaks, et artiklis 36 osutatud maksetähtaegadest ei ole kinni peetud, antakse liikmesriigile võimalus esitada oma märkused ajavahemiku jooksul, mis ei tohi olla lühem kui 30 päeva. Kui liikmesriik ei esita kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul märkusi või kui komisjon loeb vastuse mitterahuldavaks, võib komisjon asjaomasele liikmesriigile tehtavaid igakuiseid makseid või vahemakseid vähendada rakendusaktidega, mis käsitlevad artikli 19 lõikes 3 osutatud igakuiseid makseid või artiklis 30 osutatud vahemakseid.
79. Käesoleva artikli kohased vähendamised ei piira artikli 51 kohaldamist.
80. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega sätestatakse täiendavad eeskirjad menetluse ja muude praktiliste üksikasjade kohta artiklis 36 sätestatud mehhanismi nõuetekohaseks toimimiseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 38

Maksete tühistamine seoses raamatupidamisarvestuse iga-aastase kontrollimise ja heakskiitmisega

81. Kui liikmesriigid ei esita artikli 8 lõikes 3 või artikli 11 lõikes 1 osutatud dokumente artikli 8 lõikega 3 ettenähtud tähtaegadeks, võib komisjon võtta vastu rakendusaktid, millega peatatakse artikli 19 lõikes 3 osutatud igakuiste maksete kogusumma. Komisjon maksab kinnipeetud summad tagasi, kui ta on saanud asjaomaselt liikmesriigilt puuduvad dokumendid, tingimusel et kättesaamise kuupäev ei ole hilisem kui kuus kuud pärast tähtaega.

Artiklis 30 osutatud vahemaksete puhul loetakse kuludeklaratsioonid kõnealuse artikli lõike 6 kohaselt vastuvõetamatuks.

82. Kui artiklis 52 osutatud iga-aastase tulemusaruande kontrollimise ja heakskiitmise raames teeb komisjon kindlaks, et erinevus deklareeritud kulude ja aruandes esitatud asjaomasele väljundile vastava summa vahel on üle 50 % ja liikmesriik ei suuda seda nõuetekohaselt põhjendada, võib komisjon võtta vastu rakendusaktid, millega peatatakse artikli 19 lõikes 3 osutatud igakuised maksed või artiklis 30 osutatud vahemaksed.

Peatamist kohaldatakse sekkumistega seotud asjaomaste kulude suhtes, mida on artikli 52 lõike 2 kohaselt vähendatud, ja kinnipeetav summa ei ületa kooskõlas artikli 52 lõikega 2 kohaldatud vähendamisele vastavat protsendimäära. Komisjon hüvitab liikmesriikidele kinnipeetud summad või vähendab neid püsivalt artiklis 52 osutatud rakendusaktiga.

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 100 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust eeskirjadega maksete peatamise määra kohta.

83. Käesoleva artikliga ettenähtud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

Enne kõnealuste rakendusaktide vastuvõtmist teatab komisjon oma kavatsusest asjaomasele liikmesriigile ja annab liikmesriigile võimaluse märkuste esitamiseks ajavahemiku jooksul, mis ei tohi olla lühem kui 30 päeva.

Rakendusaktides, millega määratakse artikli 19 lõike 3 kohaselt kindlaks igakuised maksed või artikli 30 kohaselt vahemaksed, tuleb võtta arvesse käesoleva lõike alusel vastu võetavaid rakendusakte.

Artikkel 39

Maksete peatamine seoses mitmeaastase tulemuslikkuse seirega

84. Kui riiklikus ÜPP strateegiakavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks tehtavad edusammud, mille seire toimus kooskõlas määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] artiklitega 115 ja 116, on edasilükatud või ebapiisavad, võib komisjon paluda asjaomasel liikmesriigil võtta vajalikke parandusmeetmeid kooskõlas tegevuskavaga, mis sisaldab selgeid edunäitajaid, mis kehtestatakse komisjoniga konsulteerides.

Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse täiendavad eeskirjad tegevuskavade elementide ja tegevuskavade loomise menetluse kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

85. Kui liikmesriigid ei esita ega rakenda lõikes 1 osutatud tegevuskava või kui kõnealune kava on ilmselgelt ebapiisav olukorra parandamiseks, võib komisjon võtta vastu rakendusaktid, millega peatatakse artikli 19 lõikes 3 osutatud igakuised maksed või artiklis 30 osutatud vahemaksed.

Peatamist kohaldatakse kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega selliste sekkumistega seotud asjaomaste kulude suhtes, mis olid kõnealuse tegevuskavaga hõlmatud. Komisjon maksab kinnipeetud summad tagasi, kui määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] artiklis 121 osutatud tulemusaruande läbivaatamine kinnitab rahuldavaid edusamme eesmärkide saavutamisel. Kui puudust riikliku ÜPP strateegiakava lõppemise ajaks ei kõrvaldata, võib komisjon vastu võtta rakendusakti, millega vähendatakse lõplikult asjaomase liikmesriigi puhul kinnipeetud summat.

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 100 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust eeskirjadega maksete peatamise määra ja kestuse kohta ning kõnealuste maksete tagasimaksmise või vähendamise tingimuse kohta seoses mitmeaastase tulemuslikkuse seirega.

86. Lõigetes 1 ja 2 osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

Enne kõnealuste rakendusaktide vastuvõtmist teatab komisjon oma kavatsusest asjaomasele liikmesriigile ja palub tal vastata ajavahemiku jooksul, mis ei tohi olla lühem kui 30 päeva.

Artikkel 40

Maksete peatamine juhtimissüsteemi puuduste tõttu

87. Tõsiste puuduste korral juhtimissüsteemide toimimisel võib komisjon paluda asjaomasel liikmesriigil võtta vajalikke parandusmeetmeid kooskõlas tegevuskavaga, mis sisaldab selgeid edunäitajaid, mis kehtestatakse komisjoniga konsulteerides.

Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse täiendavad eeskirjad tegevuskavade elementide ja tegevuskavade loomise menetluse kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

88. Kui liikmesriik ei esita ega rakenda lõikes 1 osutatud tegevuskava või kui kõnealune kava on ilmselgelt ebapiisav olukorra parandamiseks, võib komisjon võtta vastu rakendusaktid, millega peatatakse artikli 19 lõikes 3 osutatud igakuised maksed või artiklis 30 osutatud vahemaksed.

Peatamist kohaldatakse kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega asjaomaste kulude suhtes, mida liikmesriik, kus puudused esinevad, on kandnud esimeses lõigus osutatud rakendusaktidega kindlaksmääratava ajavahemiku jooksul, mis ei ole pikem kui 12 kuud. Kui peatamise põhjuseks olevad asjaolud püsivad, võib komisjon võtta vastu rakendusaktid, millega pikendatakse kõnealust tähtaega täiendavate ajavahemike võrra, kuid mis ei ületa kokku 12 kuud. Kinnipeetud summasid võetakse arvesse artiklis 53 osutatud rakendusaktide vastuvõtmisel.

89. Käesoleva artikliga ettenähtud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

Enne lõikes 2 osutatud rakendusaktide vastuvõtmist teatab komisjon oma kavatsusest asjaomasele liikmesriigile ja palub tal vastata ajavahemiku jooksul, mis ei tohi olla lühem kui 30 päeva.

Rakendusaktides, millega määratakse kindlaks artikli 19 lõikes 3 osutatud igakuised maksed või artiklis 30 osutatud vahemaksed, tuleb võtta arvesse käesoleva lõike esimese lõigu alusel vastu võetavaid rakendusakte.

Artikkel 41

Eraldi arvepidamine

Iga makseasutus peab eraldi arvestust liidu eelarvesse fondide jaoks kirjendatud assigneeringute üle.

Artikkel 42

Toetusesaajatele tehtavad maksed

90. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva määrusega ettenähtud rahastamisega seotud maksed makstakse toetusesaajatele välja täies ulatuses, kui liidu õiguses ei ole sõnaselgelt sätestatud teisiti.

91. Liikmesriigid tagavad, et artikli 63 lõikes 2 osutatud sekkumiste ja meetmete kohased maksed tehakse ajavahemikul 1. detsembrist kuni järgmise kalendriaasta 30. juunini.

Olenemata esimesest lõigust võivad liikmesriigid:

- (a) enne 1. detsembrit, kuid mitte enne 16. oktoobrit, teha ettemakseid kuni 50 % ulatuses otsetoetustena makstavate sekkumiste puhul;
 - (b) enne 1. detsembrit teha ettemakseid kuni 75 % ulatuses maaelu arengu sekkumiste raames antava toetuse puhul, nagu on osutatud artikli 63 lõikes 2.
92. Liikmesriigid võivad otsustada teha ettemakseid kuni 50 % ulatuses määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] artiklites 68 ja 71 osutatud sekkumiste raames.
93. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 100 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust eeskirjadega sekkumiste või meetmete kohta, mille puhul võivad liikmesriigid teha ettemakseid.
94. Komisjon võib eriolukorras võtta vastu rakendusaktid, et lahendada konkreetseid probleeme seoses käesoleva artikli kohaldamisega. Sellised rakendusaktid võivad lõikest 2 kõrvale kalduda, kuid üksnes sellises ulatuses ja sellise aja jooksul, mis on hädavajalik.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 43

Sihtotstarbelised tulud

95. Sihtotstarbeliste tuludena finantsmääruse artikli 21 tähenduses käsitatakse järgmist:
- (c) seoses EAGFi ja EAFRD kuludega käesoleva määruse artiklite 36, 52 ja 53 ning määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 54 kohased summad, mida kohaldatakse kooskõlas käesoleva määruse artikliga 102; seoses EAGFi kuludega käesoleva määruse artikli 51 ja 54 kohased summad, mis tuleb maksta liidu eelarvesse, kaasa arvatud nendega kaasnevad intressid;
 - (d) summad, mis vastavad määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] artiklis 11 sätestatud tingimuslikkuse eeskirjade kohaselt kohaldatud karistustele EAGFi kulude osas;
 - (e) ÜPP (välja arvatud maaelu arengu sekkumised) raames vastuvõetud liidu õiguse kohaselt esitatud tagatised ja deposiidid ning nende minetamine. Liikmesriigid säilitavad siiski kaotatud tagatised, mis on esitatud ekspordi- või impordilitsentside väljastamise või pakkumismenetluse raames selle tagamiseks, et pakkujad esitavad ainult tõsiseltvõetavaid pakkumisi.
 - (f) artikli 39 lõike 2 kohaselt lõplikult vähendatud summad;

96. Lõikes 1 osutatud summad makstakse liidu eelarvesse ja taaskasutamise korral võib neid kasutada ainult EAGFi või EAFRD kulude rahastamiseks.
97. Käesolevat määrust kohaldatakse *mutatis mutandis* lõikes 1 osutatud sihtotstarbelise tulu suhtes.
98. EAGFi puhul kohaldatakse käesolevas määruses osutatud sihtotstarbeliste tulude kirjendamise suhtes *mutatis mutandis* finantsmääruse artiklit 113.

Artikkel 44 **Teavitusmeetmed**

99. Artikli 7 punkti e kohaselt rahastatava teavitamise eesmärk on eelkõige aidata kaasa ÜPP selgitamisele, rakendamisele ja arendamisele ning tõsta üldsuse teadlikkust selle sisust ja eesmärkidest, taastada kriiside järgselt teavituskampaaniate kaudu tarbijate usaldust, teavitada põllumajandustootjaid ja teisi maapiirkondades tegutsevaid isikuid ning edendada Euroopa põllumajandusmudelit ja aidata kodanikel seda mõista.

Teavituse eesmärk on levitada liidus ja sellest väljaspool ühtset, objektiivset ja terviklikku teavet.

100. Lõikes 1 osutatud meetmed võivad olla:

- (g) kolmandate isikute esitatud iga-aastased tööprogrammid või muud erimeetmed;
- (h) komisjoni algatusel rakendatud meetmed.

Seejuures jäetakse välja õigusaktidega nõutavad meetmed ning liidu mõne teise meetme raames juba toetust saavad meetmed.

Esimese lõigu punktis b osutatud meetmete rakendamiseks võivad komisjoni abistada väliseksperdid.

Esimeses lõigus osutatud meetmed peavad samuti aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide propageerimisele, tingimusel et need on seotud käesoleva määruse üldeesmärkidega.

101. Komisjon avaldab kord aastas konkursikutsed vastavalt finantsmääruses sätestatud tingimustele.
102. Käesoleva artikli alusel kavandatud ja rakendatud meetmetest teavitatakse artikli 101 lõikes 1 osutatud komiteed.
103. Komisjon esitab iga kahe aasta tagant Euroopa Parlamendile ja nõukogule käesoleva artikli rakendamise kohta aruande.

Artikkel 45
Komisjoni volitused

104. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 100 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust seoses tingimustega, mille alusel hüvitatakse fondide raames tehtud teatavaid kulusid ja saadud tulusid.

Kui liidu eelarvet ei ole eelarveaasta alguseks vastu võetud või kui kohustuste kogusumma ületab finantsmääruse artikli 11 lõikega 2 kehtestatud määra, on komisjonil õigus võtta kooskõlas käesoleva määruse artikliga 100 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust eeskirjadega kohustustele ja summade maksmisele kohaldatava meetodi kohta.

105. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, milles sätestatakse artikliga 41 ettenähtud kohustuse täiendavad eeskirjad ja makseasutuste raamatupidamisarvestusse kirjendatavate üksikasjade suhtes kohaldatavad eritingimused. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

106. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse eeskirjad, milles käsitletakse järgmist:

- (i) riikliku ladustamisega seotud sekkumismeetmete rahastamine ja raamatupidamisarvestus ning muud fondide poolt rahastatavad kulud;
- (j) automaatse kohustustest vabastamise korra rakendamise tingimused.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

IV peatükk

Raamatupidamisarvestuse kontrollimine ja heakskiitmine

1. JAGU **ÜLDSÄTTED**

Artikkel 46
Ühtse auditi põhimõte

Finantsmääruse artikli 127 kohaldamisel tugineb komisjon käesoleva määruse artiklis 11 osutatud sertifitseerimisasutuste tööle, välja arvatud juhul, kui ta on liikmesriiki teavitanud, et ta ei saa toetuda sertifitseerimisasutuste tööle asjaomasel eelarveaastal, ning võtab seda oma riskihindamisel arvesse, et otsustada komisjoni auditite vajalikkus asjaomases liikmesriigis.

Artikkel 47
Komisjoni tehtavad kontrollid

107. Ilma et see piiraks liikmesriikide poolt vastavalt riiklikele õigus- ja haldusnormidele või aluslepingu artiklile 287 või aluslepingu artikli 322 alusel korraldatud mis tahes kontrolli või nõukogu määrusel (Euratom, EÜ) nr 2185/96 põhinevat kontrolli, võib komisjon liikmesriikides teostada kontrolle, et kindlaks teha eelkõige järgmist:

- (k) haldustavade vastavus liidu õigusnormidele;
- (l) kas artikli 5 lõike 2 ja artikli 6 alla kuuluvatel ja määruhes (EL) nr.../... [ÜPP strateegiakava määrus] osutatud sekkumistele vastavatel kuludel on konkreetne väljund, nagu on esitatud iga-aastases tulemusaruandes;
- (m) kas sertifitseerimisasutuse töö on tehtud kooskõlas artikliga 11 ja käesoleva peatüki 2. jaoga;
- (n) kas makseasutus vastab artikli 8 lõikes 2 kehtestatud akrediteerimiskriteeriumidele ja kas liikmesriik kohaldab nõuetekohaselt artikli 8 lõiget 5.

Komisjoni poolt komisjoni nimel kontrolli teostama volitatud isikutel või komisjoni ametnikel, kes tegutsevad neile antud pädevuse piires, on juurdepääs raamatupidamisdokumentidele ja kõigile teistele dokumentidele, kaasa arvatud elektroonilisel andmekandjal koostatud või sellel saadud ja säilitatud dokumentidele ja metaandmetele, mis on seotud EAGFi või EAFRD rahastatud kuludega.

Kontrolli teostamise volitused ei mõjuta siseriiklike sätete kohaldamist, mille kohaselt peavad teatavate toimingutega tegelema siseriikliku õiguse alusel selleks spetsiaalselt määratud ametnikud. Ilma et see piiraks määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 ning määruse (Euratom, EÜ) nr 2185/96 erisätteid, ei osale komisjoni poolt komisjoni nimel tegusema volitatud isikud muu hulgas kodude läbiotsimisel või isikute ametlikul küsitlemisel asjaomase liikmesriigi õiguse alusel. Neil on siiski juurdepääs sellisel viisil saadud teabele.

108. Komisjon teavitab kontrollist aegsasti asjaomast liikmesriiki või liikmesriiki, kelle territooriumil kontroll läbi viiakse, võttes arvesse makseasutusele kontrollide korraldamisest tulenevat haldusmõju. Asjaomase liikmesriigi esindajad võivad sellises kontrollis osaleda.

Komisjoni taotlusel ja liikmesriigi nõusolekul viivad kõnealuse liikmesriigi pädevad asutused läbi täiendavaid kontrolle või uuringuid seoses käesoleva määrusega hõlmatud tegevustega. Komisjoni ametnikud või komisjoni poolt tema nimel tegutsema volitatud esindajad võivad sellises kontrollis osaleda.

Kontrolli parandamiseks võib komisjon asjaomaste liikmesriikide nõusolekul teatavate kontrolli või uuringute puhul taotleda abi nimetatud liikmesriikide asutustelt.

Artikkel 48
Juurdepääs teabele

109. Liikmesriigid teevad komisjonile kättesaadavaks kogu fondide tõrgeteta toimimiseks vajaliku teabe ja võtavad kõik vajalikud meetmed, et lihtsustada kontrolli, mida komisjon peab vajalikuks liidupoolse rahastamise haldamise raames.
110. Liikmesriigid edastavad komisjonile selle nõudmisel ÜPPga seotud liidu õigusaktide rakendamiseks vastuvõetud õigus- ja haldusnormid, kui need õigusaktid mõjutavad rahaliselt EAGFi või EAFRDd.
111. Liikmesriigid teevad komisjonile kättesaadavaks kogu teabe eeskirjade eiramise kohta määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 tähenduses ja ÜPP strateegiakava raames liikmesriikide poolt kehtestatud tingimustele mittevastamise muude juhtude kohta, oletatavate pettusejuhtumite kohta ning teabe nimetatud eeskirjade eiramise ja pettustega seoses alusetute maksete tagasinõudmiseks vastavalt käesoleva peatüki 3. jaole võetud meetmete kohta.

Artikkel 49
Juurdepääs dokumentidele

Akrediteeritud makseasutused säilitavad teostatud makseid tõendavad dokumendid ja liidu õigusega ettenähtud kontrollide teostamisega seotud dokumendid ning teevad kõnealused dokumendid ja teabe komisjonile kättesaadavaks.

Kõnealuseid tõendavaid dokumente võib säilitada elektroonilises vormis komisjoni poolt artikli 50 lõikes 2 sätestatud tingimustel.

Kui kõnealuseid dokumente säilitab asutus, kes on selleks volitatud kulude kinnitamise eest vastutava makseasutuse poolt, edastab kõnealune asutus akrediteeritud makseasutusele aruanded läbiviidud kontrollide arvu ja sisu ning nende tulemusi silmas pidades võetud meetmete kohta.

Käesolevat artiklit kohaldatakse *mutatis mutandis* sertifitseerimisasutuste suhtes.

Artikkel 50
Komisjoni volitused

112. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 100 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust erikohustustega, mida liikmesriikidel tuleb täita käesoleva peatüki alusel, ja eeskirjadega eelkõige kriteeriumide kohta, mille alusel tehakse kindlaks eeskirjade eiramise juhud määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 tähenduses ning ÜPP strateegiakava raames liikmesriikide poolt kehtestatud tingimustele mittevastamise muud juhud, millest tuleb teatada ja mille kohta tuleb esitada andmed.
113. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse eeskirjad järgmise suhtes:

- (o) menetlused, mis on seotud koostöökohustustega, mida liikmesriikidel tuleb täita artiklite 47 ja 48 rakendamiseks;
- (p) tingimused, mille alusel artiklis 49 nimetatud dokumente säilitatakse, sealhulgas nende vorm ja säilitamise kestus.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

2. JAGU

KONTROLLIMINE JA HEAKSKIITMINE

Artikkel 51

Iga-aastane raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise menetlus

114. Enne kõnealusele eelarveaastale järgneva aasta 31. maid võtab komisjon artikli 8 lõike 3 punktide a ja c kohaselt edastatud teabe alusel rakendusaktidega vastu otsuse akrediteeritud makseasutuste raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise kohta seoses artikli 5 lõikes 2 ja artiklis 6 osutatud kuludega.

Kõnealused rakendusaktid hõlmavad esitatud raamatupidamise aastaaruannete täielikkust, täpsust ja tõesust ja nad ei piira artiklite 52 ja 53 kohaselt edaspidi vastuvõetavate rakendusaktide kohaldamist.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

115. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse lõikes 1 sätestatud raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise eeskirjad seoses lõike 1 teises lõigus osutatud rakendusaktide vastuvõtmise ja nenderakendamisega võetavate meetmetega, sealhulgas komisjoni ja liikmesriikide vahelise teabevahetusega ning tähtaegadega, millest tuleb kinni pidada.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 52

Iga-aastase tulemusaruande kontrollimine ja heakskiitmine

116. Kui artikli 5 lõike 2 ja artikli 6 alla kuuluvatel ja määruses (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] osutatud sekkumistele vastavatel kuludel ei ole konkreetset väljundit iga-aastases tulemusaruandes esitatud, võtab komisjon enne asjaomasele eelarveaastale järgneva aasta 15. oktoobrit vastu rakendusaktid, milles määratakse kindlaks summad, mida liidupoolse rahastamise raames vähendatakse. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu, ilma et see piiraks käesoleva määruse artikli 53 kohaselt edaspidi vastuvõetavate rakendusaktide sisu.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

117. Komisjon hindab vähendatavaid summasid sekkumiseks deklareeritud iga-aastaste kulude ja aruandes esitatud asjaomasele väljundile vastava summa vahelise erinevuse alusel kooskõlas riikliku ÜPP strateegiakavaga, võttes arvesse liikmesriigi esitatud põhjendusi.
118. Enne lõikes 1 osutatud rakendusakti vastuvõtmist annab komisjon liikmesriikidele võimaluse esitada oma märkused ja põhjendada mis tahes erinevusi.
119. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 100 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust eeskirjadega asjaomaselt liikmesriigilt saadud põhjenduste kriteeriumide ja vähendamiste kohaldamise meetodite ja kriteeriumide kohta.
120. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse eeskirjad seoses lõikes 1 osutatud rakendusaktide vastuvõtmise ja nende rakendamisega võetavate meetmetega, sealhulgas komisjoni ja liikmesriikide vahelise teabevahetusega ning tähtaegadega, millest tuleb kinni pidada.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 53 **Vastavuse kontroll**

121. Kui komisjon leiab, et artikli 5 lõikes 2 ja artiklis 6 osutatud kulud ei ole tehtud kooskõlas liidu õigusega, võtab komisjon vastu rakendusaktid, millega määratakse liidupoolsest rahastamisest väljajäetavad summad.

Määruses (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] osutatud sekkumisliikide puhul kohaldatakse esimeses lõigus osutatud liidu rahastatavatest kuludest väljaarvamist üksnes liikmesriikide juhtimissüsteemides esinevate tõsiste puuduste korral.

Esimest lõiku ei kohaldata riiklikes ÜPP strateegiakavades ja liikmesriigi õigusnormides sätestatud üksikute toetusesaajate rahastamiskõlblikkuse tingimustele mittevastavuse juhtude suhtes.

Esimeses lõigus osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

122. Komisjon hindab väljajäetavaid summasid tuvastatud puuduste raskusastme alusel.
123. Enne lõikes 1 osutatud rakendusakti vastuvõtmist, edastatakse kirjalikult teave komisjoni järelduste ja liikmesriigi vastuste kohta, mille järel püüavad pooled jõuda kokkuleppele võetavate meetmete suhtes. Seejärel antakse liikmesriikidele võimalus tõendada, et rikkumise tegelik ulatus on komisjoni hinnatust väiksem.

Kui kokkuleppele ei jõuta, võib liikmesriik taotleda menetluse alustamist mõlema poole seisukohtade kooskõlastamiseks nelja kuu jooksul. Menetluse tulemuste aruanne esitatakse komisjonile. Komisjon võtab aruande soovitusi arvesse enne rahastamisest keeldumise otsuse tegemist ja esitab põhjendused, kui ta otsustab kõnealuseid soovitusi mitte järgida.

124. Rahastamisest ei saa keelduda, kui tegemist on:
- (q) artikli 5 lõikes 2 osutatud kuludega, mis kanti rohkem kui 24 kuud enne, kui komisjon teatas liikmesriigile kirjalikult oma järeldustest;
 - (r) mitmeaastaste sekkumiste kuludega, mis kuuluvad artikli 5 lõike 2 kohaldamisalasse või artiklis 6 osutatud maaelu arengu sekkumiste alla, ja mille puhul viimane kohustus vahendite saajale tekkis enam kui 24 kuud enne, kui komisjon teatas liikmesriigile kirjalikult oma järeldustest;
 - (s) artiklis 6 osutatud maaelu arengu sekkumiste kuludega (välja arvatud käesoleva lõike punktis b osutatud kulud), millega seoses teostas makseasutus makse või olenevalt asjaoludest lõppmakse enam kui 24 kuud enne, kui komisjon teatas liikmesriigile kirjalikult oma järeldustest.
125. Lõiget 4 ei kohaldata järgmistel juhtudel:
- (t) liikmesriigi antud toetused, mille kohta komisjon on algatanud aluslepingu artikli 108 lõikes 2 sätestatud menetluse, või rikkumised, millele kohta komisjon on asjaomasele liikmesriigile esitanud põhjendatud arvamuse kooskõlas aluslepingu artikliga 258;
 - (u) liikmesriik ei täida käesoleva määruse IV jaotise III peatükist tulenevaid kohustusi, tingimusel et komisjon teavitab kõnealust liikmesriiki kirjalikult asjaomaseid kulusid käsitleva kontrolli tulemustest 12 kuu jooksul pärast liikmesriigilt aruande saamist.
126. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 100 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust eeskirjadega finantskorrektsioonide kohaldamise kriteeriumide ja metoodika kohta.
127. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse eeskirjad seoses lõikes 1 osutatud rakendusaktide vastuvõtmise ja nende rakendamisega võetavate meetmetega, sealhulgas komisjoni ja liikmesriikide vahelise teabevahetusega ning tähtaegadega, millest tuleb kinni pidada, ning lõikes 3 sätestatud lepitusmenetlusega, sealhulgas lepitusorgani asutamise, ülesannete, koosseisu ja töömeetoditega.
- Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

3. JAGU

TAGASINÕUDMINE MITTEVASTAVUSE KORRAL

Artikkel 54 **EAGFi erisätted**

Summad, mis nõutakse tagasi eeskirjade eiramise tõttu või selle tõttu, et toetusesaaja ei järgi ÜPP strateegiakavas osutatud sekkumiste tingimusi, ja nende summade intressid makstakse välja makseasutusele ja kantakse selle poolt EAGFi tulude hulka nende reaalse laekumise kuu alla.

Esimese lõigu kohaselt liidu eelarvesse maksmisel võib liikmesriik kinni pidada 20 % vastavatest summadest kindla suurusega tagasinõudekuludena, välja arvatud asjaomase liikmesriigi haldusasutuste või muude ametiasutuste süül tingitud mittevastavuse korral.

Artikkel 55 **EAFRD erisätted**

128. Kui tehakse kindlaks, et toetusesaajad eiravad eeskirju ega järgi ÜPP strateegiakavas osutatud maaelu arengu sekkumiste tingimusi muudel juhtudel, teevad liikmesriigid finantskohandusi, tühistades vastava liidupoolse rahastamise kas osaliselt või täielikult. Liikmesriigid võtavad arvesse tuvastatud mittevastavuse laadi ja tõsidust ning EAFRD rahalise kaotuse taset.

EAFRD raames liidu poolt rahastatavad summad, mis on tühistatud ja sissenõutud, ning nende juurde kuuluvad intressid jaotatakse ümber muudele ÜPP strateegiakava kohastele maaelu arengu sekkumistele. Liikmesriik saab siiski liidu tühistatud või tagasinõutud vahendeid uuesti kasutada, kuid vaid riikliku ÜPP strateegiakava maaelu arengu programmi raames ettenähtud tegevuste jaoks ja tingimusel, et vahendeid ei jaotata ümber tegevustele, mille suhtes on kohaldatud finantskohandusi.

129. Rahastamisvahenditest toetust saavate maaelu arengu sekkumiste puhul, millele on osutatud määruses (EL) .../... [ühissätete määruse artikkel 52], võib käesoleva artikli lõike 1 kohaselt individuaalse mittevastavuse tõttu tühistatud toetust kasutada uuesti sama rahastamisvahendi raames järgmiselt:

- (v) kui rahalise toetuse tühistamise tinginud mittevastavus on tuvastatud määruses (EL) .../... [ühissätete määruse artikli 2 punkt 17] osutatud lõppsaaja tasandil, ainult teiste lõppsaajate jaoks sama rahastamisvahendi raames;
- (w) kui rahalise toetuse tühistamise tinginud mittevastavus on tuvastatud määruses (EL) .../... [ühissätete määruse artikli 2 punkt 21] osutatud erifondi tasandil haldusfondi piires, nagu on osutatud määruse (EL) .../... [ühissätete määrus] artikli 2 punktis 20, ainult muude erifondide jaoks.

Artikkel 56 **Rakendamisolulused**

Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse liikmesriikide poolt komisjonile seoses käesolevas jaos sätestatud kohustustega esitatava teate ja teatise vormid.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 3 nimetatud kontrollimenetlusega.

IV JAOTIS

Kontrollisüsteemid ja karistused

I peatükk

Üldeeskirjad

Artikkel 57

Liidu finantshuvide kaitse

130. Liikmesriigid võtavad ÜPP raames vastu kõik õigus- ja haldusnormid ning kõik muud vajalikud meetmed, et tagada liidu finantshuvide tõhus kaitse. Nende sätete ja meetmete eesmärk on eelkõige järgmine:

- (x) kontrollida fondide rahastatavate tegevuste seaduslikkust ja korrektsust;
- (y) tagada tõhusa kaitse pettuste vastu, eelkõige kõrgema riskiga aladel, mis toimib hoiatusena, võttes arvesse meetmete kulusid ja nendest saadavat kasu ning nende proportsionaalsust;
- (z) vältida, tuvastada ja kõrvaldada eeskirjade eiramisi ja pettusi;
- (aa) kehtestada tõhusaid, hoiatavaid ja proportsionaalseid karistusi vastavalt liidu õigusele või selle puudumise korral vastavalt siseriiklikule õigusele ning algatada vajaduse korral vastavaid kohtumenetlusi;
- (bb) nõuda tagasi alusetud maksed koos intressiga ning algatada vajaduse korral vastavaid kohtumenetlusi.

131. Liikmesriigid loovad tõhusad juhtimis- ja kontrollisüsteemid, et tagada kooskõla liidu sekkumismeetmeid reguleerivate liidu õigusnormidega.

132. Liikmesriigid võtavad sobivad ettevaatusabinõud, et tagada lõike 1 punktis d osutatud karistuste kohaldamise proportsionaalsus ja astmelisus avastatud mittevastavuse tõsidusele, ulatusele, kestusele ja korduvusele.

Liikmesriikide kehtestatud korraga tuleb tagada, et eelkõige, et ei tohi kehtestada karistusi:

- (cc) kui mittevastavuse põhjuseks on vääramatu jõud;
- (dd) kui mittevastavuse põhjuseks on pädeva asutuse või muu asutuse viga ja kui võib põhjendatult eeldada, et asjaomane isik, keda halduskaristus puudutab, ei oleks saanud viga avastada;
- (ee) kui asjaomane isik suudab pädevale asutusele rahuldaval viisil tõendada, et ta ei ole süüdi lõikes 1 osutatud kohustustega seotud mittevastavuses või kui pädev asutus on jõudnud muul viisil veendumuseni, et asjaomane isik ei ole süüdi.

Kui toetuse saamise tingimistele mittevastavus tuleneb vääramatul jõu tõttu, säilitab toetusesaaja õiguse toetusele.

133. Liikmesriigid kehtestavad korra, millega tagatakse fonde puudutavate kaebuste tõhus läbivaatamine, ning peavad komisjoni taotluse korral uurima komisjonile esitatud kaebusi, mis kuuluvad nende ÜPP strateegiakava kohaldamisalasse. Liikmesriigid teavitavad nende kontrollide tulemustest komisjoni.

134. Liikmesriigid teavitavad komisjoni lõigete 1 ja 2 alusel vastuvõetud sätetest ja võetud meetmetest.

Tingimused, mida liikmesriigid kehtestavad liidu õigusnormides sätestatud EAGFi või EAFRD rahastatud toetuse saamist käsitlevate tingimuste täiendamiseks, peavad olema kontrollitavad.

135. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse käesoleva artikli ühetaoliseks kohaldamiseks vajalikud eeskirjad seoses järgnevaga:

(ff) menetlused, tähtajad ja teabevahetus seoses lõigetes 1 ja 2 sätestatud kohustustega;

(gg) teade ja teatis, mille liikmesriigid esitavad komisjonile seoses lõigetes 3 ja 4 sätestatud kohustusega.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 58

Kontrollide teostamise eeskirjad

136. Liikmesriikide poolt artikli 57 lõike 2 kohaselt loodav süsteem sisaldab kõiki süstemaatilisi kontrole, mis hõlmab ka valdkondi, kus vearisk on kõige suurem.

Liikmesriigid tagavad kontrollide sellise taseme, mis on vajalik tõhusaks riskijuhtimiseks.

137. Kontrollid seoses rahastamisvahenditest toetust saavate tegevustega, nagu on osutatud määruse (EL) .../... [ühissätete määrus] artiklis 52, tehakse rahastamisvahendeid rakendavate asutuste tasandil.

Kontrolle ei tehta EIP või muude selliste rahvusvaheliste finantseerimisasutuste tasandil, milles liikmesriigil on osalus.

138. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 100 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust juhul, kui seda on vaja süsteemi nõuetekohaseks haldamiseks, eeskirjadega tolliprotseduure käsitlevate lisanõuete ning eelkõige nõuete kohta, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 952/2013.

139. Seoses põllumajandussektori õigusaktides osutatud meetmetega (v.a määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus], võtab komisjon vastu rakendusaktid, millega

kehtestatakse eeskirjad, mis on vajalikud käesoleva artikli ühetaoliseks kohaldamiseks, ning eelkõige:

- (hh) määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] artikli 4 punktis c osutatud kanepisektori puhul eeskirjad, milles käsitletakse erikontrollimeetmeid ja tetrahüdrokannabinooli taseme määramise meetodeid;
- (ii) määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] III jaotise 2. peatüki 2. jao 2. alajaos osutatud puuvillasektori puhul tunnustatud tootmisharudevaheliste organisatsioonide kontrollisüsteem;
- (jj) määruses (EL) nr 1308/2013 osutatud veinisektori puhul eeskirjad alade mõõtmise ning kontrollide ja eeskirjade kohta, millega reguleeritakse konkreetset finantsmenetlust kontrollide parandamiseks;
- (kk) riikliku sekkumise ja eraladustamisega seoses toodete rahastamiskõlblikkuse kindlakstegemiseks kohaldatavad katsed ja meetodid, sealhulgas hankemenetluste kasutamine nii riikliku sekkumise kui ka eraladustamise puhul;
- (ll) muud eeskirjad liikmesriikide tehtavate kontrollide kohta seoses meetmetega, mis on kehtestatud vastavalt määruse (EL) nr 228/2013 IV peatükis ja määruse (EL) nr 229/2013 IV peatükis.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 59

Mittevastavus riigihanke-eeskirjadele

Kui mittevastavus on seotud liikmesriigi või liidu avalike hangete eeskirjadega, tagab liikmesriik, et toetuse mittemakstava või lõpetatava osa kindlaks määramisel võetakse aluseks mittevastavuse raskusaste ja järgitakse proportsionaalsuse põhimõtet.

Liikmesriigid tagavad, et tehingute seaduslikkust ja korrektsust mõjutab ainult see toetuse osa, mida ei maksta või mis lõpetatakse.

Artikkel 60

Kõrvalehoidumisklausel

Ilma et see piiraks erisätete kohaldamist, võtavad liikmesriigid tõhusad ja proportsionaalsed meetmed, et liidu õigusest ei oleks võimalik mööda minna, ning tagavad, et põllumajandussektori õigusaktidega ettenähtud eeliseid ei anta füüsilistele ega juriidilistele isikutele, kelle puhul on kindlaks tehtud, et nad tekitasid selliste eeliste saamiseks vajalikud tingimused kunstlikult, vastupidiselt kõnealuste õigusaktide eesmärkidele.

Artikkel 61

Sekkumiste vastavus kontrolli teostamiseks veinisektoris

Sekkumiste kohaldamiseks veinisektoris vastavalt määrusele (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] tagavad liikmesriigid, et kõnealuste sekkumiste suhtes kohaldatav haldus- ja kontrollikord vastab käesoleva jaotise II peatükis osutatud ühtsele süsteemile seoses järgmiste üksikasjadega:

- (qq) põldude identifitseerimise süsteem;
- (rr) kontrollid.

Artikkel 62

Tagatised

- 140. Kui põllumajandussektori õigusaktidega on nii ette nähtud, nõuab liikmesriik tagatise esitamist, millega antakse kinnitus rahasumma pädevale asutusele maksmise või pädevalt asutuselt kinnipidamise kohta, kui teatavat konkreetset põllumajandussektori õigusaktidest tulenevat kohustust ei ole täidetud.
- 141. Kui teatavat kohustust ei täideta või seda tehakse üksnes osaliselt, jäädakse tagatisest täielikult või osaliselt ilma, välja arvatud vääramatute jõu korral.
- 142. Kooskõlas artikliga 100 on komisjonil õigus vastu võtta delegeeritud õigusakte käesoleva määruse täiendamiseks järgmiste eeskirjadega, millega:
 - (a) tagatakse mittediskrimineeriv kohtlemine, õiglus ja proportsionaalsuse järgimine tagatise esitamisel;
 - (b) täpsustatakse vastutav pool, kui kohustust ei täideta;
 - (c) nähakse ette konkreetsed olukorrad, mil pädev asutus võib loobuda tagatisenõudest;
 - (d) nähakse ette tingimused esitatavale tagatisele ja tagatise andjale ning tagatiste esitamise ja vabastamise tingimused;
 - (e) nähakse ette ettemaksete raames tagatise esitamisega seotud eritingimused;
 - (f) määratletakse lõikes 1 ettenähtud tagatisega hõlmatud kohustuste rikkumise tagajärjed, sealhulgas tagatistest ilma jäämine, vähendamise määr, mida kohaldatakse tagatiste vabastamise suhtes toetuste, litsentside, pakkumiste või konkreetsete taotluste puhul, ja kui kõnealuse tagatisega hõlmatud kohustust ei ole täielikult või osaliselt täidetud, võttes arvesse kohustuse laadi, kogust, mille osas kohustust on rikutud, kohustuse täitmiseks ettenähtud tähtaja ületamise pikkust ja kohustuse täitmise kohta tõendite esitamise aega.
- 143. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse eeskirjad, milles käsitletakse järgmist:
 - (g) esitatava tagatise vorm ning tagatise esitamise, selle heakskiitmise ja algse tagatise asendamise menetlus;

- (h) tagatise vabastamise menetlus;
- (i) liikmesriikide ja komisjoni teatised.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 3 nimetatud kontrollimenetlusega.

II peatükk

Ühtne haldus- ja kontrollisüsteem

Artikkel 63

Kohaldamisala ja mõisted

- 144. Iga liikmesriik loob ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi („ühtne süsteem“) ning tagab selle toimimise.
- 145. Ühtset süsteemi kohaldatakse pindala- ja loomapõhiste sekkumiste suhtes, mis on loetletud määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] III jaotise II ja IV peatükis, ning vastavalt määruse (EL) nr 228/2013³¹ IV peatükis ja määruse (EL) 229/2013³² IV peatükis osutatud meetmete suhtes.
- 146. Kui see on vajalik, kasutatakse ühtset süsteemi ka tingimuslikkuse ja veinisektori meetmete haldamiseks ja kontrollimiseks, nagu on sätestatud [ÜPP strateegiakava määrus] III jaotises.
- 147. Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid:
 - (j) „georuumiline taotlus“ – elektrooniline taotlusvorm, mis hõlmab IT-rakendusel põhinevat geoinfosüsteemi, mis võimaldab toetusesaajatel ruumiliselt deklareerida põllumajandusliku majapidamise põllud ja mittepõllumajanduslikud alad, mille puhul toetust taotletakse;
 - (k) „pindala seiresüsteem“ – kord, mille alusel korrapäraselt ja süstemaatiliselt vaadelda, jälgida ja hinnata põllumajanduslikke tegevusi ja tavasid põllumajandusmaal Copernicuse programmi Sentinel-satelliitide andmete või muude vähemalt samaväärse väärtusega andmete alusel;
 - (l) „loomade identifitseerimise ja registreerimise süsteem“ – veiste identifitseerimise ja registreerimise süsteem, mis on sätestatud Euroopa

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. märtsi 2013. aasta määrus (EL) nr 228/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 247/2006 (ELT L 78, 20.3.2013, lk 23).

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. märtsi 2013. aasta määrus (EL) nr 229/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed Egeuse mere väikesaarte jaoks ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1405/2006 (ELT L 78, 20.3.2013, lk 41).

Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1760/2000,³³ või lammaste ja kitsede identifitseerimise ja registreerimise süsteem, mis on sätestatud nõukogu määruses (EÜ) nr 21/2004³⁴;

- (m) „põld“ – maaühik, mis tähendab põllumajandusmaad, nagu on määratletud määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] artiklis 4;
- (n) „geinfosüsteem“ – arvutipõhine süsteem, mis on võimeline koguma, salvestama, analüüsima ja kuvama geograafiliste viidetega andmeid;
- (o) „toetusetaotlusteta süsteem“ – pindala- või loomapõhiste sekkumiste taotlussüsteem, kus ametisasutuse poolt toetuse taotlemiseks nõutavad vajalikud andmed vähemalt üksikute pindalade või loomade kohta on esitatud liikmesriigi hallatavas ametlikus elektroonilises andmebaasis.

Artikkel 64 **Ühtse süsteemi osad**

148. Ühtne süsteem koosneb järgmistest osadest:

- (p) põldude identifitseerimise süsteem;
- (q) georuumiline või loomapõhine taotluste esitamise süsteem;
- (r) pindala seiresüsteem;
- (s) artikli 63 lõikes 2 osutatud süsteem sekkumiste ja meetmega seotud toetusesaajate identifitseerimiseks;
- (t) kontrolli- ja karistuste süsteem;
- (u) toetusõiguste identifitseerimise ja registreerimise süsteem, kui kohaldatakse;
- (v) loomade identifitseerimise ja registreerimise süsteem, kui kohaldatakse.

149. Ühtne süsteem toimib elektrooniliste andmebaaside ja geinfosüsteemide alusel ning võimaldab andmete vahetamist ja integreerimist elektrooniliste andmebaaside ja geinfosüsteemide vahel.

150. Ilma et see piiraks liikmesriikide vastutust ühtse süsteemi rakendamise ja kohaldamise eest, võib komisjon kasutada ühtse süsteemi loomise, seire ja kasutamise hõlbustamiseks spetsialiseerunud asutuste või isikute abi, eriti liikmesriikide pädevate asutuste tehniliseks nõustamiseks.

³³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuli 2000. aasta määrus (EÜ) nr 1760/2000, veiste identifitseerimise ja registreerimise süsteemi loomise, veiseliha ja veiselihatoodete märgistamise ning nõukogu määruse (EÜ) nr 820/97 kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 204, 11.8.2000, lk 1).

³⁴ Nõukogu 17. detsembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 21/2004, millega kehtestatakse lammaste ja kitsede identifitseerimise ja registreerimise süsteem ja muudetakse määrust (EÜ) nr 1782/2003 ning direktiive 92/102/EMÜ ja 64/432/EMÜ (ELT L 5, 9.1.2004, lk 8).

151. Liikmesriigid võtavad kõik meetmed, mis on vajalikud ühtse süsteemi nõuetekohaseks loomiseks ja toimimiseks ning vajaduse korral abistavad üksteist seoses käesoleva peatüki kohaldamisega.

Artikkel 65
Andmete säilitamine ja jagamine

152. Liikmesriigid registreerivad ja säilitavad kõik andmed ja dokumendid iga-aastaste väljundite kohta, mis esitatakse artiklis 52 osutatud iga-aastase tulemusaruande kontrollimise ja heakskiitmise menetluse raames, ning ÜPP strateegiakavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks tehtavate edusammude kohta, mida jälgitakse kooskõlas määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus]

Esimeses lõigus osutatud andmed ja dokumendid jooksva kalendriaasta või turustusaasta kohta ning eelneva kümne kalendriaasta või turustusaastade kohta peavad olema liikmesriigi pädeva asutuse digiandmebaaside kaudu kättesaadavad.

Erandina teisest lõigust peavad liikmesriigid, kes ühinesid liiduga 2013. aastal või pärast seda, tagama üksnes andmete kättesaadavuse alates nende ühinemise aastast.

Erandina teisest lõigust peavad liikmesriigid üksnes tagama, et artikli 64 lõike 1 punktis c osutatud pindala seiresüsteemiga seotud andmed ja dokumendid on kättesaadavad alates pindala seiresüsteemi rakendamise kuupäevast.

153. Liikmesriigid võivad kohaldada lõikes 1 sätestatud nõudeid piirkondlikul tasandil, tingimusel et need nõuded ning andmete registreerimist ja nende kättesaamist käsitlev halduskord on kogu liikmesriigi territooriumil ühesugune ja andmeid saab riiklikul tasandil koondada.
154. Liikmesriigid tagavad, et ühtse süsteemi kaudu kogutud andmeid, mis on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/2/EÜ³⁵ või liidu seirepoliitika seisukohalt olulised, jagatakse tasuta avaliku sektori asutustega ja tehakse riiklikul tasandil üldsusele kättesaadavaks. Liikmesriigid annavad liidu institutsioonidele ja asutustele juurdepääsu kõnealustele andmekogumitele.
155. Liikmesriigid tagavad, et ühtse süsteemi kaudu kogutud andmeid, mis on olulised ka Euroopa statistika koostamiseks, nagu on osutatud määruses (EÜ) nr 223/2009,³⁶ jagatakse tasuta Euroopa Liidu statistikaasutusega (Eurostat), riiklike statistikaametitega ja vajaduse korral muude riiklike ametiasutustega, kes vastutavad Euroopa statistika koostamise eest.

³⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2007. aasta direktiiv 2007/2/EÜ, millega rajatakse Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuur (INSPIRE) (ELT L 108, 25.4.2007, lk 1).

³⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2009. aasta määrus (EÜ) nr 223/2009 Euroopa statistika kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1101/2008 (konfidentsiaalsete statistiliste andmete Euroopa Ühenduste Statistikaametile edastamise kohta), nõukogu määruse (EÜ) nr 322/97 (ühenduse statistika kohta) ja nõukogu otsuse 89/382/EMÜ, Euratom (millega luuakse Euroopa ühenduste statistikaprogrammi komitee) kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 87, 31.3.2009, lk 164).

156. Liikmesriigid piiravad üldsuse juurdepääsu lõigetes 3 ja 4 osutatud andmekogudele, kui see kahjustaks isikuandmete konfidentsiaalsust vastavalt määrusele (EL) 2016/679.

Artikkel 66

Põldude identifitseerimise süsteem

157. Põldude identifitseerimise süsteem on liikmesriikide poolt õhust või satelliidilt tehtud ortofotode põhjal loodud ja korrapäraselt ajakohastatav geoinfosüsteem, mille ühtne standard tagab täpsuse, mis on vähemalt samaväärne mõõtkavas 1: 5 000.
158. Liikmesriigid tagavad, et põldude identifitseerimise süsteem:
- (w) identifitseerib üheselt kõik põllud ja mittepõllumajanduslikke alasid hõlmavad maaühikud, mida liikmesriigid käsitavad toetuskõlblikena seoses määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] III jaotises osutatud sekkumistena makstava toetusega;
 - (x) sisaldab ajakohastatud väärtusi pindalade kohta, mida liikmesriigid käsitavad toetuskõlblikena seoses artikli 63 lõikes 2 osutatud sekkumistena makstava toetusega;
 - (y) võimaldab määrata toetusetaotlusega hõlmatud põldude ja mittepõllumajanduslike alade õige asukoha;
 - (z) sisaldab mis tahes teavet, mis on asjakohane määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] artiklis 7 osutatud näitajate aruandluses.
159. Liikmesriigid hindavad igal aastal põldude identifitseerimise süsteemi kvaliteeti kooskõlas liidu tasandil loodud metoodikaga.

Kui hindamise käigus tuvastatakse puudusi süsteemis, võtab liikmesriik asjakohased parandusmeetmed või peab koostama tegevuskava kooskõlas artikliga 40.

Hindamisaruanne ning vajaduse korral parandusmeetmed ja nende rakendamise ajakava esitatakse komisjonile asjaomasele kalendriaastale järgnevalt 15. veebruariks.

Artikkel 67

Georuumiline või loomapõhine taotlussüsteem

160. Artikli 63 lõikes 2 osutatud ja riiklike ÜPP strateegiakavade alusel rakendatavate pindalapõhiste sekkumiste jaoks ettenähtud toetuse puhul nõuavad liikmesriigid, et taotlus esitaks georuumilist rakendust kasutades, mille pädev asutus taotluse esitamiseks ette näinud.
161. Artikli 63 lõikes 2 osutatud ja riiklike ÜPP strateegiakavade alusel rakendatavate loomapõhiste sekkumiste jaoks ettenähtud toetuse puhul nõuavad liikmesriigid taotluse esitamist.

162. Liikmesriigid eeltäidavad lõigetes 1 ja 2 osutatud taotlused artikli 64 lõike 1 punktis g ning artiklites 66, 68, 69 ja 71 osutatud süsteemidest või mis tahes muust asjakohasest avalikust andmebaasist saadud teabega.
163. Liikmesriigid võivad otsustada, et toetusetaotlusteta süsteem hõlmab lõigetes 1 ja 2 osutatud ühte või mitut taotlust.
164. Liikmesriigid hindavad igal aastal georuumilise taotlussüsteemi kvaliteeti kooskõlas liidu tasandil loodud metoodikaga.

Kui hindamise käigus tuvastatakse puudusi süsteemis, võtab liikmesriik asjakohased parandusmeetmed või nõuab komisjon, et koostataks tegevuskava kooskõlas artikliga 40.

Hindamisaruanne ning vajaduse korral parandusmeetmed ja nende rakendamise ajakava esitatakse komisjonile asjaomasele kalendriaastale järgnevas 15. veebruariks.

Artikkel 68 **Pindala seiresüsteem**

165. Liikmesriigid loovad pindala seiresüsteemi ja tagavad selle toimimise.
166. Liikmesriigid hindavad igal aastal pindala seiresüsteemi kvaliteeti kooskõlas liidu tasandil loodud metoodikaga.

Kui hindamise käigus tuvastatakse puudusi süsteemis, võtab liikmesriik asjakohased parandusmeetmed või peab koostama tegevuskava kooskõlas artikliga 40.

Hindamisaruanne ning vajaduse korral parandusmeetmed ja nende rakendamise ajakava esitatakse komisjonile asjaomasele kalendriaastale järgnevas 15. veebruariks.

Artikkel 69 **Toetusesaajate identifitseerimise süsteem**

Artikli 63 lõikes 2 osutatud süsteem sekkumiste ja meetmetega hõlmatud toetusesaajate identifitseerimisandmete registreerimiseks võimaldab kindlaks teha kõik sama toetusesaaja esitatud taotlused.

Artikkel 70 **Kontrolli- ja karistuste süsteem**

Liikmesriigid loovad toetusega seoses kontrolli- ja karistuste süsteemi, nagu on osutatud artiklis 63.

Artikli 57 lõikeid 1–5 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

Artikkel 71

Toetusõiguste identifitseerimise ja registreerimise süsteem

Toetusõiguste identifitseerimise ja registreerimise süsteem võimaldab toetusõigusi kontrollida toetusetaotlustega ja põldude identifitseerimise süsteemiga.

Artikkel 72

Delegeeritud volitused

Kooskõlas artikliga 100 on komisjonil õigus vastu võtta delegeeritud õigusakte käesoleva määruse täiendamiseks, et käsitleda järgmist:

- (ss) artiklites 66, 67 ja 68 osutatud kvaliteedihindamist täiendavad eeskirjad;
- (tt) artiklites 66, 69 ja 71 osutatud põldude identifitseerimise süsteemi, toetusesaajate identifitseerimise süsteem ja toetusõiguste identifitseerimise ja registreerimise süsteemi täiendavad mõisted, põhijooned ja eeskirjad.

Artikkel 73

Rakendamislõikes

Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse eeskirjad, milles käsitletakse järgmist:

- (uu) komisjonile edastatavate või talle kättesaadavaks tehtavate järgmiste dokumentide vorm, sisu ja tingimused:
 - i) põldude identifitseerimise süsteemi, georuumilise taotlussüsteemi ja pindala seiresüsteemi kvaliteedi hindamisaruanded;
 - ii) parandusmeetmed, mida liikmesriikidel tuleb rakendada, nagu on osutatud artiklites 66, 67 ja 68;
- (vv) georuumilise taotlussüsteemi põhijooned ja eeskirjad, millele on osutatud artiklites 67 ja 68.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 3 nimetatud kontrollimenetlusega.

III peatükk

Tehingute kontrollimine

Artikkel 74

Kohaldamisala ja mõisted

- 167. Käesolevas peatükis sätestatakse erieeskirjad seoses EAGFi rahastamissüsteemiga otseselt või kaudselt seotud makseid sooritavate või saavate üksuste või kõnealuste üksuste esindajate (edaspidi „ettevõtjad“) äridokumentide kontrollimisega selleks, et

teha kindlaks, kas EAGFi rahastamissüsteemi kuuluvad tehingud on tehtud tegelikult ja nõuetekohaselt.

168. Käesolevat peatükki ei kohaldata käesoleva jaotise II peatükis osutatud ühtse süsteemiga ning määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] III jaotise III peatükiga hõlmatud sekkumiste suhtes. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 100 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust, et kehtestada loetelu meetmetest, mille suhtes ei ole nende ülesehituse ja kontrollinõuete tõttu sobilik kohaldada täiendavat järelkontrolli äridokumentide kontrollimise teel ning mille suhtes sellist käesoleva peatüki kohast kontrolli ei kohaldata.
169. Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid:
- (a) „äridokument“ – kõik ettevõtja majandustegevusega seotud raamatupidamis- ja muud registrid, maksedokumendid, tõendavad dokumendid, raamatupidamisdokumendid, andmed toodangu ja kvaliteedi kohta, kirjavahetus ning äriandmestik igas vormis, sealhulgas elektrooniliselt salvestatud andmed, niivõrd kuivõrd need dokumendid või andmed on otseselt või kaudselt seotud lõikes 1 osutatud tehingutega;
 - (b) „kolmas isik“ – füüsiline või juriidiline isik, kes on otseselt või kaudselt seotud EAGFi rahastamissüsteemi raames tehtud tehingutega.

Artikkel 75

Liikmesriikide tehtav kontroll

170. Liikmesriigid kontrollivad süstemaatiliselt ettevõtjate äridokumente, võttes arvesse kontrollitavate tehingute laadi. Liikmesriigid tagavad, et kontrollitavate ettevõtjate valik tagaks eeskirjade eiramise vältimiseks ja avastamiseks võetud meetmete tõhususe. Valikut tehes võetakse muu hulgas arvesse ettevõtjate majanduslikku tähtsust kõnealuses süsteemis ja muid riskitegureid.
171. Vajalikel juhtudel laieneb lõikes 1 sätestatud kontrollimine ettevõtjatega seotud füüsilistele ja juriidilistele isikutele ning artiklis 76 sätestatud eesmärkide saavutamisest lähtuvalt ka teistele füüsilistele ja juriidilistele isikutele.
172. Käesoleva peatüki kohane kontroll ei piira artiklite 47 ja 48 kohaselt tehtavaid kontrolle.

Artikkel 76

Riskikontrollid

173. Kontrollitavate põhiandmete õigsust kontrollitakse riskiastmele vastava arvu riskikontrollidega, mis sisaldavad vajaduse korral kolmandate isikute äridokumentide kontrolli, mis hõlmab järgnevat:
- (c) tarnijate, klientide, veoettevõtjate ning muude kolmandate isikute äridokumentide võrdlemine;

- (d) vajaduse korral varude koguse ja laadi füüsiline kontroll;
 - (e) raamatupidamise või raha liikumist käsitlevate dokumentide kontrollid, mis näitavad, et dokumendid, mis on makseasutuste valduses toetusesaajale makstud toetuse põhjendusena, on kontrolli ajal täpsed.
 - (f) raamatupidamise või raha liikumist käsitlevate dokumentide kontrollid, mis näitavad, et dokumendid, mis on makseasutuste valduses toetusesaajale makstud toetuse põhjendusena, on kontrolli ajal täpsed.
174. Kui ettevõtjad peavad liidu või siseriiklike sätete kohaselt pidama varude kohta eraldi raamatupidamisregistrit, kuulub asjakohastel juhtudel kontrollimisse võrdlus äridokumentidega ja vajaduse korral varu tegeliku suurusega.
175. Kontrollitavate tehingute valikul võetakse täiel määral arvesse riskiastet.

Artikkel 77

Juurdepääs äridokumentidele

176. Ettevõtte eest vastutavad isikud või kolmandad isikud tagavad, et kõik äridokumendid ja lisateave esitatakse kontrollimise eest vastutavatele ametnikele või selleks nende poolt volitatud isikutele. Elektrooniliselt salvestatud andmed esitatakse asjakohasel andmekandjal.
177. Kontrollimise eest vastutavad ametnikud või selleks nende poolt volitatud isikud võivad nõuda, et neile esitatakse väljavõtted või koopiad lõikes 1 osutatud dokumentidest.
178. Kui käesoleva peatüki kohaselt läbiviidava kontrolli ajal selgub, et ettevõtja äridokumendid ei ole kontrollimiseks piisavad, antakse ettevõtjale korraldus koostada selliseid dokumente edaspidi vastavalt kontrollimise eest vastutava liikmesriigi nõuetele, ilma et see piiraks muudes asjaomast sektorit käsitlevates määrustes sätestatud kohustuste täitmist.

Liikmesriigid määravad kindlaks kuupäevad, millest alates tuleb sellised dokumendid koostada.

Kui kõik käesoleva peatüki kohase kontrolli teostamiseks vajalikud äridokumendid või osa neist asuvad samasse kontserni, ühingusse või ettevõtjate ühendusse kuuluvas ettevõttes, mida juhitakse kontrollitava ettevõtjaga ühistel alustel, olenemata sellest, kas kõnealune ettevõtja asub liidu territooriumil või sellest väljaspool, esitab ettevõtja kõnealused äridokumendid kontrolli eest vastutavatele ametnikele kontrolli läbiviimise eest vastutava liikmesriigi määratud ajal ja kohas.

179. Liikmesriigid tagavad, et kontrolli eest vastutavatel ametnikel on õigus äridokumente ära võtta või lasta neid ära võtta. Kõnealust õigust tuleb kasutada asjakohaseid siseriiklikke sätteid järgides, ilma et see piiraks dokumentide äravõtmist käsitlevate kriminaalmenetlusi reguleerivate eeskirjade kohaldamist.

Artikkel 78
Vastastikune abi

180. Liikmesriigid abistavad üksteist käesolevas peatükis sätestatud kontrollide tegemisel järgmistel juhtudel:

- (g) kui ettevõtja või kolmas isik ei asu liikmesriigis, kus kõnealune makse on tehtud ja/või laekunud või kus kõnealune makse oleks pidanud tehtama ja/või laekuma;
- (h) kui ettevõtja või kolmas isik ei asu liikmesriigis, kus asuvad kontrolliks vajalikud dokumendid ja andmed.

Komisjon võib kooskõlastada ühismeetmed, mis hõlmavad kahe või enama liikmesriigi vastastikust abi.

181. Liikmesriigid saadavad komisjonile selliste kolmandates riikides asuvate ettevõtjate loetelu, kellega seoses on kõnealune summa makstud või laekunud või oleks pidanud makstama või laekuma asjaomases liikmesriigis.

182. Kui teises liikmesriigis nõutakse lisateavet ettevõtja kontrollimise osana vastavalt artiklile 75, ja eriti ristkontrollide osana vastavalt artiklile 76, võib teha konkreetseid kontrollitaotlusi, milles märgitakse taotluse põhjus.

Kontrollitaotlus rahuldatakse hiljemalt kuue kuu jooksul pärast selle vastuvõtmist; kontrolli tulemustest teatatakse viivitamata taotluse esitanud liikmesriigile.

Artikkel 79
Kavandamine

183. Liikmesriigid koostavad järgmisel kontrolliperioodil artikli 75 kohaselt tehtavate kontrollide kava.

184. Liikmesriigid saadavad komisjonile enne iga aasta 15. aprilli lõikes 1 osutatud kava ning täpsustavad:

- (i) kontrollitavate ettevõtjate arvu ja nende jagunemise sektorite lõikes lähtuvalt asjaomastest summadest;
- (j) kava koostamisel arvesse võetud kriteeriumid.

185. Kui komisjon ei ole kaheksa nädala jooksul oma märkusi edastanud, rakendavad liikmesriigid enda kehtestatud ja komisjonile edastatud kavasid.

186. Lõiget 3 kohaldatakse *mutatis mutandis* kavas tehtavate liikmesriikide muudatuste suhtes.

187. Komisjon võib mis tahes etapis taotleda, et liikmesriik hõlmaks kavaga teatavat liiki ettevõtjaid.

188. Ettevõtjaid, kelle laekumiste või maksete summa oli väiksem kui 40 000 eurot, kontrollitakse käesoleva peatüki kohaselt ainult konkreetsete põhjuste korral, millest

liikmesriigid peavad teatama oma lõikes 1 osutatud aastakavas või millest teatab komisjon kõnealuse kava muutmise taotluses.

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 101 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta esimeses lõigus sätestatud künnist.

Artikkel 80 **Eriasutused**

189. Igas liikmesriigis vastutab käesoleva peatüki kohaldamise seire eest eriasutus. Kõnealused asutused vastutavad eelkõige järgneva eest:

(k) käesolevas peatükis sätestatud kontrolli tegemine kõnealusele eriasutusele otseselt alluvate ametnike poolt või

(l) muude asutuste ametnike tehtava kontrolli koordineerimine ja üldine seire.

Liikmesriigid võivad ka sätestada, et käesoleva peatükiga ettenähtud kontrollid jaotatakse eriasutuste ja muude riiklike asutuste vahel tingimusel, et eriasutus vastutab kontrolli koordineerimise eest.

190. Käesoleva peatüki kohaldamise eest vastutav(ad) asutus(ed) peab (peavad) olema organisatoorselt sõltumatu(d) asutustest või asutuste allüksustest, kes vastutavad maksete tegemise ja kontrolli läbiviimise eest enne makse sooritamist.

191. Lõikes 1 osutatud eriasutus võtab kõik vajalikud meetmed ning asjaomane liikmesriik annab talle käesolevas peatükis osutatud ülesannete täitmiseks kõik vajalikud volitused.

192. Liikmesriigid võtavad vastu vajalikud meetmed, et karistada füüsilisi või juriidilisi isikuid, kes ei täida käesolevast peatükist tulenevaid kohustusi.

Artikkel 81 **Aruanded**

193. Liikmesriigid saadavad enne kontrolliperioodile järgnevat 1. jaanuari komisjonile üksikasjaliku aruande käesoleva peatüki kohaldamise kohta.

Esimeses lõigus osutatud aruanne sisaldab ka ülevaadet artikli 78 lõikes 3 osutatud konkreetsetest kontrollitaotlustest ja kõnealuste taotluste kontrolli tulemusi.

194. Liikmesriigid ja komisjon vahetavad korrapäraselt arvamusi käesoleva peatüki kohaldamise kohta.

Artikkel 82 **Juurdepäas teabele ja komisjonipoolne kontroll**

195. Asjakohase siseriikliku õiguse kohaselt on komisjoni ametnikel juurdepäas kõigile käesoleva peatüki alusel korraldatud kontrolliks ettevalmistatud või sellest tulenevatele dokumentidele ja kogutud andmetele, sealhulgas

andmetöötlussüsteemides salvestatud andmetele. Kõnealused andmed esitatakse taotluse korral asjakohasel andmekandjal.

196. Artiklis 75 osutatud kontrolle teevad liikmesriikide ametnikud. Komisjoni ametnikud võivad kõnealustes kontrollides osaleda. Komisjoni ametnikud ei või ise kasutada liikmesriigi ametnikele antud kontrollimisvolitusi. Komisjoni ametnikel on siiski juurdepääs samadele ruumidele ja samadele dokumentidele kui liikmesriigi ametnikel.

197. Artikli 78 kohaselt toimuvate kontrollide puhul võivad taotluse esitanud liikmesriigi ametnikud osaleda taotluse saanud liikmesriigi nõusolekul taotluse saanud liikmesriigis toimivas kontrollis ning neil on juurdepääs samadele ruumidele ja samadele dokumentidele kui taotluse saanud liikmesriigi ametnikel.

Taotluse esitanud liikmesriigi ametnikud, kes osalevad taotluse saanud liikmesriigis toimuvates kontrollides, peavad igal ajal suutma tõendada, et nad täidavad oma ametiülesandeid. Kontrolle viivad alati läbi taotluse saanud liikmesriigi ametnikud.

198. Kui kriminaalmenetlust käsitlevate siseriiklike sätete alusel peavad teatavaid toiminguid tegema siseriikliku õiguse alusel selleks spetsiaalselt määratud ametnikud, ei osale komisjoni ametnikud ega lõikes 3 osutatud liikmesriikide ametnikud kõnealustes toimingutes, ilma et see piiraks määruste (EL, Euratom) nr 883/2013, (Euratom, EÜ) nr 2988/95 (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja (EL) 2017/1939 kohaldamist. Mitte mingil juhul ei võta nad osa kodude läbiotsimisest ega asjaomase liikmesriigi kriminaalõiguse raames toimuvatest ülekuulamistest. Neil on siiski juurdepääs sellisel viisil saadud teabele.

Artikkel 83 **Rakendamisvolitused**

Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse eeskirjad käesoleva peatüki ühetaoliseks kohaldamiseks, eelkõige seoses järgmisega:

- (ww) artiklis 75 osutatud kontrolli teostamine seoses ettevõtjate valiku, kontrollimäära ja -ajakavaga;
- (xx) äridokumentide säilitamine ning säilitatavate dokumentide või registreeritavate andmete liigid;
- (yy) artikli 78 lõikes 1 osutatud ühismeetmete elluviimine ja koordineerimine;
- (zz) üksikasjad ja nõuded, milles käsitletakse käesoleva peatükiga ettenähtud taotluste sisu, vormi ja esitusviisi, teadete sisu, vormi ja esitusviisi ning teabe esitamist ja vahetamist;
- (aaa) käesoleva määrusega nõutud teabe avaldamise tingimused ja viisid ning erieeskirjad ja tingimused, mille kohaselt komisjon kõnealust teavet levitab või teeb selle kättesaadavaks liikmesriikide pädevatele asutustele;
- (bbb) artiklis 80 osutatud eriasutuse ülesanded;

(ccc) artiklis 81 osutatud aruannete sisu ja muud käesoleva peatüki alusel vajalikud teated.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

IV peatükk

Tingimuslikkusega seotud kontrollisüsteem ja karistused

Artikkel 84

Tingimuslikkusega seotud kontrollisüsteem

199. Liikmesriigid loovad kontrollisüsteemi, millega tagatakse, et määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] artiklis 11 ning vastavalt määruse (EL) nr 228/2013 IV peatükis ja määruse (EL) nr 229/2013 IV peatükis osutatud toetuse saajad täidavad määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] III jaotise 1. peatüki 2. jaos osutatud kohustusi.

Liikmesriigid võivad kasutada olemasolevaid kontrolli- ja haldussüsteeme, et tagada tingimuslikkusega seotud eeskirjade täitmine.

Kõnealused süsteemid peavad olema kooskõlas käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud kontrollisüsteemiga.

Liikmesriigid vaatavad esimeses lõigus osutatud kontrollisüsteemi igal aastal läbi, võttes arvesse saavutatud tulemusi.

200. Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid:

(a) „nõue“ – iga üksik kohustuslik majandamisnõue, mis tuleneb antud õigusakti raames määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] artiklis 11 osutatud liidu õigusaktidest ja erineb sisuliselt sama õigusakti muudest nõuetest.

(b) „õigusakt“ – määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] artiklis 11 loetletud direktiivid ja määrused.

3. Lõikes 1 osutatud kontrollisüsteemide puhul teevad liikmesriigid järgmist:

(c) lisavad kohapealsed kontrollid, et kontrollida määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] III jaotise I peatüki 2. jaos sätestatud kohustuste täitmist toetusesaajate poolt;

(d) võivad nõuetest, standarditest, õigusaktidest või tingimuslikkusega seotud valdkondadest olenevalt otsustada teha kontrole, mis on juba ette nähtud asjaomase nõude, standardi, õigusakti või tingimuslikkusega seotud valdkonna puhul kohaldatavate kontrollisüsteemidega, tingimusel et selliste kontrollide mõjususe on vähemalt punktis a osutatud kohapealsete kontrollidega samaväärne;

(e) võivad vajaduse korral kasutada kaugseiret või pindala seiresüsteemi kohapealsete kontrollide tegemiseks, nagu on osutatud punktis a;

- (f) kehtestavad kontrollivalimi punktis a osutatud kontrollide jaoks, mis tehakse igal aastal riskianalüüsi põhjal ning mis peab sisaldama juhuvalikut ja hõlmama vähemalt 1 % toetusesaajatest, kes saavad määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] III jaotise 1. peatüki 2. jaoga ettenähtud toetust.

Artikkel 85

Tingimuslikkusega seotud halduskaristuste süsteem

201. Liikmesriigid loovad süsteemi, millega nähakse ette halduskaristuste kohaldamine toetusesaajate suhtes, kellele on osutatud määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] artiklis 11 ja kes ei vasta asjaomasel kalendriaastal tingimuslikkusega seotud eeskirjadele, nagu on sätestatud määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] III jaotise 1. peatüki 2. jaos (edaspidi „karistussüsteem“).

Selle süsteemi kohaselt kohaldatakse esimeses lõigus osutatud halduskaristusi üksnes juhul, kui mittevastavus on toetusesaajale vahetult omistatava tegemise või tegematajätmise tagajärg; ja kui täidetud on üks või mõlemad järgmistest tingimustest:

- (g) mittevastavus on seotud toetusesaaja põllumajandusliku tegevusega;
(h) tegemist on toetusesaaja põllumajandusliku majapidamise maaga.

Esimeses lõigus osutatud karistust ei kohaldata siiski metsaalade suhtes juhul, kui asjaomase ala puhul ei ole taotletud toetust vastavalt määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] artiklitele 65 ja 66.

202. Lõikes 1 osutatud karistussüsteemide puhul teevad liikmesriigid järgmist:

- (i) lisavad halduskaristuste kohaldamise eeskirjad, juhul kui asjaomasel kalendriaastal või asjaomastel aastatel on maa üle antud. Kõnealustes eeskirjades peab rikkumistega seotud vastutus üleandjate ja ülevõtjate vahel olema jaotatud õiglaselt ja erapooletult.

Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „üleandmine“ mis tahes liiki tehingut, mille tulemusel põllumajandusmaa lakkab olemast üleandja kasutuses.

- (j) võivad olenemata lõikest 1 otsustada mitte kohaldada karistust toetusesaaja ja kalendriaasta kohta, kui karistuse summa on kuni 100 eurot. Toetusesaajat teavitatakse avastatud mittevastavusest ja parandusmeetmete võtmise kohustusest;
(k) näevad ette, et halduskaristust ei tohi määrata, kui mittevastavuse põhjuseks on vääraratu jõud.

203. Halduskaristuse kohaldamine ei mõjuta selliste kulude seaduslikkust ja korrektsust, mille suhtes seda kohaldatakse.

Artikkel 86
Karistuse arvutamine

204. Määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] III jaotise 1. peatüki 2. jaos sätestatud halduskaristusi kohaldatakse, vähendades kõnealuse määruse kõnealuses jaos loetletud ning asjaomasele toetusesaajale seoses toetusetaotlusega, mis ta on esitanud või esitab rikkumise tuvastamise kalendriaasta jooksul, tehtud või tehtavate maksete kogusummat või jättes ta sellest ilma.

Kõnealuste vähendamiste ja väljaarvamiste arvutamisel võetakse arvesse kindlakstehtud mittevastavuse raskusastet, ulatust, püsivust, korduvust ja tahtlikkust. Määratavad karistused peavad olema hoiatavad ja proportsionaalsed ning vastama käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 sätestatud kriteeriumidele.

205. Hooletusest tingitud mittevastavuse korral on vähendamine üldjuhul 3 % käesoleva artikli 1 lõikes osutatud maksete kogusummast.

Liikmesriigid võivad kehtestada varajase hoiatamise süsteemi, mida kohaldatakse mittevastavuse üksikjuhtumite korral, mis esineb esimest korda ja mille kergemate tagajärgede, ulatuse ja kestuse tõttu ei järgne nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel toetuse vähendamist või sellest ilmajätmist. Kui sellele järgneva kontrolli käigus, mis tehakse kolme kalendriaasta jooksul, tehakse kindlaks, et mittevastavust ei ole kõrvaldatud, kohaldatakse esimese lõigu kohast vähendamist tagasiulatuvalt.

Mittevastavuste puhul, mis kujutavad otsest ohtu rahva- või loomatervisele, kohaldatakse siiski alati toetuse vähendamist või sellest ilmajätmist.

Liikmesriigid võivad määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] III jaotise 1. peatüki 3. jaos sätestatud põllumajandusettevõtete nõustamise süsteemi raames näha ette kohustusliku koolituse toetusesaajatele, kes on saanud varajase hoiatuse.

206. Korduvuse korral on vähendusprotsent suurem, kui see on hooletusest tingitud mittevastavuse korral ja esimest korda sisse nõutud.
207. Tahtliku rikkumise korral on see vähendusprotsent suurem kui lõike 3 kohaselt korduvuse korral kohaldatud protsendimäär või toetuse saajate hulgast väljaarvamine ning selliseid tagajärgi võib kohaldada ühe või mitme kalendriaasta jooksul.
208. Selleks et tagada liikmesriikidele võrdsed tingimused ning karistussüsteemi tõhusus ja hoiatav mõju, antakse komisjonile õigus võtta kooskõlas artikliga 100 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust täiendavate eeskirjadega karistuste kohaldamise ja arvutamise kohta.

Artikkel 87
Tingimuslikkusega seotud halduskaristustest tulenev summa

Liikmesriigid võivad endale jätta 20 % artiklis 86 osutatud vähendamiste ja väljaarvamiste kohaldamisest tulenevatest summadest.

V jaotis Ühissätted

I PEATÜKK Teabe edastamine

Artikkel 88 **Teabevahetus**

209. Lisaks määruses (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] sätestatule edastavad liikmesriigid komisjonile järgmise teabe ning järgmised deklaratsioonid ja dokumendid:

- (l) akrediteeritud makseasutuste ja akrediteeritud koordineerivate asutuste puhul:
 - i) nende akrediteerimisdokument;
 - ii) nende ülesanded (akrediteeritud makseasutus või akrediteeritud koordineeriv asutus);
 - iii) vajaduse korral nende akrediteerimise kehtetuks tunnistamine.
- (m) sertifitseerimisasutuste puhul:
 - i) nende nimi;
 - ii) nende aadressid;
- (n) fondide rahastatud tegevustega seotud meetmete puhul:
 - i) akrediteeritud makseasutuse või koordineeriva asutuse allkirjastatud kuludeklaratsioonid, mis kehtivad ka maksetaotlustena ja millele on lisatud nõutud teave;
 - ii) EAGFi puhul nende finantsnõuete prognoosid ning EAFRD puhul aasta jooksul esitatavate kuluprognoside ajakohastatud versioonid ja järgneva eelarveaasta kuluprognosid;
 - iii) liidu vahendite haldaja kinnitus ja akrediteeritud makseasutuste raamatupidamise aastaaruanded.

Akrediteeritud makseasutuste raamatupidamise aastaaruanded EAFRD kulude kohta esitatakse iga ÜPP strateegiakava tasandil.

210. Liikmesriigid teavitavad komisjoni korrapäraselt IV jaotise II peatükis osutatud ühtse süsteemi kohaldamisest. Komisjon korraldab liikmesriikidega selleteemalisi arvamustevahetusi.

Artikkel 89
Konfidentsiaalsus

211. Liikmesriigid ja komisjon võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada käesoleva määruse kohaselt rakendatavate kontrollimeetmete ning raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise raames edastatud või saadud teabe konfidentsiaalsus.

Kõnealuse teabe suhtes kohaldatakse määruse (Euratom, EÜ) nr 2185/96 artiklis 8 sätestatud eeskirju.

212. Ilma et see piiraks kohtumenetlusi käsitlevate siseriiklike sätete kohaldamist, kehtib IV jaotise III peatükis sätestatud kontrollimise käigus kogutud teabe suhtes ametisadaluse kaitse põhimõte. Kõnealust teavet tohib edastada ainult isikutele, kes tulenevalt oma kohustustest liikmesriikides või liidu institutsioonides peavad kõnealuste kohustuse täitmiseks olema sellest teadlikud.

Artikkel 90
Rakendamisolitused

Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse eeskirjad, milles käsitletakse järgmist:

- (ddd) komisjonile edastatavate või talle kättesaadavaks tehtavate järgmiste dokumentide vorm, sisu, perioodilisus, tähtajad ja tingimused:
- i) kuludeklaratsioonid ja -prognoosid, samuti nende ajakohastatud versioonid, sealhulgas sihtotstarbelised tulud;
 - ii) liidu vahendite haldaja kinnitus ja makseasutuste raamatupidamise aastaaruanded;
 - iii) raamatupidamisaruannete sertifitseerimisaruanded;
 - iv) akrediteeritud makseasutuste, koordineerivate asutuste ja sertifitseerimisasutuste nimed ja identifitseerimisandmed;
 - v) fondide rahastatavate kulude arvessevõtmise ja maksmise kord;
 - vi) liikmesriikide poolt maaelu arengu sekkumistega seoses tehtud finantskohandusi käsitlevad teated;
 - vii) artikli 57 kohaldamisel võetud meetmeid käsitlev teave;
- (eee) teabe ja dokumentide komisjoni ja liikmesriikide vahel vahetamise kord, samuti infosüsteemide rakendamine, sealhulgas kõnealuste süsteemidega töödeldavate andmete liik, vorm ja sisu ning nende säilitamise eeskirjad;
- (fff) liikmesriikide poolt komisjonile esitatav teave ja statistika ning esitatavad dokumendid ja aruanded, teavitamise tähtajad ja meetodid.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

II peatükk

Euro kasutamine

Artikkel 91 **Üldpõhimõtted**

213. Summad, mis on esitatud komisjoni otsustes ÜPP strateegiakavade vastu võtmise kohta, komisjoni kulukohustuste ja maksete summad ning tõendatud või kinnitatud kulude summad ning liikmesriikide kuludeklaratsioonide summad väljendatakse ja makstakse eurodes.
214. Põllumajandussektori õigusaktides kehtestatud hinnad ja summad väljendatakse eurodes.

Euro kasutusele võtnud liikmesriikides tasutakse või nõutakse need sisse eurodes ning liikmesriikides, mis ei ole eurot kasutusel võetud, omavääringus.

Artikkel 92 **Vahetuskurss ja rakendusjuht**

215. Artikli 91 lõikes 2 osutatud hinnad ja summad konverteeritakse liikmesriikides, mis ei ole eurot kasutusele võetud, omavääringusse vahetuskursi abil.
216. Vahetuskursi rakendusjuhiks on:
- (a) kaubavahetuses kolmandate riikidega sissenõutavate või tasutavate summade puhul impordi või ekspordiga seotud tolliformaalsuste täitmine;
 - (b) kõigil muudel juhtudel asjaolu, millega saavutatakse tehingu majanduslik eesmärk.
217. Kui määrusega (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] ettenähtud otsetoetus makstakse toetusesaajale muus vääringus kui euro, konverteerivad liikmesriigid eurodes väljendatud toetusesumma omavääringusse, võttes aluseks kõige uuema vahetuskursi, mille Euroopa Keskpank on avaldanud enne selle aasta 1. oktoobrit, mille jaoks toetust antakse.
- Erandina esimesest lõigust võivad liikmesriigid nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel otsustada konverteerimise teostada Euroopa Keskpanga kehtestatud keskmise vahetuskursi alusel ühe kuu jooksul enne selle aasta 1. oktoobrit, mille jaoks toetust antakse. Selle võimaluse valinud liikmesriigid kehtestavad ja avaldavad kõnealuse keskmise vahetuskursi enne kõnealuse aasta 1. detsembrit.
218. Mis puutub EAGFi, siis kuludeklaratsioonide koostades kohaldab liikmesriik, mis ei ole eurot kasutusele võtnud, sama vahetuskurssi, mida ta kasutas toetusesaajatele maksete tegemiseks või tulu saamiseks, järgides käesoleva peatüki sätteid.
219. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 100 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust eeskirjadega, milles käsitletakse kõnealuseid

rakendusjuhte ja kasutatavat vahetuskurssi. Konkreetse rakendusjuhu määramisel võetakse arvesse järgmisi kriteeriume:

- (c) vahetuskursi kohanduste tegelik kohaldatavus niipea kui võimalik;
- (d) turukorralduse alusel sooritatud analoogsete toimingute rakendusjuhtude sarnasus;
- (e) turukorraldusega seotud erinevate hindade ja summade rakendusjuhtude ühtsus;
- (f) sobivate vahetuskursside kohaldamise kontrolli otstarbekus ja tõhusus.

220. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 100 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust eeskirjadega, milles käsitletakse vahetuskurssi, mida kohaldatakse makseasutuse raamatupidamises kuludeklaratsioonide koostamisel ja riikliku ladustamise toimingute registreerimisel.

Artikkel 93

Kaitsemeetmed ja erandid

221. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, et tagada liidu õiguse kohaldamist, kui omavääringuga seotud erandlikud rahandustavad võivad seda ohustada. Kõnealused rakendusaktid võivad kehtivatest eeskirjadest kõrvale kalduda üksnes ajavahemikuks, mis on rangelt vajalik.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 3 nimetatud kontrollimenetlusega.

Euroopa Parlamenti, nõukogu ja liikmesriike teavitatakse viivitamata esimeses lõigus osutatud meetmetest.

222. Kui omavääringuga seotud erandlikud rahandustavad võivad ohustada liidu õiguse kohaldamist, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 100 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust käesolevast peatükist tehtavate eranditega järgmistel juhtudel:

- (g) kui riik kasutab ebaharilikke valuutavahetusvõtteid, näiteks erinevaid vahetuskursse, või rakendab vahetuslepinguid;
- (h) kui mõne riigi omavääring ei ole ametlikul valuutabörsil noteeritud või kui sellise omavääringu muutused võiksid põhjustada kaubandusmoonutusi.

Artikkel 94

Euro kasutamine euroalasse mittekuuluvate liikmesriikide poolt

223. Kui liikmesriik, kes ei ole eurot kasutusele võtnud, otsustab tasuda põllumajandussektori õigusaktidest tulenevaid kulusid eurodes, mitte omavääringus, võtab kõnealune liikmesriik meetmeid selle tagamiseks, et euro kasutamine ei tooks kaasa süstemaatilisi eeliseid võrreldes omavääringu kasutamisega.

224. Liikmesriik teatab komisjonile kavandatud meetmetest enne nende jõustumist. Kõnealused meetmed ei või jõustuda enne, kui komisjon on teatanud oma nõusolekust.

III peatükk

Aruandlus

Artikkel 95

Iga-aastane finantsaruanne

Igale eelarveaastale järgneva aasta septembri lõpuks koostab komisjon finantsaruande fondide haldamise kohta möödunud eelarveaasta jooksul ning esitab selle Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

IV peatükk

Läbipaistvus

Artikkel 96

Toetusesaajaid käsitleva teabe avaldamine

225. Liikmesriigid tagavad fondidest toetuse saajate andmete iga-aastase tagantjärele avaldamise kooskõlas [määruse (EL) .../... (ühissätete määrus) artikli 43 lõigetega 3–5] ning käesoleva artikli lõigetega 2, 3 ja 4.
226. [Määruse (EL) .../... (ühissätete määrus) artikli 43 lõikeid 3–5] kohaldatakse EAGFist ja EAFRDst toetuse saajate suhtes, kui see on asjakohane; kuid summasid, mis vastavad riikliku rahalise osalusele ja kaasrahastamise määrale, nagu on sätestatud kõnealuse määruse artikli 44 lõike 3 punktides h ja i, ei kohaldata EAGFi suhtes.
227. Käesolevas artiklis kasutatakse järgmisi mõisteid:
- „tegevus“ – meede või sekkumine;
 - „asukoht“ – omavalitsusüksus, kus toetusesaaja elab või on registreeritud, ning võimaluse korral sihtnumber või selle osa, et omavalitsusüksust kindlaks teha.
228. Kõnealuse määruse artikli 44 lõigetes 3–5 osutatud teave avaldatakse igas liikmesriigis konkreetsel veebisaidil. Kõnealune teave on avalikkusele kättesaadav kaks aastat alates selle esialgsest avaldamisest.

Liikmesriigid ei avalda määruhes (EL) .../... [ühissätete määrus] artikli 44 lõike 3 punktide a ja b osutatud teavet, kui toetusesaajale ühe aasta jooksul makstav toetus on 1 250 eurot või väiksem.

Artikkel 97

Toetusesaajate teavitamine neid puudutavate andmete avaldamisest

Liikmesriigid teavitavad toetusesaajaid sellest, et nende andmed avaldatakse artikli 96 kohaselt ning et liidu finantshuvide tagamise eesmärgil võivad liidu ja liikmesriikide auditeerimis- ja uurimisorganid nende isikuandmeid töödelda.

Määruse (EL) 2016/679 nõuete kohaselt teavitavad liikmesriigid toetusesaajaid seoses kõnealuse määruse kohastest õigustest ning kõnealuste õiguste kasutamisel kohaldatavast korrast.

Artikkel 98

Rakendamisolulitused

Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega sätestatakse eeskirjad:

- (ggg) artiklite 96 ja 97 kohase avaldamise vormi, sealhulgas meetme või sekkumise esitamisiis, ning ajakava kohta;
- (hhh) artikli 97 ühetaoliseks kohaldamiseks;
- (iii) komisjoni ja liikmesriikide koostöö kohta.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 101 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

V peatükk

Isikuandmete kaitse

Artikkel 99

Isikuandmete töötlemine ja kaitse

- 229. Ilma et see piiraks artiklite 96–98 kohaldamist, koguvad liikmesriigid ja komisjon isikuandmeid oma vastavate käesoleva määruse kohaste haldus-, kontrolli- ja auditeerimisülesannete ning seire- ja hindamiskohustuste täitmiseks, eelkõige seoses II jaotise II peatükis, III jaotise III ja IV peatükis, IV jaotises ning V jaotise III peatükis sätestatud ülesannete ja kohustustega, samuti statistilistel eesmärkidel, ega töötle neid andmeid muul eesmärgil.
- 230. Isikuandmete töötlemisel määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] kohase seire ja hindamise ning statistilistel eesmärkidel muudetakse andmed anonüümseks ja neid töödeldakse üksnes koondatud kujul.
- 231. Isikuandmeid töödeldakse kooskõlas määrustega (EÜ) nr 45/2001 ja (EL) 2016/679. Eelkõige ei säilitata selliseid andmeid andmesubjektide kindlakstegemist võimaldaval kujul kauem, kui on vajalik kõnealuste andmete kogumise või hilisema töötlemise eesmärgi täitmiseks, võttes arvesse kohaldatavas liikmesriigi ja liidu õiguses sätestatud minimaalseid andmete säilitamise tähtaegu.

232. Liikmesriigid teavitavad andmesubjekte, et nende isikuandmeid võidakse töödelda liikmesriikide ja liidu asutustes vastavalt lõikele 1 ning et neil on sellega seoses määrustega (EÜ) nr 45/2011 ja (EL) 2016/679 ettenähtud andmekaitseõigused.

VI jaotis

Delegeeritud õigusaktid ja rakendusaktid

Artikkel 100

Delegeeritud volituste rakendamine

233. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
234. Artiklites 10, 15, 21, 36, 38, 39, 42, 45, 50, 52, 53, 58, 62, 72, 74, 79, 86, 92, 93 ja 103 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile seitsmeks aastaks alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne seitsmeaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse vaikimisi samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
235. Euroopa Parlament või nõukogu võib artiklites 10, 15, 21, 36, 38, 39, 42, 45, 50, 52, 53, 58, 62, 72, 74, 79, 86, 92, 93 ja 103 osutatud delegeerimisvolitused igal ajal tühistada. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
236. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
237. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
238. Artiklite 10, 15, 21, 36, 38, 39, 42, 45, 50, 52, 53, 58, 62, 72, 74, 79, 86, 92, 93 ja 103 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub ainult juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole esitanud vastuväiteid kahe kuu jooksul pärast kõnealusest õigusaktist teatamist Euroopa Parlamendile ja nõukogule või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on mõlemad enne nimetatud ajavahemiku lõppemist komisjonile teatanud, et nad ei kavatse vastuväiteid esitada. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 101

Komiteemenetlus

239. Komisjoni abistab põllumajandusfondide komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
- Artiklite 10, 11, 15, 16, 19, 21, 24, 30, 37, 38, 39, 40, 42, 45, 50, 51, 52, 53, 56, 57, 58, 62, 73, 83, 90, 93 ja 98 kohaldamisel seoses küsimustega otsetoetustena makstavate sekkumiste, maaelu arengu sekkumiste ja ühise turukorralduse kohta

abistab komisjoni vastavalt põllumajandusfondide komitee, määrusega (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] loodud ühise põllumajanduspoliitika komitee ning määrusega (EL) nr 1308/2013 loodud põllumajandusturgude ühise korralduse komitee.

- 240. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.
- 241. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

VII jaotis Lõppsätted

Artikkel 102 **Kehtetuks tunnistamine**

242. Määrus (EL) nr 1306/2013 tunnistatakse kehtetuks.

Kuid:

- (a) määruse (EL) 1306/2013 artiklit 5, artikli 7 lõiget 3, artikleid 9 ja 34, artikli 35 lõiget 4, artikleid 36, 37, 38, 43, 51, 52, 54, 110 ja 111 ning asjaomaseid rakenduseeskirju ja delegeeritud õigusakte kohaldatakse jätkuvalt EAGFi puhul seoses põllumajanduslikul eelarveaastal 2020 ja varem tekkinud kulude ja tehtud maksetega ning EAFRD puhul seoses määruse (EL) nr 1305/2013 alusel komisjoni poolt heaks kiidetud maaelu arengu programmide raames tehtud kulude ja maksetega.
- (b) Määruse (EL) nr 1306/2013 artiklit 69 kohaldatakse jätkuvalt seoses kulude ja maksetega, mis on tehtud määruse (EL) nr 1307/2013 kohaselt rakendatud tegevuste eest ning määruse (EL) nr 1305/2013 alusel komisjoni poolt heaks kiidetud maaelu arengu programmide raames ja määruse (EL) nr 1306/2013 II jaotise I peatükis sätestatud muude ÜPP meetmete eest, mida rakendati enne käesoleva määruse, määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] ja määruse (EL) nr 1308/2013 (muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) .../...)³⁷ jõustumist.

243. Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ja neid loetakse vastavalt lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 103 **Üleminekumeetmed**

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 101 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust seoses eranditega, mida tehakse vajaduse korral käesolevas määruses sätestatud eeskirjadest ja nendele lisaks.

Artikkel 104 **Jõustumine ja kohaldamine**

244. Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.

³⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu [...] [...] määrus (EL) .../... (ELT L [...], [...], lk [...]).

245. Artikleid 7, 10, 18, 19, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 43, 51, 52, 53 ja 54 kohaldatakse EAGFi puhul siiski alates 16. oktoobrist 2020 tehtud kulude suhtes ja EAFRD puhul määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakava määrus] alusel tehtud kulude suhtes.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

- 1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus
- 1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile
- 1.3. Ettepaneku/algatuse liik
- 1.4. Ettepaneku/algatuse põhjendus
- 1.5. Meetme kestus ja finantsmõju
- 1.6. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

- 2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad
- 2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem
- 2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

- 3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub
- 3.2. Hinnanguline mõju kuludele
 - 3.2.1. *Üldine hinnanguline mõju kuludele*
 - 3.2.2. *Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele*
 - 3.2.3. *Kolmandate isikute rahaline osalus*
- 3.3. Hinnanguline mõju tuludele

1. ETTEPANEKU RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku nimetus

- a) Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1306/2013;
- b) Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse eeskirjad, kuidas toetada liikmesriikide koostatavaid Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavaid ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavu (ÜPP strateegiakavad), ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013;
- c) Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus, määrust (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta, määrust (EL) nr 251/2014 aromatiseeritud veiniproduktide määratlemise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähistega kaitse kohta, määrust (EL) nr 228/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks, ning määrust (EL) nr 229/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed Egeuse mere väikesaarte jaoks.

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad (*programmi teemavaldkond*)

Programmi teemavaldkond 8 – Mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) rubriiki 3 kuuluv põllumajandus- ja merenduspoliitika – Loodusvarad ja keskkond

1.3. Ettepanek/algatus käsitleb:

- ☐ uut meetet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest³⁸
- ☒ olemasoleva meetme pikendamist
- ☐ ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega

1.4. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.4.1. Lühiki- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 39 on sätestatud järgmised ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) eesmärgid:

a) suurendada põllumajanduse tootlikkust (sealhulgas tehnika arengu ja tootmistegurite optimaalse kasutamise abil);

b) selle kaudu kindlustada põllumajandusega tegeleva rahvastikuosa rahuldav elatustase (sealhulgas sissetulekute suurendamisega);

³⁸

Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

- c) stabiliseerida turge;
- d) tagada tarnekindlus ning
- e) tagada tarbijatele mõistliku hinnaga tarned.

Neid kohandatakse ja liigendatakse vastavalt punktis 1.4.2 märgitud probleemidele, et panna rõhku kümnele komisjoni prioriteedile aastateks 2015–2019 ja ÜRO kestliku arengu eesmärkidele ning et täita eespool nimetatud ettepanekuid, mille eesmärk on kehtestada ühise põllumajanduspoliitika õigusraamistik aastateks 2021–2027 – lihtsam, arukam, kaasaegne ja säästvam ÜPP.

1.4.2. *ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda erinevatest teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.*

ELi põllumajanduse ja maaelu arengu valdkonna põhiprobleemide piiriülese ja üleilmse laadi tõttu on vaja ühist poliitikat ELi tasandil. Nende probleemide lahendamiseks on ÜPPga ette nähtud teha järgmist:

- tagada ühtne turg ja võrdsed võimalused toiduga kindlustatuse aluseks oleva ühise sisetulekutagatise toetussüsteemi kaudu ja hoida ära võimalikud konkurentsimoonutused;
- tugevdada ELi põllumajandussektori vastupanuvõimet, mis on vajalik üleilmastumise ohjamiseks, ja
- tegelda põhiliste kestlikkuse probleemidega, näiteks kliimamuutuste, veekasutuse, õhu kvaliteedi ja elurikkuse probleemidega ÜPP keskkonnaaspektide kaudu.

Muudes valdkondades tuleb omavahel ühendada üleeuroopaline mõõde ja suurem subsidiaarsus. Nendeks valdkondadeks on toiduohutus (nt standardite ühtlustamine), maaelu arengu probleemid (suured erinevused maapiirkondade tööpuuduse küsimuses liikmesriigiti), kehv taristu ja kehvad teenused maapiirkondades, teadustegevuse ja innovatsiooni puudujäägid ning toidu kvaliteedi, tervishoiu ja toitumise probleemid. Asjakohased ELi tasandi meetmed võimaldavad nende probleemidega tõhusamalt ja tulemuslikumalt tegelda, kui liikmesriikidele on tagatud suurem paindlikkus.

1.4.3. *Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid*

Kehtiva poliitilise raamistiku hindamise, sidusrühmadega ulatusliku konsulteerimise ning tulevikukatsumuste ja -vajaduste analüüsi põhjal on teostatud üksikasjalik mõjuhindang. Lisaüksikasjad leiab seadusandlikele ettepanekutele lisatud mõjuhindangust ja seletuskirjast.

1.4.4. *Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega*

Märkimisväärne koostoime ja lihtsustamine saavutatakse eelkõige seoses ÜPPga, kui ÜPP strateegiakava käsitlevasse ühte strateegilisse raamistikku koondatakse EAGFi ja EAFRD rahastatavate sekkumismeetmete rakendamine. Liikmesriikides juba loodud struktuurid jäävad küll alles, kuid samal ajal lihtsustatakse ja kohandatakse

haldus- ja kontrollieeskirju, mida liikmesriigid konkreetsete sekkumismeetmete suhtes rakendavad.

ÜPP on tihedalt läbi põimunud kliima- ja keskkonnapoliitikaga, toiduohutusega, terviseetemetega, maapiirkondade digiteerimise tegevuskavaga, biomajandusega, teadmiste ja innovatsiooni levikuga, naabruspoliitikaga, kaubandus- ja arengupoliitikaga ning programmiga Erasmus+.

ÜPP võtab arvesse ja täiendab teisi ELi poliitikavaldkondi ja rahastamisvahendeid, näiteks meetmeid, mida rakendatakse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest, InvestEU fondist, ning teadusuuringute ja innovatsiooni üheksanda raamprogrammi alusel, samuti keskkonna- ja kliimapolitiikat. Vajaduse korral kehtestatakse ühised eeskirjad, et maksimeerida rahastamisvahendite omavahelist kooskõla ja vastastikust täiendavust ning samal aja tagada kõnealuste poliitikavaldkondade eripära arvessevõtmine.

Koostoime teadusuuringute raamprogrammiga tagatakse klastriga FP9 „Toit ja loodusvarad“, mille eesmärk on muuta põllumajandus ja toidusüsteemid täiesti ohutuks, kestlikuks, vastupidavaks, ringlust toetavaks, mitmekesiseks ja uuenduslikuks. ÜPP tugevdab veelgi seost ELi teadusuuringute- ja innovatsioonipoliitikaga, seades ÜPPs prioriteediks biomajanduse. Klastris „Toit ja loodusvarad“ pannakse rõhku ka digitaalrevolutsioonist saadavale kasule, nii et teadusuuringud ja innovatsioonitegevus aitaksid kaasa põllumajanduse ja maapiirkondade digiteerimisele.

Käesoleva finantsselgitusega hõlmatud seadusandlikke ettepanekuid tuleks vaadelda üldisemas kontekstis, st seoses ettepanekuga ühissätete määramise kohta, millega kehtestatakse fondide, näiteks EAFRDd, Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi jt hõlmavate ühiseeskirjade ühtne raamistik. Selle raammääruse abil vähendatakse oluliselt halduskoormust, kulutatakse ELi rahalisi vahendeid tulemuslikult ning lihtsustatakse kohaldamist.

1.5. Meetme kestus ja finantsmõju

☒ Piiratud kestusega

– ☒ kehtib 1.1.2021–31.12.2027

– ☒ finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele avaldub ajavahemikul 2021–2027 ja maksete assigneeringutele ajavahemikul 2021–2027 ja sellest edasi

☒ Piiramatu kasutusega Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus, määrust (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta, määrust (EL) nr 251/2014 aromatiseeritud veinipoodete määratlemise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähistega kaitse kohta, määrust (EL) nr 228/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks, ning määrust (EL) nr 229/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed Egeuse mere väikesaarte jaoks

- Rakendamine alates (eelarveaastast) 2021.

1.6. Ettenähtud eelarve täitmise viisid³⁹

☒ Otsene eelarve täitmine komisjoni poolt

- ☒ oma talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;
- ☒ rakendusametite kaudu

☒ Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega

☐ Kaudne eelarve täitmine, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- ☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;
- ☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (täpsustage);
- ☐ Euroopa Investeeringuspangale (EIP) ja Euroopa Investeeringufondile (EIF);
- ☐ finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;
- ☐ avalik-õiguslikele asutustele;
- ☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd nad esitavad piisavad finantstagatised;
- ☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;
- ☐ isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.
- *Mitme eelarve täitmise viisi valimise korral esitage üksikasjad rubriigis „Märkused“.*

Märkused

Võrreldes praeguse olukorraga olulisi muudatusi ei tehta, st ÜPP reformi seadusandlike ettepanekutega seotud kulusid rahastatakse valdavalt koostöös liikmesriikidega. Väga väikest osa haldab komisjon siiski ka edaspidi ise.

³⁹ Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud veebisaidil:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Täpsustage tingimused ja sagedus.

Kehtestatakse tegevus-, järelevalve- ja hindamisraamistik, et:

- a) hinnata ÜPP mõju, tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja ELi lisaväärtust;
- b) seada vahe-eesmärgid ja sihid ÜPP strateegiakavade erieesmärkide jaoks;
- c) jälgida ÜPP strateegiakava eesmärkide saavutamiseks tehtut;
- d) hinnata ÜPP strateegiakavade kohaste sekkumismeetmete mõju, tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust ja sidusust;
- e) toetada järelevalve ja hindamisega seotud ühist õppeprotsessi.

Korraldusasutus ja seirekomisjon jälgivad ÜPP strateegiakava rakendamist ja selle eesmärkide saavutamiseks tehtut.

Iga-aastased tulemusaruanded

15. veebruariks 2023 ja seejärel iga järgmise aasta 15. veebruariks kuni aastani 2030 esitavad liikmesriigid komisjonile iga-aastase tulemusaruande ÜPP strateegiakava rakendamise kohta eelmisel eelarveaastal. Nendes aruannetes esitatakse põhiline kvalitatiivne ja kvantitatiivne teave ÜPP strateegiakava rakendamise kohta, viidates finantsandmetele ning väljund- ja tulemusnäitajatele. Samuti lisatakse teave saavutatud väljundite, tehtud kukutuste, saavutatud tulemuste ja eesmärkide saavutamiseks veel vajaliku kohta.

Esitatud andmed peavad seostuma osaliselt ja täielikult rakendatud sekkumismeetmetega seotud näitajate saavutatud väärtustega. Samuti peavad need andmed olema seotud eelmisel eelarveaastal ÜPP strateegiakava rakendamisel saavutatuga, ÜPP strateegiakava toimimist mõjutavate asjaoludega, eelkõige vahe-eesmärkidest kõrvalekalletega, nende põhjustega ja võetud meetmetega, kui meetmeid on võetud.

Komisjon vaatab läbi iga-aastase tulemusaruande, kontrollib seda ja kiidab selle heaks, lähtudes aruandes esitatud teabest.

ÜPP strateegiakava hindamine

Liikmesriigid teevad asjaomase ÜPP strateegiakava eelhindamise, sealhulgas analüüsivad selle tugevaid ja nõrku külgi, võimalusi ja sellega seotud ohtusid, et selgitada välja ÜPP strateegiakavaga rahuldatavad vajadused.

Liikmesriigid hindavad ÜPP strateegiakavasid selleks, et parandada nende väljatöötamise ja rakendamise kvaliteeti ning hinnata nende tulemuslikkust, tõhusust,

asjakohasust, sidusust, ELi lisaväärtust ja mõju seoses nende osatähtsusega ÜPP üldiste ja konkreetsete eesmärkide saavutamisel.

Tulemuslikkuse hindamine komisjonis

Komisjon koostab mitmeaastase kava ÜPP hindamiseks, mille läbiviimise eest ta ise vastutab.

VII lisas esitatud näitajaid arvesse võttes teostab komisjon vahehindamise, et kontrollida fondide tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja ELi lisaväärtust. Komisjon võib kasutada kogu asjakohast teavet, mis on juba kättesaadav vastavalt finantsmääruse artiklile 128.

Komisjon teostab järelhindamise, et kontrollida fondide tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja ELi lisaväärtust.

ÜPP, sealhulgas ÜPP strateegiakavade hindamisel saadud tõendite ja muu asjakohaste teabeallikate põhjal esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule 31. detsembriks 2025 esialgse aruande kõnealuse artikli rakendamise kohta, sealhulgas esimesed tulemused ÜPP tulemuslikkuse kohta. Teine aruanne, milles käsitletakse ÜPP tulemuslikkuse hindamist, esitatakse 31. detsembriks 2031.

Põhinäitajatel põhinev aruandlus

Komisjon esitab aruande kogu programmitöö perioodil erieesmärkide saavutamisel tehtu kohta liikmesriikide edastatud teavet ja põhinäitajaid kasutades.

Kooskõlas finantsmääruse artikli 38 lõike 3 punkti e alapunkti i kohase aruandluskohustusega esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule kõnealuses artiklis osutatud tulemuslikkusteabe, mida mõõdetakse põhinäitajatega.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus.

ÜPP puhul toimub eelarve täitmine eelkõige koostöös liikmesriikidega. Liikmesriikides olemas olevad juhtimisasutused, täpsemalt makse- ja sertifitseerimisasutused, on tõendanud oma tulemuslikkust ELi eelarve kaitsmisel ja usaldusväärse finantsjuhtimise tagamisel. Püsivalt väike ÜPPga seotud vigade arv viimastel aastatel näitab seda, et liikmesriikide loodud haldus- ja kontrollisüsteemid toimivad nõuetekohaselt ning tagavad põhjendatud usaldusväarsuse.

Uus ÜPP rakendamismudel vastab sellele olukorrale, suurendades liikmesriikide jaoks subsidiaarsust olemasolevate kontrollisüsteemide üle otsustamisel ja nende haldamisel liidu üldisemate eeskirjade raames. Lisaks sellele, et järgitakse tulemustele ja tulemuslikkusele orienteeritud maksetele keskenduvat eelarvestrateegiat, on ÜPPs maksete rahastamise kõlblikkus ühendatud tegeliku kohapealse tegutsemisega. Seepärast on alates 2020. aastast rakendatavat ÜPPd käsitlevates seadusandlikes ettepanekutes finantsjuhtimise ja usaldusväarsuse näidise keskseks elemendiks tulemuslikkus.

Uue perioodi kontrollistrateegia on täielikult kooskõlas ühtse auditi põhimõttega ning tagab akrediteeritud makse- ja sertifitseerimisasutuste vajaliku usaldusväärsuse. Komisjon pöörab erilist tähelepanu olemasolevate juhtimissüsteemide tulemuslikule toimimisele ja tulemusaruandluse usaldusväärsusele. Nagu ka praegu, kavandatakse perioodi algul auditistrateegia ja mitmeaastane tööprogramm.

Kokkuvõttes tagab komisjon liikmesriikides loodud juhtimissüsteemide tulemusliku toimimise, hüvitab makseasutuste tehtud maksed ning kontrollib iga-aastaseid tulemusaruandeid ja kiidab need heaks, hinnates liikmesriikide esitatud andmeid saavutatu kohta.

2.2.2. Teave tuvastatud ohtude ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta.

ÜPP-l on üle seitsme miljoni toetusesaaja, kes saavad toetust väga mitmesuguste eri toetuskavade alusel. ÜPP valdkonnas esinevate vigade arvu pidev vähenemine annab tunnistust makseasutuste haldus- ja kontrollisüsteemide usaldusväärsusest ja töökindlusest.

Seni on ÜPPd rakendatud üksikasjalike rahastamiskõlblikkuse eeskirjade kaudu toetusesaaja tasandil, mis muutis süsteemi keerulisemaks ning suurendas halduskoormust ja vigade esinemise riski. Haldus- ja kontrollisüsteemi kulused riskide leevendamisel on peetud mõnevõrra ebaoproportsionaalseks.

Alates 2020. aastast rakendatavat ÜPPd käsitlevas seadusandlikus pakettis vähendatakse nõuetele vastavuse aspekti märgatavalt ja suurendatakse tulemuslikkuse osatähtsust. Liikmesriigid peavad täitma ELi õigusnormidest tulenevaid kohustusi ning seejärel kehtestama asjakohase haldus- ja kontrollisüsteemi. Liikmesriikidel on võimalik paindlikumalt välja töötada oma tegelikule olukorrale paremini sobivaid kavasid ja meetmeid. Seepärast on ÜPP raames rahastamise tingimuseks ELi tasandil kindlaks määratud ühiste eesmärkide saavutamiseks kehtestatud poliitika strateegiline ellurakendamine. ÜPP kava on liikmesriikide ja komisjoni vaheline kokkulepe, mille alusel töötatakse välja ja kinnitatakse seitsme aasta strateegia, eesmärgid, sekkumismeetmed ja kavandatavad kulutused.

Ühise põllumajanduspoliitika rahastamist, haldamist ja seiret käsitleva määruse ettepanekuga kohandatakse praegust süsteemi uue rakendamismudeliga ja samal ajal jäävad alles hästi toimivad juhtimisasutused (makse- ja sertifitseerimisasutused). Nagu ka praegu, peab iga makseasutuse juht igal aastal esitama liidu vahendite haldaja deklaratsiooni, milles käsitletakse raamatupidamisarvestuse täielikkust, täpsust ja õigsust, sisekontrollisüsteemide nõuetekohast toimimist, sealhulgas ELi põhinõuete täitmist, ning tulemusaruande usaldusväärsust. Sõltumatu auditeerimisasutus peab esitama kõigi nende elementide kohta arvamuse.

Kui liikmesriik ei ole saavutanud kokkulepitud normidele vastavaid väljundeid, vähendatakse kulutusi. Endiselt tehakse vastavusauditeid, et hinnata juhtimisstruktuuride toimimist. Komisjon jätkab põllumajanduskulude auditeerimist, kasutades riskipõhist lähenemisviisi, et kooskõlas ühtse auditi põhimõttega tagada auditite sihtrühmaks suurima riskiga alad. Lisaks on olemas selged mehhanismid

selleks, et peatada maksed juhul, kui juhtimisstruktuurides esineb suuri puudujääke või tulemuslikkus kipub üha enam vähenema.

Põhiline risk, mis uuel perioodil võib ilmneda, on see, et kui leeveneb konkreetne ja üksikasjalik kord, kuidas liikmesriikide haldus- ja kontrollisüsteeme tuleks makseasutuste tasandil kehtestada, võib komisjoni maine saada kahjustatud, juhul kui liikmesriikide kehtestatud rahastamiskõlblikkuse eeskirju ei järgita. Tuleks rõhutada, et komisjon tagab juhtimissüsteemide olemasolu ning väljundite ja tulemuste saavutamise. Tulemustele keskenduvat eelarvepoliitikat järgides seab komisjon tähelepanu keskmesse selle poliitikaga saavutatava.

2.2.3. *Kontrollide kulutõhususe (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse) hinnang ja põhjendus ning prognoositav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).*

Tänu ÜPP uuele rakendamismudelile peaksid märgatavalt vähenema kontrollikulud nii liikmesriikide kui ka toetusesaajate puhul.

ELi tasandi nõuete hulka on oluliselt vähendatud ja nõuete kehtestamine on antud liikmesriikidele, kes peaksid kasutama võimalust ja kohandama toetusesaajatele seatavaid kohustusi vastavalt riigi või piirkonna konkreetsele eripärale.

Liikmesriigid lähtuvad haldus- ja kontrollisüsteemi kindlaksmääramisel ELi lihtsustatud raamistikust, mis on määratletud seadusandlikes ettepanekutes. Ühtne haldus- ja kontrollisüsteem, mille alla kuulub ligikaudu 88 % ÜPP maksetest, jääb alles, kuigi konkreetSED aspektid, mis seni on kindlaks määratud ELi tasandil, jäetakse liikmesriikide otsustada. Seepärast ei määrata enam ELi tasandil kindlaks kontrollide intensiivsust ega ulatust, mis on põhiline kulukäitur.

Tulemuslikkusele keskendumine nõuab usaldusväärset ja töökindlat aruandlussüsteemi, mis (nagu eespool juba nimetatud) oleneb sõltumatutest audititest. Samas ei eeldata, et see mõjutaks oluliselt liikmesriikide halduskoormust, kuna enamik väljundnäitajatest on akrediteeritud makseasutustele juba kättesaadavad.

Liikmesriikidel on võimalik lihtsustada ja vähendada ÜPP haldamise ja kontrollimisega seotud halduskoormust, sest nad saavad kohandada rahastamiskõlblikkuse eeskirju toetusesaaja tasandil ning otsustada kõige paremini sobiva kontrolliviisi üle (ega pea kasutama üht standardsüsteemi). Nagu ÜPPd käsitlevatele seadusandlikele ettepanekutele lisatud mõjuhinnangus lihtsustamispeatüki osas märgitud, ei tohiks uue ÜPP ellurakendamise kulud suurenedA (praegu 3,6 %), isegi kui võtta arvesse tulemusaruande suuremat osatähtsust.

Mis puutub eeldatavasse vigade arvu, siis vastavalt uuele rakendamismudelile hinnatakse kulude rahastamiskõlblikkust saavutatud väljundites. Seega ei vaadeldaks vigade arvutamisel iga üksiku tehingu seaduslikkust ja korrektsust, vaid saavutatud väljundite ja hüvitatud kulude suhet. Kuludele vastava väljundi puudumise korral vähendatakse neid iga-aastase tulemusaruande kontrollimise ja heakskiitmise raames, nii et ELi eelarve oleks kaitstud.

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Täpsustage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettustevastase võitluse strateegias esitatud meetmed.

Seadusandliku paketiga on ette nähtud, et liikmesriigid tagavad tõhusa kaitse pettuste vastu, eelkõige seal, kus risk on suurem, hoides ära, avastades ja korrigeerides eeskirjade eiramise ja pettuse juhtusid. Liikmesriigid peavad kehtestama tõhusad, hoiatavad ja proportsionaalsed karistused vastavalt liidu õigusaktidele või liikmesriigi õigusele ning nõudma sisse alusetult tehtud maksed koos intressidega.

ELi põhinõuded on üks osa juhtimisstruktuuridest, mida auditeerivad sertifitseerimisasutused ja riskipõhise lähenemisviisi järgides ka komisjon vastavalt ühtse auditi põhimõttele.

Olukorrale vastavaid üksikasju käsitletakse põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi pettustevastase võitluse läbivaadatud strateegias. Samas ei tohiks pettuste ja eeskirjade eiramise muude ränkade juhtude liigitus tulevikus oluliselt muutuda võrreldes praeguse liigitusega.

Praegust liikmesriikide sihipärase koolitamise korda, kuidas pettusi ja muid eeskirjade eiramise ränki juhtusid ära hoida, avastada ja korrigeerida, laiendatakse tõenäoliselt tulevasele ÜPP-le. Sama kehtib liikmesriikidele mõeldud temaatiliste juhendite kohta, mis hõlmavad konkreetseid suure riskiga alasid.

3. ETTEPANEKU HINNANGULINE FINANTSMÕJU

Käesolevas finantsselgituses esitatud summad on väljendatud jooksevhindades.

Lisaks õigusakti ettepanekutest tulenevatele muudatustele, nagu on loetletud allpool lisatud tabelites, on õigusakti ettepanekutes tehtud veel muudatusi, millel puudub finantsmõju.

Tuleks rõhutada, et turuga seotud kulude puhul arvesse võetud summad põhinevad eeldusel, et riikliku sekkumise kokkuostu ei korraldata ega võeta ka muid meetmeid, mis on seotud kriisiolukorraga mis tahes sektoris.

EAGFi raames luuakse uus põllumajandusreserv, et põllumajandussektorit täiendavalt toetada turvavõrgumeetmetega turu korraldamisel ja stabiliseerimisel ning/või põllumajandustoodete tootmist või turustamist mõjutavate kriiside korral. Kõnealuse reservi maht peab olema vähemalt 400 miljonit eurot iga eelarveaasta algul. 2020. aastal põllumajanduse kriisireservist kasutamata summad kantakse üle 2021. eelarveaastasse reservi loomiseks; kasutamata summade iga-aastast ülekandmist kohaldatakse ajavahemikul 2021–2027. Reservi kasutamise korral täiendatakse seda olemasolevate eelarvevõimaluste piires või uute assigneeringutega. Kui ületatakse mitmeaastase finantsraamistiku perioodil 2021–2027 EAGFi erikulutustele kindlaks määratud ülemmäära, kohaldatakse kõigi nimetatud ülemmäära ületavate vajaduste rahuldamiseks, sealhulgas reservi taastäitmiseks, finantsdistsipliini mehhanismi. Seepärast ei nähta aastateks 2021–2027 ette finantsdistsipliini korduvat kasutamist reservi loomisel. Edaspidi kohaldatakse finantsdistsipliini mehhanismi EAGFi ülemmäärast kinnipidamise tagamiseks.

Mis puutub otsetoetustena makstavate sekkumiste liikidesse, siis Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1307/2013 eelarveaastaks 2021 (kalendriaasta 2020) seatud netoülemmäärad on kõrgemad kui summad, mis juuresolevates tabelites märgitud sekkumisliikidele on eraldatud, ja sellest tulenevalt tuleb neid summasid vastavalt ÜPP rahastamise paketti käsitlevale lõplikule kokkuleppele kohandada tähtaegadega, mida liikmesriigid vajavad sekkumismeetmete õigeaegseks rakendamiseks.

Ettepaneku kohaselt jätkatakse otsetoetuste liikmesriikidevahelist ühtlustamist: liikmesriigid, kellele makstav keskmine toetus on alla 90 % ELi keskmisest, täidavad ELi keskmisest 90 %-ni jäävast puuduvast vahest 50 % kuue aasta jooksul alates 2022. aastast. Kõik liikmesriigid annavad oma panuse sellisesse olukorra omavahelisse ühtlustamisse. See kajastub ÜPP strateegiakavasid käsitleva määruse IV lisas esitatud eraldistes, mis liikmesriikidele otsetoetusteks ette nähakse.

Põllumajandustootjatele ettenähtud otsetoetussummade vähendamine ei mõjuta otsetoetusteks ettenähtud eelarveeraldisi, sest maksete vähendamisest tekkivat ülejääki kasutatakse ümberjaotava toetuse rahastamiseks samas liikmesriigis. Kui maksete vähendamisest tekkivast ülejäägist ole võimalik otsetoetustena makstavaid sekkumisi rahastada, kantakse see üle asjaomase liikmesriigi EAFRD-eraldistesse. Selliste võimalike ülekantavate summade suurust ei ole võimalik praeguses etapis hinnata.

Mis puudutab EAGFi sihtotstarbelist tulu, siis prognoos kajastab pärast 2020. aastat laekuvate lubatud edasilükkamiste ja osamaksete mõju eelmistele kontrollimis- ja heakskiitmistsustele ning sihtotstarbelist tulu, mis saadakse raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise tulemusena ning eeskirjade eiramisest. Viimati nimetatut peaks võrreldes praegusega vähenema pärast uue rakendamismudeli kasutuselevõttu.

Mis puudutab EAFRDd, siis on ettepanekuga ette nähtud vähendada ELi-poolseid kaasrahastamismäärasid analoogselt muude Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega. See koos sekkumisliikidele ettenähtud EAFRD-eraldistega võimaldab Euroopa maapiirkondi avalikust sektorist üldjoontes samamoodi edasi toetada. Liikmesriikidele tehakse eraldi objektiivsete kriteeriumide ja varasema tulemuslikkuse alusel.

Reformiettepanekud sisaldavad sätteid, mis tagavad liikmesriikidele teatava paindlikkuse seoses eraldistega, mis on mõeldud otsetoetustena ja maaelu arengu toetustena makstavate sekkumiste liikidele, ning paindlikkuse otsetoetustena makstavate sekkumiste liikide ja teatavate sektoripõhiste sekkumisliikide vahel. Kui liikmesriik otsustab sellist paindlikkust kasutada, on sellel finantstagajärjed teatavate summade raames, mida ettepaneku praeguses etapis ei saa veel kindlaks määrata.

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik ja kulude uute eelarveridade esialgne loetelu⁴⁰

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneerin gute liik	Rahaline osalus			
	Rubriik 3: Loodusvarad ja keskkond	Liigendatud/liigendamata ⁴¹	EFTA riigid ⁴²	Kandidaatriigid ⁴³	Kolmandad riigid	Finantsmääruse artikli [21 lõike 2 punkti b] tähenduses
3	[08.01.YY] EAGF – Mitteoperatiivne tehniline abi	Liigendamat	EI	EI	EI	EI
3	[08.01.YY] EAFRD – Mitteoperatiivne tehniline abi	Liigendamat	EI	EI	EI	EI
3	[08.01.YY] Rakendusametid	Liigendamat	EI	EI	EI	EI
3	[08.02.YY] Põllumajandusreserv	Liigendamat	EI	EI	EI	EI

⁴⁰ Praeguste eelarveridade arv peab jääma samaks ja numeratsiooni tuleb kohandada uuele eelarveliigendusele (nt praegused eelarvepeatükid 05 07 ja 05 08). Pärast ÜPPd käsitleva ettepaneku väljatöötamist võib liigendust kohandada.

⁴¹ Liigendatud = liigendatud assigneeringud / liigendamat = liigendamat assigneeringud.

⁴² EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

⁴³ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

Mitmeaasta se finantsraam istiku rubriik	Eelarverida	Assigneerin gute liik	Rahaline osalus			
	Rubriik 3: Loodusvarad ja keskkond	Liigendatu d/liigendam ata ⁴¹	EFTA riigid ⁴²	Kandidaatri igid ⁴³	Kolmand ad riigid	Finantsmääruse artikli [21 lõike 2 punkti b] tähtsuses
3	[08.02.YY] Sektoripõhised sekkumisliigid ÜPP kava alusel	Liigenda mata	EI	EI	EI	EI
3	[08.02.YY] Turuga seotud kulud väljaspool ÜPP kava	Liigendat ud ja liigenda mata	EI	EI	EI	EI
3	[08.02.YY] ÜPP kava alusel otsetoetustena makstavate sekkumiste liigid	Liigenda mata	EI	EI	EI	EI
3	[08.02.YY] Väljaspool ÜPP kava otsetoetustena makstavate sekkumiste liigid	Liigenda mata	EI	EI	EI	EI
3	[08.02.YY] EAGF – Tehniline tegevusabi	Liigendat ud ja liigenda mata	EI	EI	EI	EI
3	[08.03.YY] ÜPP kava alusel maaelu arengu toetustena aastatel 2021–2027 makstavate sekkumiste liigid	Liigendat ud	EI	EI	EI	EI
3	[08.03.YY] EAFRD – Tehniline tegevusabi	Liigendat ud	EI	EI	EI	EI
7	[08.01.YY] Põllumajanduse ja maaelu arengu poliitikavaldkonnas tegutsevate ametnike ja ajutiste töötajatega seotud kulud	Liigenda mata	EI	EI	EI	EI
7	[08.01.YY] Põllumajanduse ja maaelu arengu poliitikavaldkonda toetavad koosseisuväliste töötajatega seotud ja muud juhtimiskulud	Liigenda mata	EI	EI	EI	EI
7	[08.01.YY] Põllumajanduse ja maaelu arengu poliitikavaldkonna IKT- seadmete ja -teenustega seotud kulud	Liigenda mata	EI	EI	EI	EI

Eespool tabelis esitatud eelarvepunktide loetelu on esialgne ega mõjuta konkreetset eelarveliidendust, mille komisjon esildab iga-aastase eelarvemenetluse raames.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	3	Loodusvarad ja keskkond
---	----------	-------------------------

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pärast 2027. aa stat	KOKK U
08 02 YY – Põllumajandusreserv	Kulukohustused = maksed	(1)	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata		Ei kohaldata
08 02 YY – Sektoripõhised sekkumisliigid ÜPP kava alusel ⁴⁴	Kulukohustused = maksed	(2)	2 044,116	2 066,584	2 091,060	2 115,010	2 139,737	2 165,443	2 192,347		14 814,294
08 02 YY – Turuga seotud kulud väljaspool ÜPP kava	Kulukohustused	(3)	638,309	638,309	638,309	638,309	638,309	638,309	638,309		4 468,163
	Maksed	(4)	605,136	611,601	623,808	627,643	629,770	630,334	630,314	109,558	4 468,164
08 02 YY – Otsetoetustena makstavate sekkumiste liigid	Kulukohustused = maksed	(5)	37 392,689	37 547,129	37 686,679	37 802,859	37 919,038	38 035,217	38 151,396		264 535,007
08 02 YY – Väljaspool ÜPP kava otsetoetustena makstavate sekkumiste liigid	Kulukohustused = maksed	(6)	421,321	421,321	421,321	421,321	421,321	421,321	421,321		2 949,249
08.02.YY – EAGF – Tehniline tegevusabi ⁴⁵	Kulukohustused = maksed ⁴⁶	(7)	71,000	71,000	71,000	71,000	71,000	71,000	71,000		497,000

⁴⁴ Sektoripõhiste sekkumisliikide mahu suurenemine ÜPP kava alusel on seletatav põllumajandussektori toetuseks kavandatud 60 miljoni euro suuruse eraldisega ning puu- ja köögiviljasektori kulude suurenemisega, mis ei piirdu ELi tasandi rahastamispaketiga, järgides eelarve viimatist täitmist.

08 01 YY – EAGFi vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud ⁴⁷	Kulukohustused = maksed	(8)	13,000	13,000	13,000	13,000	13,000	13,000	13,000		91,000
67 01 & 67 02 – EAGFi sihtotstarbeline tulu	Kulukohustused = maksed	(9)	280,000	230,000	130,000	130,000	130,000	130,000	130,000		1 160,000
KOKKU – EAGF	Kulukohustused	(10)=(1+2+3+5+6+7+8-9)	40 300,435	40 527,343	40 791,369	40 931,499	41 072,405	41 214,290	41 357,373		286 194,715
	Maksed	(11)=(1+2+4+5+6+7+8-9)	40 267,262	40 500,635	40 776,868	40 920,833	41 063,866	41 206,315	41 349,378	109,558	286 194,715

08 03 YY – Maaelu arengu toetustena makstavate sekkumiste liigid	Kulukohustused	(12)	11 230,561	11 230,561	11 230,561	11 230,561	11 230,561	11 230,561	11 230,561		78 613,927
	Maksed	(13)	786,139	3 703,699	6 314,312	7 860,977	9 356,414	10 331,700	11 025,236	29 235,450	78 613,927
08 03 YY – EAFRD – ELi tehniline tegevusabi	Kulukohustused = maksed ⁴⁸	(14)	22,147	22,147	22,147	22,147	22,147	22,147	22,147		155,029
08 01 YY – EAFRD vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud	Kulukohustused = maksed	(15)	6,000	6,000	6,000	6,000	6,000	6,000	6,000		42,000
KOKKU – EAFRD	Kulukohustused	(16)=(12+14+15)	11 258,708	11 258,708	11 258,708	11 258,708	11 258,708	11 258,708	11 258,708		78 810,955
	Maksed	(17)=(13+14+15)	814,286	3 731,846	6 342,459	7 889,124	9 384,561	10 359,847	11 053,383	29 235,450	78 810,955

⁴⁵ Kaasa arvatud summad, mida praegu rahastatakse peatükkide 05 07 (põllumajanduskulude audit) ja 05 08 (põllumajanduse ja maaelu arengu poliitikavaldkonna poliitiline strateegia ja koordineerimine) alt.

⁴⁶ Lihtsustamise huvides käsitatakse siin EAGFi tehnilise abi assigneeringuid liigendamata assigneeringutena. Täitmata kulukohustuste summa tundub ebaolulisena võrreldes käesoleva finantsselgituses esitatud kogusummaga.

⁴⁷ Kaasa arvatud summad, mida praegu rahastatakse eelarvepunktide 05 01 04 01 – Euroopa Põllumajanduse Tagatistfondi (EAGF) toetuskulud – mitteoperatiivne tehniline abi, ning 05 01 06 01 – Tarbija-, Tervise- ja Toiduküsimuste Rakendusamet – toetus põllumajanduse edendamise programmist, alt.

⁴⁸ Lihtsustamise huvides käsitatakse siin EAFRD tehnilise abi assigneeringuid liigendamata assigneeringutena. Täitmata kulukohustuste summa tundub ebaolulisena võrreldes käesoleva finantsselgituses esitatud kogusummaga.

ÜPP-le ettenähtud assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	=10+16	51 559,143	51 786,051	52 050,077	52 190,207	52 331,113	52 472,998	52 616,081		365 005,670
	Maksed	=11+17	41 081,548	44 232,481	47 119,327	48 809,957	50 448,427	51 566,162	52 402,761	29 345,008	365 005,670

Ümardamise tõttu ei ole kogusummad päris täpsed.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	„Halduskulud“
---	----------	---------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pärast 2027. aa stat</i>	KOKKU
Inimressursid		125,678	125,678	125,678	125,678	125,678	125,678	125,678		879,746
Muud halduskulud		6,008	6,008	6,008	6,008	6,008	6,008	6,008		42,056
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused = maksed	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686		921,802

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pärast 2027. aa stat</i>	KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	51 690,829	51 917,737	52 181,763	52 321,893	52 462,799	52 604,684	52 747,767		365 927,472
	Maksed	41 213,234	44 364,167	47 251,013	48 941,643	50 580,113	51 697,848	52 534,447	29 345,008	365 927,472

Ümardamise tõttu ei ole kogusummad päris täpsed.

3.2.2. Üldine hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Aasta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
-------	------	------	------	------	------	------	------	-------

Mitmeaastase finantsraamistik u RUBRIIK 7								
Inimressursid	125,678	125,678	125,678	125,678	125,678	125,678	125,678	879,746
Muud halduskulud	6,008	6,008	6,008	6,008	6,008	6,008	6,008	42,056
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7 kokku	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686	921,802

Mitmeaastase finantsraamistik u RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud⁴⁹								
Inimressursid	1,850	1,850	1,850	1,850	1,850	1,850	1,850	12,950
Muud halduskulud	17,150	17,150	17,150	17,150	17,150	17,150	17,150	120,050
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud kokku	19,000	19,000	19,000	19,000	19,000	19,000	19,000	133,000

Ümardamise tõttu ei ole kogusummad päris täpsed.

KOKKU	150,686	150,686	150,686	150,686	150,686	150,686	150,686	1 054,802
--------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse juba meedet haldava peadirektoraadi assigneeringutega ja/või assigneeringute ümberpaigutamise teel peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

⁴⁹ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

3.2.2.1. Hinnanguline personalivajadus

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist.
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline täistööajale taandatud töötajate arv

Aasta		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)								
Komisjoni peakorteris ja esindustes		845	845	845	845	845	845	845
Delegatsioonides		3	3	3	3	3	3	3
Teadustegevus								
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad) ⁵⁰								
Rubriik 7								
Rahastatakse mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7	- peakorteris	57,75	57,75	57,75	57,75	57,75	57,75	57,75
	- delegatsioonides	1	1	1	1	1	1	1
Rahastatakse programmi vahenditest ⁵¹	- peakorteris	29	29	29	29	29	29	29
	- delegatsioonides							
Teadustegevus								
Muu (täpsustage)								
KOKKU		935,75	935,75	935,75	935,75	935,75	935,75	935,75

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

⁵⁰ Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored spetsialistid delegatsioonides.

⁵¹ Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised BA read).

3.2.3. Kolmandate isikute rahaline osalus

Ettepanek/algatus:

- ☒ ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist
- ☐ hõlmab kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

Assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Aasta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
Täpsustage kaasrahastav asutus								
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU								

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- ☐ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele
- ☒ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
 - ☐ omavahenditele
 - ☒ muudele tuludele

palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu ☒

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida:	Ettepaneku mõju						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
67 01 & 67 02	280	230	130	130	130	130	130

Sihtotstarbeliste tulude puhul täpsustage, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

08 02 YY – Sektoripõhised sekkumisliigid

08 02 YY – Otsetoetustena makstavate sekkumiste liigid

Muud märkused (nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave)

Vt märkused punktis 3.